

Годишен индивидуален доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Индивидуален финансов отчет
ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД

31 декември 2019 г.

„ТЕЦ МАРИЦА ИЗТОК 2“ ЕАД

6265 Ковачево, обл. Стара Загора, тел. 042/662 214, 042/662 014
факс: 042/662 000, 042/662 507, e-mail: tec2@tpp2.com

Съдържание

	Страница
Годишен индивидуален доклад за дейността	i
Доклад на независимия одитор	-
Индивидуален отчет за финансовото състояние	1
Индивидуален отчет за печалбата или загубата	3
Индивидуален отчет за всеобхватния доход	4
Индивидуален отчет за промените в собствения капитал	5
Индивидуален отчет за паричните потоци	7
Пояснения към индивидуалния финансов отчет	8

Годишен индивидуален доклад за дейността

Настоящият доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на чл. 39 от Закона за счетоводството и чл. 187д, чл. 247, ал.1, 2 и 3 от Търговския закон. Докладът за дейността съдържа и изискуемата информация по Приложение № 10 на Наредба 2 на Комисията за финансов надзор, относима за лицата по § 1д от Допълнителните разпоредби на ЗППЦК, на основание чл. 100н, ал. 7, т.2 от ЗППЦК.

I.Обща информация

Фирмено наименование	„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД
ЕИК	123531939
Адрес	с. Ковачево, общ. Раднево, обл. Старозагорска – п.к. 6265
Предмет на дейност	Производство на електрическа енергия, строителна и ремонтна дейност в областта на електроенергетиката и топлоенергетиката, инвестиционна дейност, придобиване и разпореждане с авторски права, права върху изобретения търговски марки и промишлени образци, ноу хау, както и други обекти на интелектуална собственост, както и всяка друга дейност незабранена със закон или друг нормативен акт, а когато се изисква издаване на разрешение или лиценз, след получаване на разрешението или лиценза
Директори	Към 31.12.2019 г. Дружеството се управлява от Съвет на директорите (СА) в състав: проф. д-р инж. Бончо Иванов Бонев Председател на СА инж. Живко Димитров Динчев Член на СА и Изпълнителен директор Диян Станимиров Димитров Член на СА
Одитор	Одиторско дружество „Ейч Ел Би България“ ООД
База за изготвяне на финансовия отчет	на Ръководството представя своя годишен доклад и годишен индивидуален финансов отчет към 31 декември 2019 г., изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД осъществява своята дейност при спазване на българското законодателство.

II. Учредяване, управление и структура на Дружеството Правен статут

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД (Дружеството, Централата) е учредено като еднолично акционерно дружество със 100% държавно участие. В изпълнение на Заповед № ДВ-267/26.06.2000 г. на Председателя на Държавната агенция по енергетика и енергийни ресурси и фирмено решение № 2591/30.06.2000г. на Старозагорски окръжен съд „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е образувано чрез отделяне от „НЕК“ ЕАД, гр. София и вписано в Търговския регистър.

От 18 септември 2008 г. капиталът на Централата е собственост на „БЕХ“ ЕАД („Български Енергиен Холдинг ЕАД“). „БЕХ“ ЕАД е акционерно дружество със 100% държавно участие. В него се включват „Мини Марица-изток“ ЕАД, „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, „НЕК“ ЕАД, „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД, „Булгартрансгаз“ ЕАД. Дружествата, обединени в холдинговата структура, запазват своята оперативна самостоятелност, като всички са собственост и директно подчинени на корпоративния център „БЕХ“ ЕАД.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е еднолично акционерно дружество с едностепенна система на управление. Дружеството се управлява от 3 (три) членен Съвет на Директорите и се представлява от Изпълнителен Директор.

История

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е производствен източник със стратегическа значимост за страната. Тя е ключов елемент в българската енергийна система, като осигурява основен товар за консумация и регулираща енергия в системата при най-ниска себестойност между останалите топлоелектроцентрали и непосредствено след „АЕЦ Козлодуй“ за обезпечаване на доставките за електроенергийната система.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е базова кондензационна централа с инсталирана мощност 1,620 МВт разположена в Източноаришкия енергиен комплекс. Тя се намира близо до с. Радечки, на 60 км югоизточно от гр. Стара Загора. Централата е проектирана да работи с източноаришки лигнитни въглища от комплекса „Марица изток“, които се отличават с ниска калоричност и високо пепелно и сярно съдържание.

Изграждането на централата се извършва на три етапа. През първия етап, който обхваща периода 1963 г. – 1969 г. са изградени четири блока с номинална мощност от 150 МВт. Следват две разширения на централата: Първото разширение включва два блока с номинална мощност 210 МВт, влезли в експлоатация през 1985 г. Второто разширение е с два блока с номинална мощност от 215 МВт, като блок 7 е в експлоатация от 1990 г., а поради липса на финансови средства блок 8 влиза в експлоатация през месец декември 1995 г. От 2003 г. в централата работи нова турбина с номинална мощност 165 МВт.

Стара част на централата, блокове от 1 - 4 работят на така наречената схема „дубълблок“ или една едновална кондензационна турбина с три цилиндъра и два правотокови котли тип ПК-38-4. Блоковете от новата част на централата са изградени по схемата „моноблок“ или една турбина с един котел.

През 2007 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД завърши рехабилитация на блокове 1 и 2, стартира през 2005 г. Блок 1 бе въведен в експлоатация през септември 2007 г. с увеличена номинална мощност на 177 МВт, а блок 2 през май 2007 г. с номинална мощност 165 МВт.

След пускане на първите два блока за рехабилитация бяха спрени и блокове 3 и 4. Блок 3 заработи с номинална мощност 177 МВт отново през ноември 2008 г., а блок 4 в началото на 2009 г. През 2010 г. приключи модернизацията на блок 6 (232 МВт), а в началото на 2011 г. в експлоатация след аналогична реконструкция беше приет и блок 8.

През месец декември 2014 година беше реализиран проекта за рехабилитация (реконструкция и модернизация) на турбините на блокове 5 и 7, вследствие на което инсталираната мощност на Централата достигна 1 620 МВт. при същия разход на пара (или 20 МВт инсталирана мощност произвеждащи изцяло екологична енергия), като по този начин се увеличи производствения

капацитет, както и гъвкавостта на централата при осигуряване на резерв за електро - енергийната система.

Замърсяването на атмосферния въздух с емисии на газове и прах, в резултат на дейността на енергийния отрасъл, оказва в екологично отношение най-значително въздействие върху околната среда. Основните замърсители при производствения процес са серни диоксиди (SO₂), азотни оксиди (NO_x), въглероден диоксид (CO₂) и прах. В тази връзка в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД са изградени и първите сероочистващи инсталации (СОИ) на блокове 7 и 8, чиито пуск в експлоатация беше осъществен през м. Август 2002 година.

Към момента „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД работи със СОИ на всички 8 енергоблокове, за което Дружеството има издаден сертификат по стандарт ISO 14001:2004. В напреднал етап на реализация е проекта за преустройството на горивните уредби с цел намаляване на азотни оксиди (NO_x) на нива под 200 mg/Nm³, които могат да бъдат постигнати чрез ограничаване на количествата на необходимия въздух за горене и ограничаване на просмукванията на въздух, както и поетапната подмяна на разпалващото гориво от мазут на природен газ (метан), съгласно допуснатите проекти от Националния план за инвестиции за периода 2013-2020 г.

Дружеството осъществява дейността си в съответствие с нормативната уредба на енергетиката в България. Цените на електрическата енергия, предназначена за обществения доставчик се регулират от Комисията по енергийно и водно регулиране (КЕВР) в съответствие с изискванията на Закона за енергетиката и Наредба за регулиране на цените на електрическата енергия. Дружеството участва и на свободния пазар, като сключва сделки по свободно договорени цени с всички търговски участници със статус „Активен“ съгласно Правилата за търговия с електрическа енергия. Дружеството притежава издадена лицензия за производство на електрическа енергия от ДКЕВР под № А-091-01 от 21 февруари 2001 г. за период от 20 (двадесет) години, като на 06.12.2019 г. е подадено заявление до КЕВР за продължаване срока на лицензията с 20 (двадесет) години и лицензия издадена от КЕВР под № А-498-15 от 31 януари 2018 г. за дейността „Търговия с електрическа енергия“, което гарантира бъдещото развитие и увеличава възможностите за сключване на сделки от централата. Дружеството участва активно и на балансиращия пазар, като считано от 01.02.2014 година блоковете от 1 до 4 /старата част/ на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД са регистрирани като доставчици на балансираща енергия за участие във вторично регулиране, а блоковете от 5 до 8 /новата част/ са регистрирани като доставчици на балансираща енергия за участие в първично и вторично регулиране, като регистърът се води от ЕСО ЕАД.

Акционерен капитал

Правата на едноличен собственик се упражняват от „Български енергиен холдинг“ ЕАД. Уставният капитал на Дружеството към 31.12.2019 г. е 89 676 350.00 лв. (осемдесет и девет милиона шестстотин седемдесет и шест хиляди триста и петдесет лева), разпределени в 8 967 635 (осем милиона деветстотин шестдесет и седем хиляди шестстотин тридесет и пет) броя акции, с номинална стойност 10 (десет) лева всяка една. През текущата година Дружеството не е придобило нови акции.

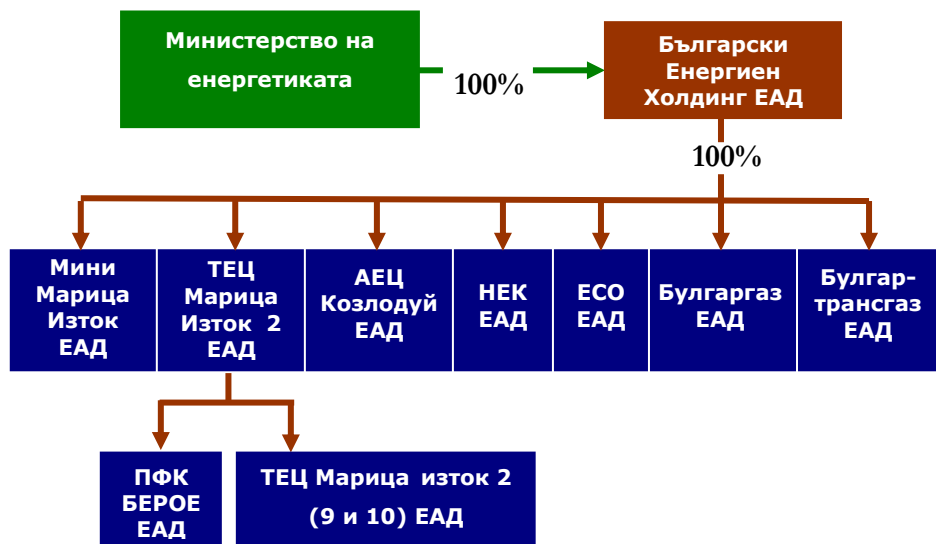
Акционери	Участие	Брой акции	Номинална стойност (хил. лв.)
„Български Енергиен Холдинг“ ЕАД	100%	8 967 635	89 676

Свързани лица

Към 31 декември 2019 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД има участия в следните дружества:

Дружество	Участие	Номинална стойност (хил. лв.)
ПФК „Берое – Стара Загора“ ЕАД	100%	5 478
„ТЕЦ Марица изток 2 (9 и 10)“ ЕАД	100%	50
ЗАД „Енергия“	0.96%	173

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е част от икономически свързана група под шапката на „БЕХ“ ЕАД, в която влизат следните дружества: Национална Електрическа Компания ЕАД, АЕЦ Козлодуй ЕАД, Мини Марица - изток ЕАД, Булгаргаз ЕАД, Булгартел ЕАД, Бугартрансгаз ЕАД, Електроенергиен Системен Оператор ЕАД, АЕЦ Козлодуй – Нови мощности ЕАД, ВЕЦ Козлодуй ЕАД, Интерприборсервиз ООД, Булгартел-Скопие ДООЕЛ, Газов Хъб Балкан ЕАД. Дружествата, обединени в холдинговата структура, запазват своята оперативна самостоятелност, като всички са собственост и са директно подчинени на корпоративния център „БЕХ“ ЕАД.

Информация, относно възнагражденията на ключовия управленски персонал

За 2019 г. на ключовия управленски персонал са начислени общо възнаграждения в размер на 220 хил. лв., в това число 206 хил. лв. заплати и 14 хил. лв. социални осигуровки.

Информация, относно придобиването и притежаването на акции на дружеството от членовете на Съвета на директорите

Членовете на Съвета на директорите нямат участия в други дружества.

Членовете на Съвета на директорите участват в управлението на следните други дружества:

Живко Димитров Динчев е член на Съвета на директорите на „Български енергиен холдинг“ ЕАД и на „ТЕЦ Марица изток 2 (9 и 10)“ ЕАД.

Бончо Иванов Бонев е член на Съвета на директорите на „ТЕЦ Марица изток 2 (9 и 10)“ ЕАД.

Членовете на Съвета на директорите не притежават акции и облигации на Дружеството. За тях не са предвидени привилегии или изключителни права да придобиват акции и облигации на Дружеството. Всички акции са 100% собственост на „БЕХ“ ЕАД.

Няма уведомявания и сключени договори по чл. 240 б от Търговския закон.

Персонал

Към 31.12.2019 г. Дружеството осъществява дейността си с 2 381 души, разграничени според функциите си на:

- Експлоатация и оперативното управление;
- Ремонт и поддръжка на съоръженията;
- Материално-техническо снабдяване и складово стопанство;
- Транспорт и механизация;
- Финансово – икономическа дейност;

Инвестиционна дейност;
Контролна дейност;
Социално битова дейност.

Организационната структура е определена и съобразена с Правилника за експлоатация в системата на енергетиката и Правилника за безопасност. Във връзка с организацията на дейността персоналят на Дружеството е разпределен в пет дирекции – Дирекция „Експлоатация“, Дирекция „Финансово икономическа“, Дирекция „Маркетинг и обществени поръчки“, Дирекция „Ремонти“ и Дирекция „Административен, данъчен и финансов контрол“.

На пряко подчинение на Изпълнителния Директор са следните отдели и структурни звена: Отдел „Безопасност и здраве при работа“, Отдел „Техническа инспекция на експлоатацията“, Отдел „Технически контрол и качество“, Правен отдел, Отдел „Екология“, Секретар, Отдел „Управление и развитие на човешките ресурси“, Отдел „Сигурност и управление при кризи“, Орган за контрол „контрол на метала от вид С“, Лаборатория за изпитване на въглищата, Отдел „Информация и връзки с обществеността“, Отдел „Инвестиции“, звено „Корпоративно планиране“, Отдел „Вътрешен одит“ и звено „Защита на личните данни“.

Към Дирекция „Експлоатация“ са обособени: ДИС и диспечер, Котелен цех, Турбинен цех, Цех „Контролно измервателни прибори и автоматика, управляващи информационни системи“, Електро цех, Цех „Химична водоочистка и режими“, Цех „Сероочистващи инсталации Блокове от 1 до 4“, Цех „Сероочистващи инсталации Блокове от 5 до 8“, Цех „Сгуроотвал“, Цех „Въглищно стопанство и пепелоизвозване“, ЖП Гара, Производствено технически отдел, Звено „Помощен персонал“.

Към Дирекция „Финансово икономическа“ е обособен Отдел „ФСО, планиране и анализ“.

Към Дирекция „Маркетинг и обществени поръчки“ са обособени: Отдел „Материално техническо снабдяване“, Търговски отдел, Конструктивно технологичен отдел, Звено „Енергиен пазар“.

Към Дирекция „Ремонти“ са обособени: Ремонтно механична база, Автостопанство, Административен отдел, Лаборатория по вибродиагностика, Звено „Помощен персонал“.

Към Дирекция „Административен, данъчен и финансов контрол“ са обособени: Звено „Вътрешноведомствен финансов контрол“, Звено „Контрол на документи“, звено „Деловодство“.

За 2019 г. средносписъчният състав на дружеството е 2 351 души. За периода 01.01.2019 г. – 31.12.2019 г. новопостъпилите в централата са 98 души, а напусналите са 118 души.

Разпределение на персонала към 31.12.2019 г. по образование и пол

	висше	полу висше	ср. спец.	ср. проф.	ср. общо	основно	осн. проф.	без дипл.	без данни	общо
мъже	597	48	587	431	91	39	3	1	8	1 805
жени	246	15	138	92	71	11	1	1	1	576
общо	843	63	725	523	162	50	4	2	9	2 381

Разпределение на персонала към 31.12.2019 г. по възраст и пол

	под 18 г.	18-30	31-40	41-50	51-60	над 61 г.	общо
мъже	-	124	465	642	554	20	1 805
жени	-	23	117	238	189	9	576
общо	0	147	582	880	743	29	2 381

МИСИЯ И ЦЕЛИ

Мисия

Мисията на Дружеството е насочена към реализирането на следните цели:

Стратегически цели

- Повишаване на сигурността на енергийните доставки;
- Утвърждаване позицията на регионалните и европейските пазари;
- Повишаване на инвестиционната привлекателност на българския енергиен сектор;

Оперативни цели

- Прозрачност и добри управленски практики;
- Подобряване на регулаторната среда;
- Устойчивост на финансовото състояние;
- Поддържане на балансирана инвестиционна политика;
- Повишаване качеството на човешките ресурси;

Визия

Въвеждането на иновации е сред основните приоритети на ръководството. По този начин се постига подобрене на работния процес, увеличаване на производството, като същевременно намалява разходът на ресурси.

III. Основни резултати за 2019г.

Постигнати технико-икономически показатели:

Показатели	Означ.	Дим.	БП 2019г.	Отчет 2019г.	Изпълн. %	
1.Разполагаемост на мощността – бруто/възможна/	Еразп	кВтч	9 999 483.40	10 324 522.60	103.25	+
2.Разполагаемост на мощността реализирана	Еразп	кВтч	6 298 685.00	6 304 364.00	100.09	+
3.Производство ел.енергия - бруто	Е _{бр}	кВтч	6 684 730.00	6 634 333.78	99.25	-
4.Разход на ел.ен-я за СН	Е _{сн}	%	15.59	14.57	93.46	+
5.Произведена и доставена активна ел.енергия - нето	Е _{нето}	кВтч	5 642 574.00	5 667 679.66	100.44	+
6.Продадена ел.енергия, вкл. балансиращ пазар	Е _{нето}	кВтч	5 767 251.00	5 773 622.00	100.11	+
7.СРУГ за пр-во на ел.енергия-нето	В _{ел,нето}	гр/кВт	443.04	445.56	100.57	-

Забележка : " - " - неизпълнение на показателя спрямо плана
" + " - преизпълнение на показателя спрямо плана

Анализ на постигнатите технико-икономически показатели – Разполагаемост, производство на ел.енергия и изпълнение на диспечерския график

За изтеклата 2019 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД отчита 10 324 522.60 МВтч разполагаема енергия, която е с 325 039.20 МВтч повече от планираната. При съгласувания с ЕСО ЕАД и НЕК ЕАД график за планови ремонти, договорената разполагаема мощност на енергоблоковете и престои за ППР за 2019 г., е предвидено централата да осигури 9 999 483.40 МВтч разполагаемост. Предварително договорените мощности за ППР в размер на 5 % от възможното производство възлизат на 526 288.60 МВтч. За извършване на ремонт по заявка (ППР) са използвани 226 958.54 МВтч, което е 43.12 % от допустимото количество. По отчетни данни за 2019 г. е реализирана

разполагаемост 6 304 364 МВтч, с което реално предоставената разполагаема мощност е използвана на 61,06 % спрямо отчетената възможна разполагаемост.

През 2019 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД отчита 6 634 333.78 МВтч брутно електропроизводство, а изнесената в ЕЕС електроенергия е 5 667 679.66 МВтч. Разчетите за производството на брутна електроенергия за 2019 г. са изпълнени на 99.25 %.

След участие на тръжна процедура беше сключен договор с ЕСО ЕАД на 30.07.2019 г. за продажба на студен резерв от един от блокове 1, 2, 3 и 4. Предоставената нетна разполагаемост на ЕСО за студен резерв възлиза на 80 520 МВтч през периода от 01.11. до 31.12.2019 г.

През 2019 г. за участие в регулирането на товара и честотата на електроенергийната система е отчетена електроенергия от участие във вторично регулиране нагоре – 99 451.14 МВтч и електроенергия от участие във вторично регулиране надолу – 108 973.37 МВтч.

При невъзможност за изпълнението на регистрираните графици (аварийно спиране на мощност) „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД излиза на балансиращия пазар и купува енергийния недостиг (отрицателен небаланс) и продава енергийния излишък (положителен небаланс) на ЕСО-ЕАД. При работа на енергоблоковете на балансиращия пазар през 2019 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД отчита недостиг от генерираща мощност 8 620,99 МВтч (отрицателен небаланс) и енергиен излишък – 8 826,41 МВтч (положителен небаланс) спрямо регистрираните в ЕСО ЕАД производствени графици.

С отварянето на пазар „В рамките на деня“, през 2019 г. от БНЕБ са закупени 10 117,2 МВтч за компенсиране на недостиг.

През 2019 г. престойте за поддръжка са с 94 389.89 Мвтч повече, както и принудителните престои за планови ремонти на блоковете са повече с 1 298 886.25 Мвтч спрямо предходната година. През изминалата 2019 г. е отчетена само 0,02% аварийност на основни съоръжения в централата, която се равнява на 1 834,36 МВтч непроизведена електроенергия. Причината е задействане защити ДВ на КА-2, КА-5 и ТГ-4 през месец юни. За предходната 2018 г. няма отчетена аварийност. Отчетеният нетен СРУГ за 2019 г. е 445.56 гр/кВтч и е по-висок от планирания в Актуализираната Бизнес-програма (443.04 гр/кВтч) с 2.52 гр/кВтч.

Много по-голям е броят спираня и пускове на котли през 2019 г. 93 броя, докато през 2018 година те са 76 броя. През 2019 г. в Централата са изразходвани 2 773 тона котелно гориво (мазут), което е с 1 362 тона по-малко от разхода за 2018 г., основно заради замяната на котелното гориво с природен газ. За котли ПК-38-4 са изгорени 1 266 тона мазут или 45,65% от общото количество, а за котли П-62- 1 507 тона или 54,35% от общия мазут.

Разходът на природен газ за разпалване на котлите през 2019 г. възлиза на 1 860,299 хил.нм³, като за котли ПК-38-4 са изгорени 913,613 хил.нм³ или 49,11% от общото количество природен газ, а за котли П-62- 946,686 хил.нм³ или 50,89%.

Реализираното по-малко електропроизводство е основната причина за отчетения по-нисък разход на варовик, необходим за работата на СОИ - от 851 403 тона през 2018г. на 682 911 тона през 2019г.

Изпълнение на ремонтна програма

По ремонтната програма на Дружеството за 2019 г. се извършиха планови и текущи ремонти на всички съоръжения, съгласно утвърдения график, като основната част от извършените ремонтни дейности са извършени със собствен ресурс. Като изпълнение разходите за ремонти за 2019 година възлизат на 24 550 хил.лв.

в ХИЛ.ЛВ.

Наименование на разходите	2019г. (актуализиран план)	Общо разходи за 2019 г.	Изпълнено към 31.12.2019 (%)
За вложени материали	12 213	10 539	86.29%
За външни услуги	14 928	14 010	93.85%
ОБЩО:	27 141	24 549	90.45%

Инвестиции и модернизации

Утвърдената актуализирана Инвестиционна програма на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за 2019 г. включва довършване и въвеждане в експлоатация на преходни обекти, изграждане на нови, реконструкция и модернизация на Централата.

в ХИЛ.ЛВ.

По видове финансиране	2019г. (актуализиран план)	Изпълнено към 31.12.2019	Изпълнено към 31.12.2019 (%)
Собствено финансиране	120 484	111 838	92.82%
Общо	120 484	111 838	92.82%

Интегрирана система за управление

Системата за управление на качеството (СУК) в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД бе сертифицирана от „ТЮФ Рейнланд България“ ЕООД първоначално през 2006 г., съгласно ISO 9001:2000 с обхват: „Производство на електрическа енергия и предоставяне на услуги – разполагаема мощност, първично и вторично регулиране на честотата и регулиране на напрежението”.

През изминалите години сертифициращият орган ежегодно провежда ресертификационни и надзорни одити, чрез които контролира и следи изпълнението на изискванията произтичащи от съответните версии на стандарта ISO 9001. СУК се развива непрекъснато, като винаги е в съответствие с изискванията на стандарта и удовлетворява потребностите на Дружеството. През 2018 г. се внедриха новите изисквания на БДС EN ISO 9001:2015, с област на приложение: „Производство и продажба на електрическа енергия, предоставяне на студен резерв, балансираща енергия, първично и вторично регулиране на честотата и регулиране на напрежението”. Доказателство за това е успешно приключил одит на СУК от сертифициращия орган „ТЮФ Рейнланд България“ ЕООД през тази година, в резултат на което се поднови сертификацията за период от три години – до 2021 г.

Постиженията и високите резултати на функциониращата СУК, посредством постоянно подобряване и успехи са признани за усилията и компетентността на ръководството и персонала на дружеството в търсенето и налагането на съвременни решения, механизми и инструменти за удовлетворяване изискванията на законодателството, пазара, клиентите и другите заинтересовани страни. Доказателство за това са изпълнението на формулираните цели в Политика по качество, околна среда, здраве и безопасност при работа на Дружеството, неговата стратегическа насоченост към непрекъснато повишаване на качеството на предоставяните продукти, услуги и поетият от ръководството ангажимент за:

- Непрекъснато проучване и удовлетворяване на изискванията и очакванията на заинтересованите страни с цел производство и продажба на електрическа енергия с желаното качество и в съответствие с нормативни, стандартизационни и договорни изисквания;
- Идентифициране, актуализиране и постигане на високи цели по качество в контекста на Дружеството, за извършваните дейности и предоставяните услуги, отчитайки рисковете и възможностите обезпечени с необходимите ресурси за прилагане, поддържане и непрекъснато подобряване на системата за управление;
- Осигуряване и ангажиране на квалифициран персонал от всички нива в Дружеството към ефикасно и ефективно изпълнение на дейностите по качеството. Инструктиране и обучение на

персонала, с цел повишаване квалификацията, компетентността и осъзнаване на личните му отговорности;

- Идентифициране и управление на процесите и техните взаимовръзки като система, за ефикасно и ефективно постигане на целите по качество;
- Осигуряване на наблюдение, измерване, анализиране и оценка на процесите по отношение на качеството на продуктите и услугите, за вземане на решения основани на доказателства за пригодността, адекватността, ефикасността и ефективността на СУК;
- Непрекъснато подобряване ефикасността и ефективността на СУК, в стремеж за реализиране на нови възможности за развитие и подобряване резултатността на дейностите, свързани с качеството на предоставяните продукти и услуги;
- Осигуряване на прозрачност и коректност във взаимоотношенията с всички заинтересованите страни.

Дейност по осигуряване на безопасност и здраве при работа (БЗР)

За постигане на ефективност в дейността по осигуряване на БЗР в Дружеството се провежда активна социална политика по безопасност и здраве, в която Системата за управление на здравето и безопасността при работа заема водещо място. Политиката на Дружеството по отношение на БЗР е насочена към широкообхватен подход за насърчаване към осигуряване на “благосъстояние при работа”. За изпълнението на стратегическите цели по здраве и безопасност при работа, обявени в Декларация на ръководството, за 2019г. са определени общи и конкретни измерими цели за отделните структурни звена. Постигането на тези цели е осигурено с одобряването на Програма за управление на здравето и безопасността при работа за 2019 г. В Програмата са включени общо за Централата 66 мероприятия до края на 2019 г., като са изпълнени 38 мероприятия и 6 мероприятия са в процес на приключване.

- Подобряване на условията на труд, нормализиране на параметрите на работната среда и подобряване хигиената на труда в работните помещения;
- Обезопасяване на работните места чрез прилагане на ефективни средства за колективна защита;
- Подобряване на санитарно-битовото обслужване.

Трудов травматизъм

Показатели на честота и тежест на трудовия травматизъм

Отчетен период	Общ брой злополуки	Смъртни злополуки	Брой Възстанов. злополуки	Коеф. на честота (К _ч) ТЕЦ-2	Коеф. на тежест (К _т) ТЕЦ-2	Коеф. на тр.травм (К _{тр}) в ТЕЦ-2	Коеф.на тр.травм за страната (К _{трстр})	Коеф.на тр.травм. за отрасъла (К _{трот})
2019г.	3	-	3	1.26	0.19	0.73	0.65	1.10

Отчетеният коефициент на трудов травматизъм през 2019 година е на по-ниско ниво спрямо отчетения в отрасъла.

Околна среда

Политиката на ръководството на „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД е насочена към ограничаване на вредното въздействие върху компонентите на околната среда, чрез контрол на въздействията, които оказва върху тях, при извършване на основната си дейност: производство и доставка на електрическа енергия.

Основна цел на Дружеството е постоянно подобряване на екологичното състояние на Централата и региона, производство на електроенергия при висока надеждност и енергийна ефективност, осигуряване най-добри налични техники за опазване на околната среда, и привеждане на

дейността към изискванията на националната нормативна уредба, европейските директиви и екологични стандарти.

Идентифицирани и оценени са аспектите от всички основни и спомагателни дейности на площадката на Централата и са определени тези, които да се управляват в краткосрочен и дългосрочен план за да се подобри резултатността спрямо околната среда.

Дружеството положи усилия и приведе дейността си в съответствие с европейско екологичното законодателство. Република България с присъединяването си към Европейския съюз, като страна членка автоматично прие и съответно хармонизира националното законодателство към Европейското.

Редуцирането на вредните емисии изпускани в атмосферния въздух от големи горивни инсталации е свързано с поетите от страната ангажименти за прилагане на екологичното законодателство.

Основните замърсители емитирани в атмосферния въздух, в резултат от изгарянето на Източноаришки лигнитни въглища от „Мини Марица-изток“ ЕАД, характеризирани се с високо съдържание на влага, пепел и сяра, в парогенераторите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД са: серен диоксид, азотни оксиди, въглероден диоксид, въглероден оксид и прах.

Минимизирането на емисиите прах в димните газове емитирани в атмосферния въздух от горивните инсталации на Дружеството се осъществява в електрофилтри.

В изпълнение на изискванията на Директива 2001/80/ЕО за ограничаване емисиите на определени замърсители във въздуха, изпускани от големи горивни инсталации изгради и експлоатира сероочистващи инсталации (СОИ) на всички енергийни котли за съответните енергийни блокове (ЕБ): СОИ 1/2 (ЕБ №1 и ЕБ №2), СОИ 3/4 (ЕБ №3 и ЕБ №4), СОИ 5/6 (ЕБ №5 и ЕБ №6), СОИ 7 (ЕБ №7) и СОИ 8 (ЕБ №8).

Изградените сероочистващи инсталации за очистиране на димните газове от серен диоксид на база „мокър варовиков метод“ с варовикова суспензия, намиращи се след електрофилтрите по пътя на димните газове допълнително редуцират емисиите на прах изпускани в атмосферния въздух.

За привеждане в съответствие с Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването и изпълнение на по-строгите норми за допустими емисии в сила от 01.01.2016 г. Дружеството реализира серия от проекти с цел гарантиране на подобрен горивен процес и пълен инженеринг на нискоемисионни горелки на котли от 1 до 12. Целта на проектите е редуция на азотните оксиди до нива по-ниски от 200 mg/Nm³.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е включена в Националния план за инвестиции (НПИ) за периода 2013-2020 г. В плана са включени и са в ход на реализация следните екологични проекти:

- Пълен инженеринг на газоопълтна пещ на енергийни котли от 1 до 8;
- Пълен инженеринг на газова разпалваща инсталация на енергийни котли от 1 до 12;
- Пълен инженеринг на ниско емисионни горелки на енергийни котли от 1 до 12.

Изграждането и въвеждането в експлоатация на газоразпалващи инсталации на енергийни котли от 1 до 12, вътрешна газопроводна мрежа и 8 броя газорегулиращи пунктове за енергийни блокове от 1 до 8 има за цел замяна на разпалващото гориво мазут с природен газ по време на пусковите операции на енергийните котли.

Мазутът ще остане като резервно разпалващо гориво в случай на спряно подаване на природен газ. Реализирането на проекта доведе до повишаване ефективността на работа на дружеството и намаляване на негативното въздействие върху компонентите на околната среда. Ще допринесе за опазване живота и здравето на гражданите чрез редуциране на еквивалентното количество парникови газове, годишната емисия на прах, както и на количеството серен диоксид изпускано в атмосферния въздух.

Изградено е „Депо за неопасни отпадъци с код и наименование 10 01 05 - твърди отпадъци от реакцията на основата на калций, получени при десулфуризация на отпадъчни газове (гипс от СОИ)“ със съответната инфраструктура към него, отговарящо на Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци. Издадено Разрешение за ползване № СТ-05-958/24.06.2014 г. от ДНСК и Комплексно разрешително с регистрационен № 476-Н0/2013 г. от ИАОС за изграждане и експлоатация на инсталацията в сила от 06.12.2013 г.

Дружеството има изградена и непрекъснато подобряваща се Система за управление на околната среда (СУОС), сертифицирана съгласно международния стандарт ISO 14001:2015 от оторизирания орган TÜV Rheinland Cert GmbH с първоначална сертификация от 2009 г. Притежава сертификат с Рег. № 01 104 1334435 с валидност от 03.02.2018 до 02.02.2021 г. с област на приложение „Производство на електрическа енергия със сероочистващи инсталации на всички инсталирани блокове и предоставяне на услуги - разполагаема мощност, първично и вторично регулиране на честотата и регулиране на напрежението”.

В периода от 19.11. до 21.11.2019 г. успешно приключи вторият надзорен одит след ресертификация на СУОС на Дружеството за доказване на съответствие с новите изисквания на стандарт ISO 14001:2015.

По време на одита не бяха констатирани никакви несъответствия. Отчетено беше пълно съответствие на изградената СУОС съгласно изискванията на международния стандарт EN ISO 14001:2015. Дружеството доказва, че е внедрило и прилага ефикасна система за управление на околната среда за постигане на Политиката и целите по околна среда на Висшето ръководство. Потвърдена е валидността на съществуващата сертификация.

На заключителния разговор одиторският екип изтъкна постиженията и високите резултати на функциониращата Система за управление на околната среда, чието непрекъснато подобряване и успехи са признание за усилията и компетентността на ръководството и персонала на Дружеството в търсенето и налагането на съвременни решения, механизми и инструменти за удовлетворяване изискванията на законодателството, пазара, клиентите и всички заинтересовани страни.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за пореден път демонстрира своята отговорност за опазване на околната среда за бъдещите поколения и отново декларира стриктното спазване на разпоредбите на националното и европейското законодателство в областта на екологията.

Финансови резултати за 2019 година

Постигнатите резултати от дейността на Дружеството към 31.12.2019 г. в сравнение със същия период на предходната година са представени в таблицата, както следва:

Ключови показатели	За 2019г.	За 2018г.	Изменение, (%)
Приходи от оперативна дейност	673 980	636 755	5,85%
Разходи за дейността (без амортизации и обезценка)	(747 192)	(893 502)	(16,37%)
ЕВИГДА	(73 212)	(256 747)	(71,48%)
ЕВИГ	(169 421)	(354 411)	(52,20%)
Печалба/загуба преди данъци (ЕВИ)	(207 512)	(379 896)	(45,38%)
ЕВИГ марж	(25,14%)	(55,66%)	(54,84%)
ЕВИГДА марж	(10,86%)	(40,32%)	(73,06%)
Средносписъчен състав на персонала	2 351	2 381	(1,26%)
	Към 31.12.2019г.	Към 31.12.2018г.	Изменение, (%)
Общо активи	1 600 100	1 546 881	3,44%
Оборотен капитал	(555 923)	(932 369)	(40,38%)
Собствен капитал	30 746	234 498	(86,89%)
Парична наличност	51 416	30 606	67,99%
Възвръщаемост на собствения капитал	(674,92%)	(162,00%)	316,61%
Възвръщаемост на активите	(12,97%)	(24,56%)	(47,19%)

През изминалата 2019 година общия размер на реализираните от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД оперативни приходи възлизат на 673 980 хил. лв., при отчетени през същия период на предходната 2018 година 636 755 хил. лв. Увеличението на общата приходна част е с 37 225 хил. лв. или 5.85%.

Основните си приходи през 2019 година Дружеството е реализирало от продажба на електрическа енергия на свободния пазар и на регулирания пазар, студен резерв на ЕСО ЕАД, разполагаема мощност за допълнителни услуги ПР и ВР на ЕСО ЕАД, балансираща енергия при излишък на ЕСО ЕАД и участие при регулиране нагоре на ЕСО ЕАД. Тези приходи са в размер на 656 820 хил. лв.

През 2019 г. са продадени 5 773 622 МВтч електроенергия, като за предходната 2018 година са продадени 7 639 139 МВтч. Отчетено е намаление с 1 865 517 МВтч или 24.42%.

в хил.лв.

Приходи от продажба на ел.енергия и разполагаема мощност	2019 г.	2018 г.
Приходи от регулиран пазар НЕК – ОД	337 149	129 970
Приходи от ел. енергия на свободен пазар, вкл. продажби на БНЕБ	288 776	461 909
Приходи балансираща енергия - излишък ЕСО	111	71
Приходи за участие регулиране нагоре ЕСО	25 396	26 134
Приходи от продажба на разполагаемост за студен резерв ЕСО	886	4 750
Приходи от разполагаемост за доп.услуги ПР и ВР ЕСО	4 502	4 619
Общо:	656 820	627 453

С цел дефиниране на финансовите резултати на Дружеството е необходимо да бъдат оценени величината, структурата и динамиката на разходите и обуславящите ги фактори. Според икономическата си същност за целите на управлението, счетоводството и финансовия анализ, разходите са разделени на две основни групи: разходи за дейността и финансови разходи.

в хил.лв.

Разходи за дейността	2019 г.	2018 г.
Гориво и ел.енергия	202 608	263 681
Материали	30 017	32 984
Външни услуги	41 949	33 141
Амортизации и обезценки	96 209	97 664
Разходи за персонала	112 652	110 779
Разходи за емисии на парникови газове	306 315	386 736
Начислена/възстановена обезценка на ФА	(35)	14 028
Други разходи за дейността	53 686	52 153
Общо:	843 401	991 166

Основните разходи на Централата са за емисии на парникови газове, разходите за гориво и ел.енергия (които включват разходи за въглища, котелно гориво и други течни горива, както и закупена ел.енергия). Това са променливи разходи, които са в пряка зависимост от размера на производството на електрическа енергия. В пряка връзка с обема на производството са още разходите за варовик, такса за фонд „Сигурност на електроенергийната система“, въведената от 01.07.2019 г. такса достъп за производители.

С най-голям относителен дял при вложените горива за производство към 31.12.2019 г. са разходите за въглища на стойност 193 930 хил. лв. Считано от 01.07.2014 година е в сила определената действаща цена на доставените лигнитни въглища от „Мини Марица изток“ ЕАД в размер на 77,00 лв./тУГ. През предходната 2018 г. разходите за въглища са в размер на 246 088

хил. лв. и е отчетено намаление с 52 158 хил. лв., което се дължи на отчетеното по-ниско производство през 2019 г.

През 2019 г. отчетените разходи за амортизации и обезценки са в размер на 96 209 хил. лв. През съпоставимия период на предходната 2018 г. са били отчетени такива за 97 664 хил. лв.

В резултат на възникнал пожар на 24.06.2019 г. е повредена и унищожена голяма част от съоръжение – абсорбер и комин на сероочистваща инсталация. Към 31.12.2019 г. е завършила идентификацията на повредените активи и оценката на степента на увреждане, при което са отчетени разходи в размер на 12 248 хил. лв. на отписана балансова стойност на бракуваните активи, както и са отписани засегнати активи в процес на изграждане, които все още не са били заведени като ДМА, но са напълно унищожени в размер на 706 хил.лв.

За 2019 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е отчетело разходи за парникови газове в размер на 306 315 хил. лв. Отчита се намаление спрямо предходната 2018 г. със 80 421 хил. лв., което се дължи на отчетеното по-ниско производство през 2019 г.. През 2019 г. и 2018 г. разходите за квоти за емисии на парникови газове вече са водещият по размер и значимост променлив разход.

в хил.лв.

Финансови разходи, нетно	2019 г.	2018 г.
Разходи (приходи) за лихви, нетно	38 132	24 538
Приходи от съучастия	(91)	(148)
Положителни (отрицателни) курсови разлики, нетно	2	978
Други финансови приходи/(разходи), нетно	48	117
Общо:	38 091	25 485

Нетните финансови разходи през изминалата 2019г. са в размер на 38 091 хил. лв. В основната си част са във връзка с лихви по заеми, отпуснати от едноличния собственик на капитала и разходи за лихви по споразумения за отсрочени търговски задължения. Отчетените финансови приходи са в размер на 101 хил. лв., а финансовите разходи – 38 192хил. лв.

Отчетеният финансов резултат през 2019 година е загуба преди данъци в размер на 207 512 хил. лв., като е отчетено намаление на загубата с 172 384 хил. лв. спрямо отчетения финансов резултат за 2018 г., който е загуба на стойност 379 896 хил. лв. Една от основните причини за реализираните загуби за периода 2014 – 2019 г. са разходите за закупуване на квоти за емисии на парникови газове. Квотите за парникови газове от 2013 г. представляват все по-значимо перо в променливите разходи на централите, работещи с изкопаеми горива. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е поставено в неравностойно положение спрямо другите големи централи в комплекса „Марица - изток“, на които НЕК ЕАД заплаща разполагаемост в пълен размер на значително по-високи цени, като едновременно с това им покрива и разходите за закупуване на квоти за парникови газове. Друга причина за отрицателния финансов резултат е свързана с редица регулаторни и нормативни промени в бизнес средата, най-съществените, от които са въвеждането от 24.07.2015г. на такса в размер на 5% от приходите от продажба на ел. енергия за фонда „Сигурност на ЕС“.

Рискови фактори, цели и политика за управление на финансовия риск

Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на Дружеството са лихвен риск, ликвиден риск, валутен риск и кредитен риск. Основните финансови пасиви на Дружеството включват лихвоносни заеми и привлечени средства, търговски задължения. Основната цел на тези финансови инструменти е да се осигури финансиране за дейността на Дружеството. Дружеството притежава финансови активи като например, търговски вземания и парични средства, които възникват пряко от дейността.

Политиката, която ръководството на Дружеството прилага за управление на тези рискове, е обобщена по-долу.

Лихвен риск

Дружеството е изложено на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, основно, по отношение краткосрочните и дългосрочните си финансови пасиви с променлив (плаващ) лихвен процент. Политиката на Дружеството е да управлява разходите за лихви чрез използване на

финансови инструменти, както с фиксирани, така и с плаващи лихвени проценти. Доколкото при повечето валутни кредити с променлива лихва, плаващият компонент е ОЛП, чиято стойност е изключително ниска (за 2019 г. е 0,00%), то и свързаният с това риск от промяна е нисък.

Ликвиден риск

Ефективното управление на ликвидността на Дружеството предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства. Дружеството продава една част от продукцията си на либерализирания пазар, като от 01.01.2018 г. е задължително използването на платформите на БНЕБ ЕАД, на които са предвидени редица обезпечителни механизми. При продажбите на свободния пазар при условията на последващо плащане съществува по-висок риск от несъбиране на вземанията, като Дружеството изисква различни по вид гаранции и обезпечения (паричен депозит, банкова гаранция, застрахователна полица запис на заповед). През 2019 г. продажбите на ел.енергия на борсовата платформа на БНЕБ ЕАД отчитат съществен спад. Правилата за борсова търговия изискват поддържането на значителни обезпечения и финансови лимити от страна на купувачите на ел.енергия, поради което рискът от несъбиране на вземанията е минимален. Сравнително по-висок риск съществува по отношение на събирането на вземанията от продажби на регулирания пазар, предизвикани от затрудненото финансово положение на НЕК ЕАД. С промените в областта на енергийната регулация през последните години се отчита подобрение на финансовото състояние на НЕК ЕАД.

Валутен риск

Дружеството извършва покупки, продажби, получаване на заеми в чуждестранни валути – евро и японски йени. Тъй като валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583, валутният риск, произтичащ от евровите експозиции на Дружеството е минимален. Дружеството осъществява плащания на СМР и доставки по активи в процес на изграждане в японски йени

През 2019г. Дружеството не е осъществявало действия в областта на научноизследователската и развойна дейност.

Дружеството няма клонове.

IV. Събития след датата на баланса

1. Сделки и заеми с дъщерни предприятия

След края на отчетния период до датата на одобрение на индивидуалния финансов отчет за издаване не са настъпили коригиращи и некоригиращи събития, които да изискват допълнително оповестяване, освен следните:

(1) На 30.01.2020 г. Дружеството сключи договор за търговски заем с дъщерното дружество „ПФК Берое – Стара Загора“ ЕАД с цел погасяне на дължимия от дъщерното дружество данък дарение към Община Стара Загора. Общият размер на заема е 960 хил. лв., без обезпечение със срок на действие до 30 декември 2020 г. и гратисен период на главницата до 30 юни 2020 г. Основен референтен лихвен процент от 4,31% и приложима надбавка от 0,15%, определена съгласно решение на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД по т. 1.1 от Протокол №53-2018/11 септември 2018 г. и наказателна лихва за просрочие в размер на ОЛП+10%, изчислена за всеки ден просрочие, съгласно ПМС №426/18 декември 2014 г. Договорът влиза в сила от 30 декември 2019 г.

(2) С Допълнително споразумение от 04.03.2020 г. е предоговорен заемът с дъщерното дружество „ПФК Берое – Стара Загора“ ЕАД, сключен на 12.12.2011 г., за дължимия остатък по главницата в размер на 300 хил. лв. Срокът за погасяване на дължимия остатък по главницата е до 31.12.2021 г.

На 11.03.2020 г. е подписано споразумение между „Професионален Футболен Клуб Берое - Стара Загора“ ЕАД и „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за разсрочване на плащане на просрочените лихви по заема за периода от 2015 г. до 2017 г.

2. Промени в икономическата среда

С приетите изменения в Закона за енергетиката считано от 01.01.2018 г. всички сделки по двустранни договори се реализират чрез борсовата платформа БНЕБ.

С приемането на поправките на Закона за енергетиката, обнародвани в ДВ, брой 41 от 2019 г. считано от 01.07.2019 г. всички производители с обща инсталирана електрическа мощност 1 МВт и над 1 МВт продават задължително енергията си на „БНЕБ“ ЕАД, като по този начин се очаква да бъде увеличена ликвидността на електроенергийната борса.

Увеличението на разходите за CO₂ на международните пазари оказва пряко влияние върху разходите за емисии на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, формиращи себестойността на произвежданата електрическа енергия, в резултат на което стойността на преките променливи разходи – горива, консумативи и въглеродни емисии надхвърлят значително стойностите на борсовите цени на енергията.

В края на 2019 г. за първи път се появиха новини от Китай за COVID-19 (Коронавирус). Тогава на Световната здравна организация бяха докладвани ограничен брой случаи на неизвестен вирус. През първите няколко месеца на 2020 г. вирусът се разпространи в световен мащаб и отрицателното му въздействие набра скорост.

На 11 март 2020 г., след като са били регистрирани случаи на заразени с новия щам на коронавируса в 114 държави, Световната здравна организация (СЗО) обяви епидемията от COVID-19 за пандемия.

На 13 март 2020 г. по искане на правителството Народното събрание обяви извънредно положение в България заради коронавируса, което ще продължи поне един месец. Мерките за ограничаване на разпространението на заразата включват ограничаване на мобилността, затваряне на учебни заведения и търговски обекти, въвеждане на дистанционен режим на работа и отмяна на публични събития, включително и спортни.

Ръководството счита това за некоригиращо събитие след датата на отчетния период, което няма да създаде сериозна несигурност относно възможността Дружеството да продължи да осъществява основната си дейност.

Ръководството внимателно следи ситуацията и търси начини за намаляване на въздействието ѝ върху Дружеството.

Ръководството ще продължи да следи потенциалното въздействие и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на потенциалните ефекти.

3. Очаквани промени в акционерния капитал

Във връзка с писмо вх.№ 4864/07.02.2020г. от Министъра на енергетиката по повод взето Решение на 44-то НС, обн. в ДВ, бр. 11 от 07.02.2020г. относно предприемането на всички необходими мерки за нормалното функциониране на “ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД и отчитайки факта, че увеличението на капитала е една от приоритетните мерки, чието реализиране значително ще подобри финансовите показатели на дружеството, Съветът на директорите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е взел решение по т.1 от Протокол № 5/07.02.2020 г., както следва:

1.1 Възлага на Изпълнителния директор на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД да поиска от Едноличния собственик на капитала да вземе решение за увеличаване на капитала на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД по реда на чл. 193 от ТЗ чрез непарична вноска (апорт) в размер на 597,955,260.00 лева, представляваща задължения на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД към БЕХ ЕАД, произтичащи от следните договори:

- *Договор за заем № 39-2015/25.05.2015 г.-13790 – дължими суми в размер на 1,366,961.42 лева*
- *Договор за заем № 62-2016/10.06.2016 г.-14587 – дължими суми в размер на 2,977,265.97 лева*
- *Договор за заем № 74-2016/12.08.2016 г.-14674 - дължими суми в размер на 1,655,279.57 лева*
- *Договор за заем № 87-2016/24.11.2016 г.-14832 - дължими суми в размер на 2,188,817.95 лева*
- *Договор за заем № 28-2017/27.04.2017 г.-15132 - дължими суми в размер на 4,324,873.10 лева*

- *Договор за заем № 7-2018/12.02.2018 г.-15583 - дължими суми в размер на 6,305,502.64 лева*
- *Договор за заем № 51-2018/29.05.2018 г.-15827 - дължими суми в размер на 75,231,934.79 лева*
- *Договор за заем № 12-2019/10.01.2019 г.-16189 - дължими суми в размер на 492,425,546.89 лева*
- *Споразумение № 86/29.06.2009 г. - дължими суми в размер на 514,907.15 лева*
- *Договор за покупко-продажба на възлеродни емисии № 31-2018/15.04.2018 г. - 15710 - дължими суми в размер на 10,964,170.52 лева.*

Увеличаването на капитала да се извърши чрез издаване на нова емисия акции в размер на 59 795 526 (петдесет и девет милиона седемстотин деветдесет и пет хиляди петстотин двадесет и шест) броя обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност в размер на 10 (десет) лева всяка една.

1.2 Упълномощава Изпълнителния директор на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД да предложи за одобрение от страна на Съвета на директорите на „Български енергиен холдинг“ ЕАД гореописаните изменения.

С решение по т. 1 от Протокол № 6-2020/10.02.2020 г. Съвета на директорите на „Български енергиен холдинг“ ЕАД взе решение за увеличение на капитала на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД със сумата от 597,955,260.00 лева, произтичаща от гореописаните договори.

С решение по т.1 от Протокол №Е-РА-21-4/12.02.2020 г. на Министъра на енергетиката е издадено разрешение на „БЕХ“ ЕАД да увеличи капитала на дъщерното дружество „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД по реда на чл.193 от ТЗ чрез издаване на нова емисия акции.

Изготвена е оценка за апортиране на вземането от вещи лица/лицензирани оценители/, назначени от Търговския регистър, съгласно която апорта е в размер на 597 955 260,00 лева (петстотин деветдесет и седем милиона деветстотин петдесет и пет хиляди двеста и шестдесет лева и 0 стотинки)

С решение по т. 1 от Протокол № - 11-2020/02.03.2020 г. СД на „БЕХ“ ЕАД взема решение за увеличение на капитала на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД със сумата от 597 955 260,00 лева (петстотин деветдесет и седем милиона деветстотин петдесет и пет хиляди двеста и шестдесет лева и 0 стотинки) чрез издаване на 59 795 526 нови обикновени поименни акции с право на глас с номинал 10 лева всяка. Във връзка с увеличението на капитала са приети и съответните изменения в устава на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

Увеличението на основния капитал на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД беше вписано в Търговския регистър на 09.03.2020 г. в размер на 597 955 260,00 лв., чрез издаване на 59 795 526 нови обикновени поименни акции с право на глас с номинал 10 лева всяка.. По този начин размерът на основния капитал достигна 687 631 610,00 лева, разпределен на 68 763 161 обикновени поименни акции с право на глас с номинал 10 лева всяка.

4. Сделки с предприятия извън групата на БЕХ

Не са сключени значими сделки с предприятия извън групата на БЕХ след датата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет за 2019 година.

V. Стратегия и бъдещо развитие на Дружеството

Стратегията на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД включва реализирането на инвестиционни проекти, чиято основна цел е модернизация на Централата и ограничаване на замърсяването на околната среда. Приключването на основните проекти е предпоставка „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД да запази ключовата си позиция на основен производител на електроенергия. В резултат на изпълнението на инвестиционните и ремонтните програми се постига по-висока използваемост на мощностите при по-ниска аварийност, по-висока ефективност и екологичност на централата, осигуряващи енергийната сигурност в страната.

VI. Отговорност на ръководството

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към края на годината, финансовото му представяне и паричните му потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало и спазвало приетата счетоводна политика, непроменена през целия отчетен период, при изготвянето на годишния отчет към 31 декември

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД
Годишен индивидуален доклад за дейността
за 2019 г.

2019 г. и е направило разумни и предпазливи, предположения и приблизителни оценки. Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като индивидуалния финансов отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие. Валидността на принципа на действащо предприятие зависи от активната финансова подкрепа на едноличния собственик на капитала, също така зависи и от изпълнението на инвестиционната програма в предвидените срокове, което ще даде възможност на Дружеството да приведе производствените си мощности и да извършва своята дейност съгласно международните изисквания.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

Информация по Приложение № 10 към чл. 32, ал. 1, т. 2, чл. 32а, ал. 2, чл. 41а, ал. 1, т. 1 на НАРЕДБА № 2 от 17.09.2003 г. за проспектите при публично предлагане и допускане до търговия на регулиран пазар на ценни книжа и за разкриването на информация (Загл. доп. - ДВ, бр. 82 от 2007 г., изм., бр. 63 от 2016).

Допълнителна информация по Приложение № 10 на Наредба № 2 на КФН

1. Информация, дадена в стойностно и количествено изражение относно основните категории стоки, продукти и/или предоставени услуги, с посочване на техния дял в приходите от продажби, като цяло и промените, настъпили през отчетната финансова година.

Основната дейност на Дружеството е свързана с производство и продажба на електрическа енергия чрез топлоелектрическа централа (ТЕЦ). Приходите от производство и продажба на електрическа енергия за 2019 г. представляват 97.45% от общо приходите на Дружеството. В таблицата по-долу е представена детайлна информация за произведено и продадено количество електрическа енергия от Централата през 2019 г. и 2018 г. по видове пазари и относителният им дял спрямо общото произведено количество в МВтч и лева.

Приходи от продажби на ЕЕ	Мерна единица	2019	Относит. дял от продаж. 2019 (%)	2018	Относит. дял от продаж. 2018 (%)	Сравнение 2019/2018
Продажби на ЕЕ						
Продадена ЕЕ	МВтч	5 665 344.00		7 509 333.52		(1 843 989.52)
Разполагаема мощност	МВтч	639 019.55		1 023 546.80		(384 527.25)
Общо продажби	МВтч	6 304 363.55		8 532 880.32		(2 228 516.77)
Приходи от продажби на ЕЕ						
Приходи от продажба на ЕЕ	лв.	625 924 284.91	95.30%	591 879 293.80	94.33%	34 044 991.11
Приходи от располагаема мощност	лв.	30 895 590.21	4.70%	35 573 253.10	5.67%	(4 677 662.89)
Общо приходи от продажба	лв.	656 819 875.12		627 452 546.90		29 367 328.22

2. Информация относно приходите, разпределени по отделните категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информация за източниците за снабдяване с материали, необходими за производството на стоки или предоставянето на услуги с отразяване степента на зависимост по отношение на всеки отделен продавач или купувач/потребител, като в случай, че относителният дял на някой от тях надхвърля 10 на сто от разходите или приходите от продажби, се предоставя информация за всяко лице поотделно, за неговия дял в продажбите или покупките и връзките му с Дружеството.

Структура на приходите за 2019г. и сравнение спрямо 2018г. (в лева)

Наименование на приходите и разходите	Мерна единица	2019	Дял от общо приходи 2019 (%)	2018	Дял от общо приходи 2018 (%)	Сравнение 2019/2018
Приходи от продажба на ел. енергия	лв.	656 819 875.12	97.45%	627 452 546.90	98.54%	29 367 328.22
Приходи от финансиране	лв.	3 131 771.80	0.47%	4 740 514.60	0.74%	(1 608 742.80)
Други приходи от дейността	лв.	14 027 643.67	2.08%	4 560 616.59	0.72%	9 467 027.08
Общо приходи от оперативната дейност:	лв.	673 979 290.59		636 753 678.09		37 225 612.50

През 2019 г. на чуждестранни клиенти е продадена електрическа енергия на стойност 12 543 165.60 лв. Мястото на доставка на ел.енергията при всички договори за продажба е мястото

на гранично присъединяване на техническите съоръжения на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД към събирателните шинни системи на Преносното предприятие (ЕСО ЕАД). В договорите няма клаузи за местопредназначение на електрическата енергия.

Централата е проектирана да работи с източномаришки лигнитни въглища от комплекса „Марица изток“. Основното гориво, което се ползва в производствената дейност на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД са лигнитни въглища добивани в комплекса „Марица - Изток“. Въглищата се доставят от „Мини Марица - Изток“ ЕАД.

В сумата на Други приходи към 31.12.2019 г. е призната като приход платената предварително сума в размер на 8 млн. лв. от застрахователя, във връзка с възникнал пожар на територията на централат през 2019 г. Според застрахователя тази сума е минималният размер на обезщетението.

В таблицата по-долу е представена информация за основните клиенти и доставчици на Дружеството през 2019 г. (с относителен дял над 10% от приходите/разходите).

Приходи/Разходи	Мерна единица	2019г.	Относителен дял %
Общо приходи от основна дейност	лв.	656 819 875.12	
в т.ч.			
„БНЕБ“ ЕАД	лв.	186 057 745.69	28.33%
„НЕК“ ЕАД	лв.	337 148 493.76	51.33%
Общо разходи	лв.	843 401 281.54	
в т.ч.			
Мини Марица Изток ЕАД - доставчик на въглища, други услуги.	лв.	199 011 426.01	23.60%
Български Енергиен Холдинг ЕАД - доставка емисии ПГ, други услуги.	лв.	393 964 007.31	46.71%

3. Информацията относно сделките, сключени между Дружеството и свързани лица, през отчетния период, предложенията за сключване на такива сделки, както и сделки, които са извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия, по които Дружеството или неговите дъщерни дружества е страна с посочване на стойността на сделките, характера на свързаността и всяка информация, необходима за оценка на въздействието върху финансовото състояние на Дружеството.

Информация, дадена в стойностно изражение относно сделките със свързани лица е подробно представена в индивидуалния финансов отчет на Дружеството за 2019 г. в Пояснение 30 „Свързани лица и сделки със свързани лица“. Сделките със свързани лица не се отклоняват от нормалните пазарни условия.

4. Информация за събития и показатели с необичаен за Дружеството, характер, имащи съществено влияние върху дейността му, и реализираните от него приходи и извършени разходи; оценка на влиянието им върху резултатите през текущата година.

В резултат на възникнал пожар на 24.06.2019 г. е повредена и унищожена голяма част от съоръжение – абсорбер и комин на сероочистваща инсталация. Към 31.12.2019 г. от страна на дружеството е завършила идентификацията на повредените активи и оценката на степента на увреждане, при което са отчетени разходи в размер на 12 248 хил. лв. на отписана балансова стойност на бракуваните активи, както и са отписани засегнати активи в процес на изграждане, които все още не са били заведени като ДМА, но са напълно унищожени в размер на 706 хил.лв. За настъпилото събитие са уведомени незабавно всички заинтересовани институции. Активите са застраховани срещу риска „пожар“, като е заведена щета пред застрахователя. Към датата на изготвяне на годишния финансов отчет преписката по щетата не е приключила.

5. Информация за сделки, водени извънбалансово - характер и бизнес цел, посочване финансовото въздействие на сделките върху дейността, ако рискът и ползите от тези сделки са съществени за Дружеството, и ако разкриването на тази информация е съществено за оценката на финансовото състояние на Дружеството.

Дружеството не извършва сделки, които да се водят извън балансово.

6. Информация за дялови участия на Дружеството, за основните му инвестиции в страната и в чужбина (в ценни книжа, финансови инструменти, нематериални активи и недвижими имоти), както и инвестициите в дялови ценни книжа извън неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството и източниците/начините на финансиране.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД към 31.12.2019 г. има дялово участие в следните дружества:

Дружество	Участие	Номинална стойност
ЗАД „Енергия“	0.96%	172 784
„ПФК Берое – Стара Загора“ ЕАД	100%	5 478 262.00
„ТЕЦ Марица изток 2“ (9 и 10) ЕАД	100%	50 000.00

Притежаваните от Дружеството недвижими имоти и нематериални активи се използват в основната му дейност по производство на електрическа енергия. Подробна информация за тях е представена в индивидуалния финансов отчет на Дружеството към 31.12.2019 г. в Пояснение 6 „Имоти, машини и съоръжения“ и Пояснение 5 „Нематериални активи“.

Финансовите активи на Дружеството към 31.12.2019 г. включват вземания от клиенти и парични средства. Подробна информация е представена в индивидуалния финансов отчет на Дружеството към 31.12.2019 г. в Пояснение 11 „Търговски и други вземания“ и Пояснение 13 „Пари и парични еквиваленти“.

7. Информация относно сключените от Дружеството, от неговите дъщерни дружества в качеството му на заемополучател, договори за заем с посочване на условията по тях, включително на крайните срокове за изплащане, както и информация за предоставени гаранции и поемане на задължения.

Заемодател	Вид на заема	Валута на заема	Сума на заема / кредитен лимит (в оригинална валута) в хиляди	Година на плащане на последна вноска	Лихвен процент	Обезпечение
БЕХ ЕАД	Новиране на задължения	BGN	70 000	2022	5,575%	без обезпечение
БЕХ ЕАД	Новиране на задължения	BGN	5 904	2022	5,475%	без обезпечение
БЕХ ЕАД	Новиране на задължения	BGN	484 973	2023	4,61%	без обезпечение

Допълнителна информация относно сключените от Дружеството, в качеството му на заемополучател договори за заеми е представена в индивидуалния финансов отчет за 2019 г. в Пояснение 31 „Разчети със свързани лица в края на годината“.

8. Информация относно сключените от Дружеството, от неговите дъщерни дружества в качеството му на заемодател, договори за заем, включително предоставяне на гаранции от всякакъв вид, в това число на свързани лица, с посочване на конкретните условия по тях, включително на крайните срокове за плащане, и целта, за която са били отпуснати.

Заемополучател	Вид на заема	Валута на заема	Сума на заема (в оригинална валута) в хиляди	Година на плащане на последна вноска	Лихвен процент	Обезпечение
ПФК БЕРОЕ-СТАРА ЗАГОРА ЕАД	За финансиране на дейността	BGN	700	2021	ОЛП на БНБ + 2.5% годишно	без обезпечение
ПФК БЕРОЕ-СТАРА ЗАГОРА ЕАД	За финансиране на дейността	BGN	960	2020	4,31%	без обезпечение

Допълнителна информация относно сключените от Дружеството, в качеството му на заемодател договори за заеми е представена в индивидуалния финансов отчет за 2019 г. в Пояснение 31 „Разчети със свързани лица в края на годината“.

9. Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси с посочване на възможностите за обслужване на задълженията, евентуалните заплахи и мерки, които Дружеството, е предприело или предстои да предприеме с оглед отстраняването им.

Целите на Дружеството във връзка с управлението на финансовите ресурси са да осигури способността му да продължи да съществува като действащо предприятие, както и да осигури възвращаемост на едноличния собственик, стопански ползи на други заинтересовани лица. Управлението на риска се осъществява текущо от оперативното ръководство под надзор на Съвета на Директорите и Едноличния собственик.

Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят тримесечно. Необходимостта от парични средства се сравнява със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити, което определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Дружеството за периода. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер. Ефективното управление на ликвидността на Дружеството предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства, предимно, чрез поддържане на неизползвани разрешени кредитни линии и при необходимост финансова помощ от Едноличния собственик.

10. Информация за настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на Дружеството по смисъла на Закона за счетоводството.

През 2019 г. няма настъпили промени в основните принципи за управление на Дружеството.

11. Информация за основните характеристики на прилаганите от Дружеството, в процеса на изготвяне на финансовите отчети система за вътрешен контрол и система за управление на рискове.

Дружеството има разработени и утвърдени вътрешни правила и процедури по отношение на системите за вътрешен контрол и отчетност.

Системата за вътрешен контрол на Дружеството се осъществява от Дирекция „Административен, данъчен и финансов контрол“ (ДАДФК). Характеризира с това, че включва в себе си цялостната политика и процедури (за вътрешен контрол), възприети от ръководството на Дружеството за постигане на неговите цели и гарантира, доколкото това е практически възможно, ред и ефективност при осъществяването на дейността на Дружеството, включително придържане към управленската политика, защита на активите на предприятието, установяване и предотвратяване на измами и грешки, пълнота и правилност на счетоводната документация, както и навременно изготвяне на надеждна финансова информация. Системата за вътрешен контрол обхваща не само области, касаещи директно функциите на счетоводната система, но и много по-широки проблеми. За осъществяване на тази дейност в ДАДФК са създадени и функционират следните звена:

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД
Годишен индивидуален доклад за дейността
за 2019 г.

Звено „Контрол на документи“

Осъществява текущ, предварителен контрол на законосъобразност и целесъобразност на документи и дейности, свързани с финансовата дейност на Дружеството. Контролът се извършва чрез проверка на всички документи, имащи отношение поемането на задължението и предстоящото извършване на разходи, в частност: докладни записки, договори, рапорти, текущи заявки, възлагателни писма.

През 2019 г. в звеното са постъпили 321 докладни записки за поемане на задължение за извършване на разходи, чрез процедури по ЗОП, като по 3 от тях е намалена формираната очаквана стойност, а 5 докладни записки са сирени.

Проверените заявки за доставка на материали, резервни части и услуги са 1 859 броя. Коригирани са 40 броя заявки в посока намаление, а за 18 броя заявки не е разрешено да бъде извършен разход.

През 2019 г. са постъпили за проверка 118 броя възлагателни писма.

От Дирекция „АДФК“ се изготвят ежемесечни доклади.

Звено „Вътрешноеведомствен финансов контрол“

Осъществява предварителен контрол в Дружеството в съответствие с писмени политики и процедури преди извършване на разхода и прихода. Извършва контрол преди извършване на разхода на средства, както и на прихода на средства за „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Изготвя необходимите документи след извършване на предварителен контрол, съгласно Вътрешните правила за осъществяване на предварителен контрол и система на двоен подпис и Правила за вътрешен контрол при СФУК. Има права да откаже да се произнесе, когато не му се представи исканата информация.

В звено ВВФК през 2019 г. са постъпили 8 958 бр. фактури за извършване на разходи и 2 353 бр. за постъпили приходи. Забележки и корекции е имало по 47 броя фактури за приходи и 1 148 броя фактури за извършване на разходи. След отстраняване на пропуските по тях и представяне на липсващите документи фактурите са били одобрени.

Звено ВВФК извършва проверка на месечната справка, изготвена от звено АЕЕП за графиците за производство и продажба на електрическа енергия. При проверка на месечните графици през 2019 г. грешки не се установени.

Звеното извършва и проверка на всички декларации, касаещи дейността на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД до данъчни, митнически и други контролни органи и институции преди подписване от Изпълнителния Директор. Не са констатирани несъответствия.

Звено „Деловодство“

В звено „Деловодство“ през 2019 г. са постъпили общо 45 663 документа, като от тях входящи – 35 966 броя документи и 9 697 броя документи изходящи.

Във връзка с дейността на звено Деловодство и относно писмо изх. № Е-2600-106/04.12.2017г. на Министерството на енергетиката е издадена заповед № 1940/11.12.2017г.

Извършена е годишна проверка на регистратурата за класифицирана информация. За резултатите от проверката се изготвиха протоколи. Не са констатирани съществени слабости.

Във връзка с изпълнение на мерките от Секторния антикорупционен план в енергетиката, утвърден със Заповед № Е-РА-16-536/30.10.2015г. на Министъра на Енергетиката бяха приети „Вътрешни правила за регистриране и работа по сигналите за корупция и/или конфликт на интереси и защита на лицата, подали такива сигнали“ беше издадена също и заповед с № 265/04.02.2016г. в изпълнение на която от 05.02.2016г. служител от дирекция АДФК участва в комисия за ежедневна проверка наличието на сигнали за корупция или конфликт на интереси на електронната поща, горещия телефон и пощенските кутии. Не са подадени сигнали за 2019 г.

Отдел „Вътрешен одит“

С Протокол на Съвета на Директорите № 54/28.11.2017 г. във връзка с изменение на организационната структура на Дружеството, звено „Вътрешен одит“ беше извадено от състава на Дирекция „АДФК“ и се създаде отдел „Вътрешен одит“ пряко подчинен на Изпълнителния Директор/Съвет на Директорите.

Дейността по вътрешен одит за 2019 г. се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, Етичния кодекс на вътрешните одитори, Наръчника за вътрешен одит и Статута на отдел „Вътрешен одит“ (ОВО).

Изпълнените одитни ангажименти от ОВО са в съответствие с утвърдените и приети от СД на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД Стратегически план за периода 2019-2021 г. и Годишен план за 2019 г.

За отчетния период (01.01.2019 г. – 31.12.2019 г.) са извършени 10 планови одити, за които са изготвени 10 броя доклади и са дадени 27 броя препоръки. Всички препоръки, дадени от отдел ВО бяха приети от ръководителите на одитираните структури.

При 4 от извършените одити не са констатирани пропуски и не са дадени препоръки на одитираните единици в 4 одитни доклади.

Със заповед № 2010/18.11.2019 г. на Изпълнителния Директор на Дружеството е извършена насрещна проверка за изпълнение на дадените препоръки в доклади за извършени и приключили одити до 30.10.2019 г., в т.ч. в 5 броя доклади от 2019 г. и в 1 доклад за извършен одит в предходен период с вх. № 1845/14.01.2019 г. - планов одит на дейността в отдел „ФСО, планиране и анализ“ (ФСОПА) към Дирекция „Финансово икономическа“ (ДФИ), приключил на 28.12.2018 г.

Препоръки (5 на брой), дадени на ОУРЧР в доклад вх. № 41125/25.11.2019 г. (Д №14-вкод-01/13.11.2019 г.) ще бъдат обект на проверка през 2020 година и резултатът от изпълнението им ще бъде отразен в Отчетния доклад на ОВО за 2020 г.

Насрещната проверка установи, че 21 от препоръките дадени в доклади за извършени одити през 2019 г. се изпълняват от одитираните единици, а за една не са предприети действия към датата на проверката, за което е уведомен Директор Дирекция „Експлоатация“.

Дадените препоръки в доклад вх. №1845/14.01.2019 г. на отдел ФСОПА от извършен планов одит през 2018 г. се изпълняват, с изключение на две от тях, по които са предприети действия, но не са финализирани.

Изпълнението на препоръките е предпоставка за подобряване на дейностите в Дружеството и недопускане на несъответствия с нормативните и вътрешни актове.

Стратегическият план за 2019 г. – 2021 г. - актуализиран и Годишният план за 2020 г. на отдел „Вътрешен одит“ са приети с решение по точка 15.1. от Протокол № 48/12.12.2019 г. от Съвета на Директорите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

12. Информация за размера на възнагражденията, наградите и/или ползите на всеки от членовете на управителните и на контролните органи за отчетната финансова година, изплатени от Дружеството, и негови дъщерни дружества, независимо от това, дали са били включени в разходите на Дружеството, или произтичат от разпределение на печалбата, включително:

а) получени суми и непарични възнаграждения;

б) условни или разфрочени възнаграждения, възникнали през годината, дори и ако възнаграждението се дължи към по-късен момент;

в) сума, дължима от Дружеството за изплащане на пенсии, обезщетения при пенсиониране или други подобни обезщетения.

През 2019 г. са изплатени следните възнаграждения на членовете на Съвета на директорите на Дружеството и дъщерните му дружества:

Възнаграждения, в т.ч:	217 132,37
"ТЕЦ Марица изток 2" ЕАД	191 932,57
Социални осигуровки, в т.ч.:	17 070,42
"ТЕЦ Марица изток 2" ЕАД	13 982,40
Социални разходи, в т.ч.:	13 950,00
"ТЕЦ Марица изток 2" ЕАД	13 950,00
Общо:	248 152,79

13. Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на Дружеството, в размер най-малко 10 на сто от собствения му капитал; ако общата стойност на задълженията или вземанията на Дружеството, по всички образувани производства надхвърля 10 на сто от собствения му капитал, се представя информация за всяко производство поотделно

Няма висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на Дружеството в размер най-малко 10 на сто от собствения му капитал.

14. Друга информация по преценка на Дружеството

В края на 2019 г. за първи път се появиха новини от Китай за COVID-19 (Коронавирус). Тогава на Световната здравна организация бяха докладвани ограничен брой случаи на неизвестен вирус. През първите няколко месеца на 2020 г. вирусът се разпространи в световен мащаб и отрицателното му въздействие набра скорост.

На 11 март 2020 г., след като са били регистрирани случаи на заразени с новия щам на коронавируса в 114 държави, Световната здравна организация (СЗО) обяви епидемията от COVID-19 за пандемия.

На 13 март 2020 г. по искане на правителството Народното събрание обяви извънредно положение в България заради коронавируса, което ще продължи един месец. Мерките за ограничаване на разпространението на заразата включват ограничаване на мобилността, затваряне на учебни заведения и търговски обекти, въвеждане на дистанционен режим на работа и отмяна на публични събития, включително и спортни.

Ръководството счита това за некоригиращо събитие след края на отчетния период, което няма да създаде сериозна несигурност относно възможността Дружеството да продължи да осъществява основната си дейност.

Ръководството внимателно следи ситуацията и търси начини за намаляване на въздействието ѝ върху Дружеството.

Ръководството ще продължи да следи потенциалното въздействие и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на потенциалните ефекти.

Информация съгласно чл. 48, ал.1 и ал.2 от Закона за счетоводството

Нефинансова декларация

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е производствен източник със стратегическа значимост за страната. Централата е ключов елемент в българската енергийна система, като осигурява основен товар за консумация и регулираща енергия в системата при най-ниска себестойност между останалите топлоелектроцентрали и непосредствено след „АЕЦ Козлодуй“ за обезпечаване на доставките за електроенергийната система.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е базова кондензационна централа с инсталирана мощност 1,620 МВт разположена в Източномаришкия енергиен комплекс. Тя се намира близо до с. Радечки, на 60 км югоизточно от гр. Стара Загора. Централата е проектирана да работи с източномаришки лигнитни въглища от комплекса „Марица изток“, които се отличават с ниска калоричност и високо пепелно и сярно съдържание.

Дружеството осъществява дейността си в съответствие с нормативната уредба на енергетиката в България. Цените на електрическата енергия, предназначена за обществения доставчик се регулират от Комисията по енергийно и водно регулиране (КЕВР) в съответствие с изискванията на Закона за енергетиката и Наредба за регулиране на цените на електрическата енергия. Дружеството участва и на свободния пазар, като сключва сделки по свободно договорени цени с всички търговски участници със статус „Активен“ съгласно Правилата за търговия с електрическа енергия. Дружеството притежава издадена лицензия за производство на електрическа енергия от КЕВР под № А-091-01 от 21 февруари 2001 г. за период от 20 (двадесет) години и лицензия издадена от КЕВР под № А-498-15 от 31 януари 2018 г. за дейността „Търговия с електрическа енергия“, което гарантира бъдещото развитие и увеличава възможностите за сключване на сделки от централата. Дружеството участва активно и на балансиращия пазар, като считано от 01.02.2014 година блоковете от 1 до 4 /старата част/ на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД са регистрирани като доставчици на балансираща енергия за участие във вторично регулиране, а блоковете от 5 до 8 /новата част/ са регистрирани като доставчици на балансираща енергия за участие в първично и вторично регулиране, като регистърът се води от ЕСО ЕАД.

Ръководството на Дружеството демонстрира своята непрекъсната ангажираност за гарантиране качеството на произвеждания продукт и постоянно подобряване. Изградена е и функционира отлично Интегрирана система за управление. Тя включва сертифицирани системи за управление по стандартите БДС EN ISO 9001, БДС EN ISO 14001 и BS OHSAS 18001.

За изпълнение стратегията на Дружеството е формулирана Политиката по качество, околна среда, здраве и безопасност при работа. Основна цел е съхранение и развитие на фирмения бизнес за производство и доставка на електрическа енергия и предоставяне на услуги, удовлетворяващи клиентите и законодателните изисквания, чрез разширяване и утвърждаване на присъствието на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД на енергийния пазар.

В обявената политика се отразява ангажимента на ръководството за постигане на конкретните цели в тези области, посочват се подхода и прилаганите принципи за постигане на целите, изразява се стремежа за непрекъснато подобряване.

За постигане на поставените цели „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД поддържа изградените системи за управление, която като интегрира всички аспекти на управление и осигурява съгласуваност при изпълнение на изискванията за качество, здравословни и безопасни условия на труд, околна среда, сигурност и икономика., така че да се гарантира най-висок приоритет на безопасността.

Системата за управление на качеството (СУК) в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е сертифицирана през 2006 г. съгласно ISO 9001:2000, успешно е преминала ежегодни надзорни одити, както и пресертифицирана, в съответствие с ISO 9001:2008 през 2009г. Сертификацията и перманентният контрол за функциониране на Системата по качество се осъществява от „ТЮФ Рейнланд България“ ЕООД. През годините на функциониране на СУК непрекъснато се разработваха, въвеждаха и реализираха редица нови принципи и документи, водещи до подобряване и повишаване на ефикасността на системата.

През 2015 г. се промени обхвата на сертификация на СУК на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД: „Производство и продажба на електрическа енергия, предоставяне на студен резерв, балансираща енергия, първично и вторично регулиране на честотата и регулиране на напрежението“. Усилията

на ръководния и изпълнителски персонал на Дружеството бяха естествено продължение на натрупания опит и стремеж за изпълнение на стратегическата цел, формулирана в Декларацията по качество на Ръководството - съхранение и развитие на фирмения бизнес за производство и доставка на електрическа енергия, удовлетворяваща клиентите и законодателните изисквания, чрез разширяване и утвърждаване на присъствието на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД на енергийния пазар. Така определените, приети и реализирани политика, процеси и принципи на управление на качеството, свързани със стратегическата цел, пряко рефлектираха върху постигнатите добри резултати при изпълнението на производствената, инвестиционна и ремонтна програми на Дружеството.

През 2018 г. се внедриха новите изисквания на БДС EN ISO 9001:2015, с област на приложение: „Производство и продажба на електрическа енергия, предоставяне на студен резерв, балансираща енергия, първично и вторично регулиране на честотата и регулиране на напрежението“. Доказателство за това е успешно приключил одит на СУК от сертифициращия орган „ТЮФ Рейнланд България“ ЕООД, в резултат на което се поднови сертификацията за период от три години – до 2021 г.

Постиженията и високите резултати на функциониращата СУК, посредством постоянно подобряване и успехи са признание за усилията и компетентността на ръководството и персонала на дружеството в търсенето и налагането на съвременни решения, механизми и инструменти за удовлетворяване изискванията на законодателството, пазара, клиентите и другите заинтересовани страни. Доказателство за това са изпълнението на формулираните цели в Политика по качество и контекст на Дружеството, неговата стратегическа насоченост към непрекъснато повишаване на качеството на предоставяните продукти, услуги и поетият от ръководството ангажимент за:

- Непрекъснато проучване и удовлетворяване на изискванията и очакванията на заинтересованите страни с цел производство и продажба на електрическа енергия с желаното качество и в съответствие с нормативни, стандартизационни и договорни изисквания;
- Идентифициране, актуализиране и постигане на високи цели по качество в контекста на Дружеството, за извършваните дейности и предоставяните услуги, отчитайки рисковете и възможностите обезпечени с необходимите ресурси за прилагане, поддържане и непрекъснато подобряване на системата за управление;
- Осигуряване и ангажиране на квалифициран персонал от всички нива в Дружеството към ефикасно и ефективно изпълнение на дейностите по качеството. Инструктиране и обучение на персонала, с цел повишаване квалификацията, компетентността и осъзнаване на личните му отговорности;
- Идентифициране и управление на процесите и техните взаимовръзки като система, за ефикасно и ефективно постигане на целите по качество;
- Осигуряване на наблюдение, измерване, анализиране и оценка на процесите по отношение на качеството на продуктите и услугите, за вземане на решения основани на доказателства за пригодността, адекватността, ефикасността и ефективността на СУК;
- Непрекъснато подобряване ефикасността и ефективността на СУК, в стремеж за реализиране на нови възможности за развитие и подобряване резултатността на дейностите, свързани с качеството на предоставяните продукти и услуги;
- Осигуряване на прозрачност и коректност във взаимоотношенията с всички заинтересованите страни.

Екологични въпроси

Политиката на ръководството на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е насочена към ограничаване на вредното въздействие върху компонентите на околната среда, чрез контрол на въздействията, които оказва върху тях, при извършване на основната си дейност: производство и доставка на електрическа енергия. Висш приоритет на Ръководството на Дружеството е защитата здравето на хората и опазването на околната среда от неблагоприятните въздействия, свързани с дейностите осъществявани на площадката на централата. Основна цел на Дружеството е постоянно подобряване на екологичното състояние на Централата и региона, производство на електроенергия при висока надеждност и енергийна ефективност, осигуряване най-добри налични

техники за опазване на околната среда, и привеждане на дейността към изискванията на националната нормативна уредба, европейските директиви и екологични стандарти.

Идентифицирани и оценени са аспектите от всички основни и спомагателни дейности на площадката на Дружеството и са определени тези, които да се управляват в краткосрочен и дългосрочен план за да се подобри резултатността спрямо околната среда.

Република България с присъединяването си към Европейския съюз, като страна членка автоматично прие и съответно хармонизира националното законодателство към Европейското.

Редуцирането на вредните емисии изпускани в атмосферния въздух от големи горивни инсталации е свързано с поетите от страната ангажименти за прилагане на екологичното законодателство.

Основните замърсители емитирани в атмосферния въздух, в резултат от изгарянето на Източноаришки лигнитни въглища от „Мини Марица-изток“ ЕАД, характеризирани се с високо съдържание на влага, пепел и сяра, в парогенераторите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД са: серен диоксид, азотни оксиди, въглероден диоксид, въглероден оксид и прах.

Минимизирането на емисиите прах в димните газове емитирани в атмосферния въздух от горивните инсталации на Дружеството се осъществява в електрофилтри.

В изпълнение на изискванията на Директива 2001/80/ЕО за ограничаване емисиите на определени замърсители във въздуха, изпускани от големи горивни инсталации изгради и експлоатира сероочистващи инсталации (СОИ) на всички енергийни котли за съответните енергоблокове: СОИ 1 (блок 1 и блок 2), СОИ 2 (блок 3 и блок 4), СОИ 5,6 (блок 5 и блок 6), СОИ 7 (блок 7) и СОИ 8 (блок 8).

Изградените сероочистващи инсталации за очистване на димните газове от серен диоксид на база „мокър варовиков метод“ с варовикова суспензия, намиращи се след електрофилтрите по пътя на димните газове допълнително редуцират емисиите на прах изпускани в атмосферния въздух.

За привеждане в съответствие с Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването и изпълнение на по-строгите норми за допустими емисии в сила от 01.01.2016 г. Дружеството реализира серия от проекти с цел гарантиране на подобрен горивен процес и пълен инженеринг на нискоемисионни горелки на котли от 1 до 12. Целта на проектите е редуция на азотните оксиди до нива по-ниски от 200 mg/Nm³.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е включена в Националния план за инвестиции (НПИ) за периода 2013-2020 г. В плана са включени и са в ход на реализация следните екологични проекти:

- Пълен инженеринг на газоопълтна пещ на енергийни котли от 1 до 8;
- Пълен инженеринг на газова разпалваща инсталация на енергийни котли от 1 до 12;
- Пълен инженеринг на ниско емисионни горелки на енергийни котли от 1 до 12.

Изграждането и въвеждането в експлоатация на газоразпалващи инсталации на енергийни котли от 1 до 12, вътрешна газопроводна мрежа и 8 броя газорегулиращи пунктове за енергийни блокове от 1 до 8 има за цел замяна на разпалващото гориво мазут с природен газ по време на пусковите операции на енергийните котли.

Изградено е „Депо за неопасни отпадъци с код и наименование 10 01 05 - твърди отпадъци от реакцията на основата на калций, получени при десулфуризация на отпадъчни газове (гипс от СОИ)“ със съответната инфраструктура към него, отговарящо на Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци. Издадено Разрешение за ползване № СТ-05-958/24.06.2014 г. от ДНСК и Комплексно разрешително с регистрационен № 476-Н0/2013 г. от МОСВ за изграждане и експлоатация на инсталацията в сила от 06.12.2013 г.

Дружеството има изградена и непрекъснато подобряваща се Система за управление на околната среда (СУОС) сертифицирана съгласно международния стандарт ISO 14001:2004 от оторизирания орган TÜV Rheinland Cert GmbH с първоначална сертификация от 2009 г. Притежава сертификат с Рег. № 01 104 1334435 с валидност от 03.02.2018 до 02.02.2021 г. с област на приложение „Производство на електрическа енергия със сероочистващи инсталации на всички инсталирани блокове и предоставяне на услуги - разполагаема мощност, първично и вторично регулиране на честотата и регулиране на напрежението“.

В периода от 26.11.2018 г. до 28.11.2018 г. успешно приключи първият надзорен одит след ресертификация на СУОС на Дружеството за доказване на съответствие с новите изисквания на стандарт ISO 14001:2015.

В периода от 19.11.2019 г. до 21.11.2019 г. успешно приключи вторият надзорен одит след ресертификация на СУОС на Дружеството за доказване на съответствие с новите изисквания на стандарт ISO 14001:2015.

По време на одита не бяха констатирани никакви несъответствия. Отчетено беше пълно съответствие на изградената СУОС съгласно изискванията на международния стандарт EN ISO 14001:2015 с област на приложение „Производство на електрическа енергия със сероочистващи инсталации на всички инсталирани блокове и предоставяне на услуги - разполагаема мощност, първично и вторично регулиране на честотата и регулиране на напрежението“. Дружеството доказва, че е внедрило и прилага ефикасна система за управление на околната среда за постигане на Политиката и целите по околна среда на Висшето ръководство. Потвърдена е валидността на съществуващата сертификация.

На заключителния разговор одиторският екип изтъкна постиженията и високите резултати на функциониращата Система за управление на околната среда, чието непрекъснато подобряване и успехи са признание за усилията и компетентността на ръководството и персонала на Дружеството в търсенето и налагането на съвременни решения, механизми и инструменти за удовлетворяване изискванията на законодателството, пазара, клиентите и всички заинтересовани страни.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за пореден път демонстрира своята отговорност за опазване на околната среда за бъдещите поколения и отново декларира стриктното спазване на разпоредбите на националното и европейското законодателство в областта на екологията.

Социални въпроси и въпроси, свързани със служителите

Ръководството счита, че служителите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД имат ключово значение за развитието на дейността и постигането на общите корпоративни цели и обръща особено внимание на разработването и развитието на обща стратегия и политики за управление на човешките ресурси.

Към края на 2019 г. в Дружеството работят 2 381 работници и служители, 24,19 % от които - жени. Персоналът е разграничени според функциите си на:

- Експлоатация и оперативно управление; Ремонт и поддръжка на съоръженията; Материално-техническо снабдяване и складово стопанство; Транспорт и механизация; Финансово – икономическа дейност; Инвестиционна дейност; Контролна дейност; Социално битова дейност.

Организационната структура е определена и съобразена с Правилника за експлоатация в системата на енергетиката и Правилника за безопасност. Във връзка с организацията на дейността персонала на Дружеството е разпределен в пет дирекции – Дирекция „Експлоатация“, Дирекция „Финансово икономическа“, Дирекция „Маркетинг и обществени поръчки“, Дирекция „Ремонти“ и Дирекция „Административен, данъчен и финансов контрол“.

На пряко подчинение на Изпълнителния Директор са следните отдели и структурни звена: Отдел „Безопасност и здраве при работа“, Отдел „Техническа инспекция на експлоатацията“, Отдел „Технически контрол и качество“, Правен отдел, Отдел „Екология“, Секретар, Отдел „Управление и развитие на човешките ресурси“, Отдел „Сигурност и управление при кризи“, Орган за контрол „контрол на метала от вид С“, Лаборатория за изпитване на въглищата, Отдел „Информация и връзки с обществеността“, Отдел „Инвестиции“, звено „Корпоративно планиране“, Звено „Вътрешен одит“.

Към Дирекция „Експлоатация“ са обособени: ДИС и диспечер, Котелен цех, Турбинен цех, Цех „Контролно измервателни прибори и автоматика, управляващи информационни системи“, Електро цех, Цех „Химична водоочистка и режими“, Цех „Сероочистващи инсталации Блокове от 1 до 4“, Цех „Сероочистващи инсталации Блокове от 5 до 8“, Цех „Стуроотвал“, Цех „Въглищно стопанство и пепелоизвозване“, ЖП Гара, Производствено технически отдел, Звено „Помощен персонал“.

Към Дирекция „Финансово икономическа“ е обособен Отдел „ФСО, планиране и анализ“.

Към Дирекция „Маркетинг и обществени поръчки” са обособени: Отдел „Материално техническо снабдяване”, Търговски отдел, Конструктивно технологичен отдел, Звено „Енергиен пазар”.

Към Дирекция „Ремонти” са обособени: Ремонтно механична база, Автостопанство, Административен отдел, Лаборатория по вибродиагностика, Звено „Помощен персонал”.

Към Дирекция „Административен, данъчен и финансов контрол” са обособени: Звено „Вътрешноведомствен финансов контрол”, Звено „Контрол на документи”, звено „Деловодство”.

За 2019 г. средносписъчния състав на дружеството е 2 351 души. За периода 01.01.2019 г. – 31.12.2019 г. новопостъпилите в централата са 98 души, а напусналите са 118 души.

Разпределение на персонала към 31.12.2019 г. по образование и пол

	висше	полу висше	ср. спец.	ср. проф.	ср. общо	основно	осн. проф.	без дипл.	без данни	общо
мъже	597	48	587	431	91	39	3	1	8	1 805
жени	246	15	138	92	71	11	1	1	1	576
общо	843	63	725	523	162	50	4	2	9	2 381

Разпределение на персонала към 31.12.2019 г. по възраст и пол

	под 18 г.	18-30	31-40	41-50	51-60	над 61 г.	общо
мъже	-	124	465	642	554	20	1 805
жени	-	23	117	238	189	9	576
общо	0	147	582	880	743	29	2 381

При наемане на работа „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД прилага система за професионален подбор и основава решенията си на база квалификационни и образователни изисквания за заемане на определена длъжност, както и такива за правоспособност, когато това е необходимо. Въведени са правила за провеждане на конкурс за длъжности, определени от Работодателя. При наемане на работа на работници и служители подбора и решенията са без оглед на национална и етническа принадлежност, възраст, пол, раса, вероизповедание, произход, сексуална и политическа ориентация, семейно положение и физически недъзи, с изключение на случаите в които, вследствие на естеството на работата полът, съответно възрастта или здравословното състояние, представлява съществен елемент.

Предоставят се равни права и възможности за работа, развитие и кариерно израстване, в зависимост единствено от инициативата, професионалната квалификация, притежавания опит и лични качества на работещите, както и от постигнатите резултати в работата.

В съответствие с лицензионните условия, ще продължи наемането на персонал да се извършва чрез система за професионален подбор, спазвайки образователно-квалификационните и други изисквания, определени в длъжностните характеристики.

Дружеството осигурява условия за постоянна трудова заетост на работниците и служителите по трудов договор.

Отговорността на работодателя за осигуряване на необходимите технически средства, съоръжения, суровини, материали, енергия, инструменти, работно облекло, лични предпазни средства, и др. и условия достатъчни за осигуряване на нормално изпълнение на трудовите задължения е гарантирана от колективния трудов договор.

Не се допуска назначаване на работа на лица под 18 години (чл. 8, ал. 2, т. 2 от Наредба № 6 от 24.07.2006 г. за условията и реда за даване на разрешения за работа на лица, ненавършили 18 години).

Всеки новопостъпил преди допускане до работното си място преминава през задължителен първоначален инструктаж, с който се запознава с пропускателния режим, безопасност на труда, пожарна безопасност, първа лекарска помощ, общи правила за действие при авария и култура на безопасност.

За целите на провежданата прозрачна политика по набиране, назначаване и преназначаване на персонал, Работодателят оповестява на информационните табла и в интернет сайта на Дружеството изискванията за кандидатстване, както и резултатите от всеки етап на подборите.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е социално-отговорна компания. В Правилника за вътрешния трудов ред Работодателят се ангажира да създава условия и съдейства на синдикалните организации за осъществяване на тяхната дейност, а на персонала - да упражняват обществена или синдикална дейност, без това да пречи на изпълнение на задълженията му.

Между синдикалните организации на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и ръководството на Дружеството се сключва Колективен трудов договор, с който се уреждат трудовите, осигурителните и социално-битовите отношения, които не са уредени с повелителните разпоредби на закона и гарантира спазване на ангажиментите на Работодателя за гарантиране правата на персонала.

Съгласно Колективния трудов договор, Работодателят се ангажира да не възпрепятства работници и служители да упражняват правата си или да ползват социални придобивки, да го уволнява или да му налага дисциплинарни наказания, заради членство в синдикална организация.

В изпълнението на задълженията си по Колективния трудов договор, Работодателят предоставя при писмено поискване от синдикална организация информация за финансовото и икономическото състояние на Дружеството, съгласно действащите правила.

За гарантиране спазване правата на работниците и служителите синдикалните организации участват при изготвяне на Правилник за вътрешния трудов ред и Вътрешните правила за работна заплата. Изградена е комисия на паритетни начала между Работодателя и представители на работниците и служителите, която да работи при подпомагане вземането на решения за изразходване на част от средствата за СБКО за работници/служители със здравни проблеми.

На основание Наредба № 11 от 21.12.2005 г. се осигурява безплатна храна и/или добавки към нея.

Във връзка със социалните политики, ръководството на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД реализира серия от събития, с които надгражда положителните си взаимоотношения със служителите. През 2019 г. се проведеха следните инициативи:

1. Състезание по риболов:

Постигнати резултати:

- екипност;
- изграждане на текущ и желан имидж;
- популяризиране дейността на Централата (предвид възможността за участие и на хора, които не са служители на дружеството).

2. Спортен празник за служителите по повод Деня на енергетика:

Постигнати резултати:

- екипност;
- изграждане на текущ и желан имидж.

3. Посещения на служителите на театрални и оперни постановки:

Постигнати резултати:

- екипност;
- изграждане на текущ и желан имидж.

Експлоатацията на Централата се осъществява от достатъчен по количество и квалификация персонал, който познава и разбира проектните основи, анализите на безопасността, проектните и

експлоатационните документи за осъществяване на производствената дейност на дружеството. на енергийния блок за всички експлоатационни състояния и аварийни условия.

Работодателят осигурява за своя сметка условия за подготовка и професионална квалификация на работниците и служителите си в случаи на закриване/разкриване на работни места, производство и дейности, както и когато се променя технологията на работа.

В съответствие с международните стандарти и националните изисквания е създадена система за обучение и квалификация на персонала, неразделна част от системата за управление на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Централата разполага със собствен Център за професионална квалификация (ЦПК), осигуряващ условия за провеждане на специализирани обучения. Центърът за професионална квалификация към „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД предлага и организира курсове за обучение за 7 професии и специалности, в които влизат длъжности по НКПА от щата на Дружеството, квалификация по част от професия, придобиване на правоспособност за отговорни професии и обучение за непрекъснато професионално развитие.

Спазват се изискванията при реструктуриране на предприятието или на част от него, когато дейностите се отдадат или прехвърлят на друго дружество, вкл. и прехвърлянето на материални активи, трудовото правоотношение с работниците и служителите, засегнати от промяната на собствеността или част от нея, да се запазва при условията на чл.123 и чл.123а от КТ.

Заплащането на труда е регламентирано с Вътрешни правила за работна заплата, които създават организация за ефективно управление на заплащането на труда в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и гарантират недопускане на дискриминация или неравнопоставено третиране на работниците и служителите при определяне на техните индивидуални трудови възнаграждения.

Правилата регламентират и въпросите, свързани със системата на заплащане на труда, отчитането на работното време, минималната работна заплата за Дружеството, минималните основни работни заплати по длъжности, видовете допълнителни трудови възнаграждения.

В „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е установена повременна-премиалната система на заплащане на труда, при която размерът на основната заплата се поставя в непосредствена зависимост от продължителността на работата като количествена мярка на вложения труд от работника или служителя и премия в зависимост от качеството на изпълняваната работа. Основната месечна работна заплата е възнаграждение за изпълнението на определените трудови задачи, задължения и отговорности, присъщи за съответното работно място или длъжност, в съответствие с приетите стандарти за количество и качество на труда и времетраенето на извършената работа. Размерът на основната месечна работна заплата на работниците и служителите се договаря в индивидуален трудов договор между страните по трудови правоотношения.

Чрез ежегодната оценка на индивидуалното трудово изпълнение на персонала на Дружеството се определят конкретните нужди на всеки работник или служител за подобряване на професионалната и личната му компетентност, подобряване на работни взаимоотношения, както и създаване на условия за реализиране на справедливи и прозрачни процедури за професионално и кариерно развитие.

Здравословни и безопасни условия на труд

За постигане на ефективност в дейността по осигуряване на здраве и безопасност при работа ръководството на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е изградило собствена фирмена политика по здраве и безопасност, в която Система за управление на здравето и безопасността при работа заема водещо място. Политиката в областта на здравето и безопасността при работа е съобразена с бизнес политиката на предприятието и е насочена към постигане на икономически растеж, създаване на качествени работни места, модернизирани на социалната закрила и насърчаване на устойчивото развитие, преосмисляне на условията на труд и организацията на труда, прилагане на Европейската стратегия за здраве и безопасност при работа, която поставя акцент върху насърчаване към осигуряване на “благосъстояние при работа” и Глобалната стратегия на Международната организация на труда, която поставя знака на равенство между достойния труд и безопасния труд и призовава за справедлива глобализация.

Провеждането на целенасочена социална политика за осигуряване на здраве и безопасност при работа е многообразен и сложен процес, свързан с реализиране на съвкупност от организационно-икономически, социални, технически и здравни мерки. Целта е повишаване

качеството на труда. Приоритетите в тази област са насочени към опазване на здравето, работоспособността и живота на работещите.

Дружеството провежда активна социална политика по отношение на условията на труд, която е насочена към:

- широкообхватен подход за насърчаване към осигуряване на “благосъстояние при работа”;
- повишаване на културата за предпазване у работещите и по-нататъшно развитие на системата за превенция, посредством: обучение и социален диалог;
- осъществяване на обхватен и ефективен контрол по спазване на трудовото законодателство;
- осигуряване на необходимото качество на обучение в областта на здравословни и безопасните условия на труд;
- разширяване на инфраструктурата от служби за консултиране и подпомагане на работодателя и повишаване качеството в тази дейност;
- развитие на осигурителните системи и застрахователната дейност и ефективното им включване в работата за осигуряване и поддържане на здравословни и безопасни условия на труд в предприятието.

За изпълнението на стратегическите цели по здраве и безопасност при работа, обявени в Декларация на ръководството, за 2019г. са определени общи и конкретни измерими цели за отделните структурни звена. Постигането на тези цели е осигурено с одобряването на Програма за управление на здравето и безопасността при работа за 2019г. В Програмата са включени общо за централата 66 мероприятия.

Функциите на орган за безопасност и здраве при работа се изпълняват от специализирана служба – “Отдел за безопасност и здраве при работа” (ОБЗР). ОБЗР е непосредствено подчинен на Изпълнителния директор, подпомагайки го при изпълнение на задълженията му за осигуряване на ЗБУТ. ОБЗР оформя и поддържа изискващата се от нормативните актове документация. ОБЗР осъществява контрол по спазването на нормите и изискванията за безопасност и здраве при работа, както и изпълнението на задълженията на преките ръководители, работниците и служителите.

Всеки новоназначен работник преминава обучение по ЗБР, съобразно спецификата на работното място и професията. Длъжностните лица, които ръководят, контролират или вземат непосредствено участие в техническата експлоатация на уредбите, машините и съоръженията периодично се подлагат на проверка на знанията по Наредба № 9 от 9.06.2004 г. за техническата експлоатация на електрически централи и мрежи и Правилниците за ЗБР в неелектрическите/електрическите уредби на електрическите централи. Обучението и повишаването на квалификацията на персонала по безопасност и здраве при работа се извършва ежегодно. Програмите за обучение и въпросниците за провеждане на изпитите за квалификационни групи тематично и по обем обхващат материята от съответните правилници за ЗБР в неелектрическите / ел. уредби на електрическите централи.

През 2019г. са проведени задължителните обучения по ЗБУТ и първа долекарска помощ на над 90% от персонала. В учебните програми по ЗБУТ са включени теми касаещи извършването на ръчна работа с тежести, работа в условия с потенциална опасност от възникване на експлозивна атмосфера, работа при наднормени нива на шум и вибрации, правилното използване на ЛПС и др.

Работниците и служителите, които обслужват машините и съоръженията притежават необходимата квалификация и правоспособност. Работник или служител, който не притежава изискваната с длъжностната характеристика правоспособност (квалификация), не се допуска до работа.

Работниците и служителите са инструктирани и обучени по правилата за безопасност и здраве при работа, както и по правилата за оказване на първа долекарска помощ. Знанията и уменията им се проверяват ежегодно в установената с правилниците ред.

Осигурено е прилагането на писмени инструкции при използване на работно оборудване, при което съществува риск за безопасността и здравето, в които са посочени условията за използване на съответното оборудване и изискванията за безопасност и здраве при работа, както и за мерките, които се предприемат за отстраняването, намаляването или преодоляването им.

Оценката на риска непрекъснато се актуализира, съобразно изискванията на процедурата “Планиране на идентификацията на опасностите и овладяване на рисковете” и новите измервания на факторите на работната среда. Актуализирани са оценките на риска на работещите в цеховете и др.звена.

Процедурата за идентификация на опасностите и овладяване на рисковете е част от интегрираната система за управление. Тя определя реда, пълномощията и отговорностите при идентификация на опасностите и оценката на рисковете на работните места.

При работа с риск за здравето и безопасността, който не може да се отстрани по друг начин е осигурено ползването на лични предпазни средства(ЛПС). Работещите са информирани за рисковете, за ЛПС, както и за начините за използване, съхраняване и проверка на изправността им.

Разработен и утвърден е Списък на ЛПС, защитни обувки и работно облекло, които се полагат на работниците и служителите в дружеството. Списъкът е съгласуван със Синдикалните организации. Изготвена е оценка на съответствието на използваните от работещите в централата ЛПС. Проверката за наличието и състоянието на защитните средства се извършва не по-малко от един път на три месеца. Осигурен е резерв от ЛПС.

Осигурено е обслужване на работещите от външна СТМ, в съответствие с изискванията на чл.25, ал.5 от ЗЗБУТ и Наредба №3 за службите по трудова медицина.

Разработени и въведени са физиологични режими на труд и почивка в съответствие с Наредба №15 от 1999г. Физиологичният режим на труд и почивка е разработен като раздел от Правилника за вътрешен ред в дружеството. Там са регламентирани почивките през работния ден (смяна), броят, продължителността и времето на ползването им. Осигурени са добри санитарно-битови условия на работещите в дружеството. Осигурени са необходимите санитарно-битови помещения, които отговарят на изискванията в тази област. Във връзка със санитарно-битовото обслужване на жените (в съответствие с Наредба №11 за стаите за лична хигиена на жените) са изградени “кътове на жената” по цеховете.

Създадена е организация за своевременното и пълно провеждането на предварителните медицински прегледи на лицата, постъпващи на работа.

В дружеството се извършва предварителен медицински подбор при постъпване на работа по реда и условията на Наредба №3 от 1987г. за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците. Неговото предназначение е да се установи годността на работника или служителя с оглед здравословното му състояние, да изпълнява определена професия (длъжност), за която кандидатства за работа по трудово правоотношение. Разработена е Карта за предварителен медицински преглед на кандидатите за работа.

Планираните профилактични медицински прегледи включват три основни категории медицински услуги – клинични прегледи от медицински специалисти, клинично-лабораторни изследвания и клинично-инструментални изследвания.

Ежегодно се извършва обобщен анализ на ЗВН /заболяемост с временна неработоспособност/ на персонала в дружеството. Като превантивни мерки, ежегодно(в началото на есеннозимния период) за усилване на имунната защита се провежда доброволна противогрипна ваксинация.

Налице е достатъчна информация за здравното състояние на работниците и служителите. Здравните досиета се водят и съхраняват в СТМ.

Работещите на територията на централата се обслужват от здравна служба (Индивидуална практика за първична медицинска помощ) с денонощен дежурен персонал за оказване на неотложна медицинска помощ.

Отчетеният коефициент на трудов травматизъм през 2019 година е на по-ниско ниво спрямо отчетения в отрасъла, въпреки наличието на висок риск за персонала, зает в производствения процес.

В дружеството е създаден и функционира Комитет по условия на труд (КУТ). КУТ е създаден първоначално през май 1997г., в изпълнение на изисквания за изграждането и функционирането на КУТ/ГУТ, съдържащи се в ЗЗБУТ .

Съставът на КУТ, през 2019г, е от равен брой представители на работниците и служителите и работодателя - 14 души. КУТ работи по утвърден годишен план за дейността му със следните основни задачи:

1. обсъжда всяко тримесечие цялостната дейност по опазване на здравето и осигуряване на безопасността на работниците и служителите и предлага мерки за подобряването ѝ;
2. обсъжда резултатите от оценката на професионалния риск и анализите на здравословното състояние на работещите, докладите на службата по трудова медицина и др. въпроси по осигуряване и опазване на здравето и безопасността на работниците и служителите;
3. извършва проверки по спазване на изискванията за ЗБУТ по свой план-график;
4. следи състоянието на трудовия травматизъм и професионалната заболяемост;
5. участва в разработването на програми за информирание и обучение на работещите по проблемите на ЗБУТ.

КУТ извършва и планов мониторинг на условията на труд по приет годишен график.

За информирание на работещите в дружеството за дейността на КУТ са поставени информационни табла с нагледни материали по цеховете.

Въпроси, свързани с правата на човека

От 2016 г. в Дружеството е въведен Етичен кодекс, който определя морално-етичните норми и правила за поведение на служителите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, като унифицира културата на общуване между ръководители, работници, служители, синдикати и бизнес партньори.

Етичният кодекс има за цел да допринесе за създаване на общоприети норми на поведение, следването на които води до утвърждаването на добрата репутация на дружеството, неговата конкурентоспособност и ефективност.

Етичният кодекс е документ, описващ морално-етични норми и правила, които допълват съществуващите вътрешни документи, и подпомагат личната преценка и отговорност на работещите в Централата при изпълнение на служебните им задължения. Стремешът на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е да превърне тези принципи в част от стратегията, културата и всекидневната дейност на Дружеството. Основните ценности, на които е базиран Етичният кодекс, са: безопасността преди всичко, спазване на всички изисквания на действащото законодателство в областта на екологията и опазването на околната среда, компетентност, професионализъм, екипност, лоялност, равнопоставеност, зачитане на личността и човешкото достойнство и др.

Етичният кодекс е публикуван във вътрешната информационна система на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

Със сключения Колективен трудов договор Работодателят организира приеман ден с участието на Синдикатите, страна по КТД, за изслушване на жалби, молби и сигнали на работници и служители.

В Интегрираната система за управление (ИСУ) на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД има заложена специална процедура ПР 5.5-1-123 „Вътрешен обмен на информация“, в която са посочени начините за кореспонденция между различните структури в дружеството. Налице е и допълнителна възможност за комуникация с висшия мениджмънт на Централата посредством ежемесечен приеман ден. По този начин е осигурена възможността на всички служители да получават информация за дейността на дружеството, да отправят предложения и да изразяват становища.

Въпроси свързани с борбата с корупцията и подкупите

Със Заповед № Е-РА-16-536/30.10.2015г. на Министъра на енергетиката е утвърден Секторен антикорупционен план в енергетиката.

Като част от „Български енергиен холдинг“ ЕАД, Дружеството прилага Секторния антикорупционен план в енергетиката. Този план доразвива и конкретизира приоритетните области за превенция и противодействие на корупцията в отрасъл енергетика, като гарантира прозрачно управление и отчетност в дейността на Министерство на енергетиката и в търговските дружества с повече от 50 % държавно участие в капитала.

За изпълнение на мерките от плана в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД от 2016г. са приети Вътрешни правила за регистриране и работа по сигналите за корупция и/или конфликт на интереси и за защита на лицата подали такива сигнали, които регламентират условията и реда за работа в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД при получаване, регистриране и проверка на сигналите за корупция,

корупционни прояви и/или конфликт на интереси. е създаден сектор „Превенция и противодействие на корупцията”, чиято основна дейност е прилагане на антикорупционни процедури и механизми за проверка, мониторинг и докладване, с цел гарантиране на прозрачно управление и отчетност, предотвратяване на корупционни практики и повишаване на общественото доверие в професионализма и морала на Дружеството.

Сигналите за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси се приемат чрез специално поставени пощенски кутии, за подаване на сигнали, съдържащи твърдения за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси срещу служители на „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД, разположени пред Главен портал, Западен вход на Административна сграда и вход на административната сграда на Дирекция „Ремонт”, денонощен телефон 042/66 29 39 и по електронен път – посредством интернет страницата на Дружеството (www.tpp2.com) чрез бутона „Изпрати сигнал за корупция“.

Разглеждането на получените сигнали се извършва на принципа на конфиденциалност на информацията и защита анонимността на лицата, подали такива сигнали. Разработена е и административна инструкция Към Вътрешните правила за регистриране и работа по сигналите за корупция и/или конфликт на интереси и за защита на лицата подали такива сигнали е предвиден и реда за регистриране и работа по сигналите за корупция и/или конфликт на интереси, и за защита на лицата, подали такива сигнали.

Към момента няма постъпили сигнали за корупция и/или конфликт на интереси в Дружеството и не са установени случаи на корупция/корупционни практики.

Ръководството на Дружеството не счита, че съществуват съществени рискове по отношение на екологичните и социалните политики.

Живко Димитров Динчев

Изпълнителен директор
ТЕЦ МАРИЦА ИЗТОК 2 ЕАД
с. Ковачево
19 март 2020 г.

Индивидуален отчет за финансовото състояние

Активи	Пояснение	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
Нетекущи активи			
Нематериални активи	5	941	983
Имоти, машини и съоръжения	6	1 394 807	1 389 549
Инвестиции в дъщерни предприятия	7	5 528	5 528
Финансови активи по справедлива стойност	8	391	399
Отсрочени данъчни активи	9	7 555	1 821
Нетекущи активи		1 409 222	1 398 280
Текущи активи			
Материални запаси	10	77 718	80 207
Търговски и други вземания	11	9 449	15 023
Вземания от свързани лица	12,31	50 988	22 562
Предоставени заеми на свързани лица	12,31	1 307	203
Пари и парични еквиваленти	13	51 416	30 606
Текущи активи		190 878	148 601
Общо активи		1 600 100	1 546 881

Съставил: _____
/Сотир Сотиров/

Изпълнителен директор: _____
/Живко Динчев/

Дата на съставяне: 19 март 2020 г.

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 19 март 2020 г.

Одиторско дружество
Ейч Ел Би България ООД

Индивидуален отчет за финансовото състояние

(продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
Собствен капитал			
Основен капитал	14.1	89 676	89 676
Резерви	14.2	762 458	772 202
Неразпределена печалба/(загуба)		(821 388)	(627 380)*
Общо собствен капитал		30 746	234 498
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Дългосрочни задължения към свързани лица	19,31	752 055	161 123
Пенсионни и други задължения към персонала	16.2	39 772	36 542
Финансирания	17	25 238	28 260
Провизия за рекултивация	15	5 488	5 488
Нетекущи пасиви		822 553	231 413
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	16.2	12 024	15 293
Търговски и други задължения	18	45 703	80 089
Краткосрочни задължения към свързани лица	19,31	381 322	626 435*
Финансирания	17	3 086	3 196
Провизия за емисии на парникови газове	15	304 666	355 957
Текущи пасиви		746 801	1 080 970
Общо пасиви		1 569 354	1 312 383
Общо собствен капитал и пасиви		1 600 100	1 546 881

Съставил: _____
/Сотир Сотиров/

Изпълнителен директор: _____
/Живко Динчев/

Дата на съставяне: 19 март 2020 г.

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 19 март 2020 г.

Одиторско дружество
Ейч Ел Би България ООД

* Корекция на грешка от предходен период, оповестена в пояснително приложение 3.4

Поясненията към финансовия отчет от стр. 8 до стр. 80 представляват неразделна част от него.

Индивидуален отчет за печалбата или загубата за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Приходи от продажби	20	658 243	628 563
Други приходи	21	15 737	8 192
		673 980	636 755
Разходи за гориво и ел.енергия	22.1	(202 608)	(263 681)
Разходи за други материали	22.2	(30 017)	(32 984)
Разходи за външни услуги	23	(41 949)	(33 141)
Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи	5,6	(96 209)	(97 664)
Разходи за персонала	16.1	(112 652)	(110 779)
Разходи за емисии на парникови газове	24	(306 315)	(386 736)*
Начислена/възстановена обезценка на ФА		35	(14 028)
Други разходи	26	(53 686)	(52 153)
		(843 401)	(991 166)
Загуба от оперативна дейност		(169 421)	(354 411)
Финансови разходи	27	(38 192)	(25 645)
Финансови приходи	27	101	160
Загуба преди данъци		(207 512)	(379 896)
Икономия от данъци върху дохода	28	5 537	24 547
Загуба за годината		(201 975)	(355 349)

Съставил: _____
/Сотир Сотиров/

Изпълнителен директор: _____
/Живко Динчев/

Дата на съставяне: 19 март 2020 г.

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 19 март 2020 г.

Одиторско дружество
Ейч Ел Би България ООД

* Корекция на грешка от предходен период, оповестена в пояснително приложение 3.4

Поясненията към финансовия отчет от стр. 8 до стр. 80 представляват неразделна част от него.

Индивидуален отчет за всеобхватния доход за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Загуба за годината		(201 975)	(355 349)
Друга всеобхватна печалба/загуба:			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преоценка на имоти, машини и съоръжения	6	-	18 190
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	16.2	(1 967)	(6 263)
Нетна промяна в справедливата стойност на капиталови инструменти		(7)	(50)
Данък върху дохода, отнасящ се до компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата	9	197	(1 188)
Друга всеобхватна печалба/загуба за годината, нетно от данъци		(1 777)	10 689
Общо всеобхватна загуба за годината		<u>(203 752)</u>	<u>(344 660)</u>

Съставил: _____
/Сотир Сотиров/

Изпълнителен директор: _____
/Живко Динчев/

Дата на съставяне: 19 март 2020 г.

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 19 март 2020 г.

Одиторско дружество
Ейч Ел Би България ООД

Индивидуален отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември

Всички суми са представени в '000 лв.

	Основен капитал	Други резерви	Преоценки по планове с дефинирани доходи	Преоценъчен резерв на нефинансови активи	Неразпределена печалба/непокритата загуба	Общо собствен капитал
Салдо към 31 декември 2018 г.	89 676	144 620	(32 675)	660 257	(603 925)	257 953
Корекция на грешка от предходен период*	-	-	-	-	(23 455)	(23 455)
Салдо към 1 януари 2019 г. (преизчислено)	89 676	144 620	(32 675)	660 257	(627 380)	234 498
Загуба за годината	-	-	-	-	(201 975)	(201 975)
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци	-	(7)-	(1 770)	-	-	(1 777)
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	(1 770)	-	(201 975)	(203 752)
Прехвърляне на преоценъчен резерв на нефинансови активи в неразпределена печалба	-	-	-	(7 967)	7 967	-
Салдо към 31 декември 2019 г.	89 676	144 613	(34 445)	652 290	(821 388)	30 746

Съставил: _____
/Сотир Сотиров/

Изпълнителен директор: _____
/Живко Динчев/

Дата на съставяне: 19 март 2020 г.

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 19 март 2020 г.

Одиторско дружество
Ейч Ел Би България ООД

* Корекция на грешка от предходен период, оповестена в пояснително приложение 3.4

Поясненията към финансовия отчет от стр. 8 до стр. 80 представляват неразделна част от него.

Индивидуален отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември (продължение)

Всички суми са представени в '000 лв.	Основен капитал	Други резерви	Преоценки по планове с дефинирани доходи	Преоценъчен резерв на нефинансови активи	Неразпределена печалба/непокрити загуба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2018 г.	89 676	144 317	(27 038)	644 435	(271 557)	579 833
Промени в счетоводната политика	-	348	-	-	(1 023)	(675)
Салдо към 1 януари 2018 г. (преизчислено)	89 676	144 665	(27 038)	644 435	(272 580)	579 158
Загуба за годината	-	-	-	-	(331 894)	(331 894)
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци	-	(45)	(5 637)	16 371	-	10 689
Общо всеобхватен доход за годината	-	(45)	(5 637)	16 371	(331 894)	(321 205)
Прехвърляне на преоценъчен резерв на нефинансови активи в неразпределена печалба	-	-	-	(549)	549	-
Салдо към 31 декември 2018 г.	89 676	144 620	(32 675)	660 257	(603 925)	257 953

Съставил: _____
/Сотир Сотиров/

Изпълнителен директор: _____
/Живко Динчев/

Дата на съставяне: 19 март 2020 г.

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 19 март 2020 г.

Одиторско дружество
Ейч Ел Би България ООД

Поясненията към финансовия отчет от стр. 8 до стр. 80 представляват неразделна част от него.

Индивидуален отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември

Пояснение	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	732 224	644 165
Плащания към доставчици	(541 610)	(464 641)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(115 245)	(110 834)
Постъпления от лихви, гаранции и други	14 200	10 712
Плащания за падеж по гаранции и други	(12 287)	(22 843)
Възстановени данъци	55 695	33 388
Парични потоци от курсови разлики, нетно	(2)	510
Нетен паричен поток от оперативна дейност	132 975	90 457
Инвестиционна дейност		
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(89 534)	(52 812)
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения	6	148
Постъпления от участия в смесени търговски дружества	91	
Постъпления от предоставени заеми на свързани лица.	100	100
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(89 337)	(52 564)
Финансова дейност		
Получени заеми	-	16 172
Плащания по получени заеми	(48)	(57 443)
Плащания по получени заеми от свързани лица	(20 000)	(2 105)
Плащания свързани с предоставени кредити на свързани лица	(960)	-
Плащания на лихви по отсрочени търговски задължения	(1 694)	(2 651)
Плащания на лихви	-	(777)
Нетен паричен поток от финансова дейност	(22 702)	(46 804)
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти	20 936	(8 911)
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	30 686	39 597
Ефект от очаквани кредитни загуби	(206)	(80)
Пари и парични еквиваленти в края на годината	51 416	30 606

13

Съставил: _____
/Сотир Сотиров/

Изпълнителен директор: _____
/Живко Динчев/

Дата на съставяне: 19 март 2020 г.

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 19 март 2020 г.

Одиторско дружество
Ейч Ел Би България ООД

Поясненията към финансовия отчет от стр. 8 до стр. 80 представляват неразделна част от него.

Пояснения към индивидуалния финансов отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД включва производство и продажба на електрическа енергия, предоставяне на разполагаема мощност и допълнителни услуги на електропреносната система, както и строителна и ремонтна дейност в областта на електроенергетиката и топлоенергетиката.

Дружеството е регистрирано като еднолично акционерно дружество със 100 % държавно участие. В изпълнение на Заповед № ДВ-267/26.06.2000 година на Председателя на Държавната агенция по енергетика и енергийни ресурси и фирмено решение № 2591/30.06.2000 година на Старозагорски окръжен съд „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е образувано чрез отделяне от „НЕК“ ЕАД и вписано в Търговския регистър. Седалището и адресът на управление на Дружеството е с. Ковачево, общ. Раднево, обл. Старозагорска – п.к. 6265.

Акциите на Дружеството не са регистрирани на фондова борса. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е еднолично акционерно дружество с едностепенна система на управление. Дружеството се управлява от 3 (три) членен Съвет на Директорите в състав: Бончо Бонев – председател, инж. Живко Динчев и Диян Димитров и се представлява от Изпълнителния директор инж. Живко Динчев.

Дружеството е 100% собственост на „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД (БЕХ). Едноличен собственик на капитала на БЕХ ЕАД е Република България, като правата на едноличен собственик се упражняват от министъра на енергетиката, който има качеството на принципал и е овластен да взема всички решения, предоставени в компетентността на едноличния собственик на капитала на БЕХ ЕАД.

Списъчният състав на персонала към 31 декември 2019 г. е 2 381 служители (31 декември 2018 г.: 2 402 служители).

2. Основа за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет на Дружеството е съставен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2019 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

Индивидуалният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лв.) (включително сравнителната информация), освен ако не е посочено друго.

Този финансов отчет е индивидуален. Дружеството съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчетяване (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС), в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към 31 декември 2019 г. Дружеството отчита счетоводна загуба за периода преди данъци в размер на 207 512 хил. лв., а натрупаните загуби към тази дата са в размер на 830 905 хил. лв. Текущите пасиви на Дружеството надвишават текущите му активи с 555 923 хил. лв., загубата за 2019 г. след данъци е 201 975 хил. лв. Към 31 декември 2019г. Дружеството има задължения към свързани лица в размер на 1 133 377 хил. лв., от които към едноличния собственик на капитала – 1 024 452 хил. лв.

Дружеството се очаква да бъде пряко засегнато от новите изисквания на Европейския съюз, заложили в приетото в края на 2016 г. Парижко споразумение, както и от процесите, свързани с

увеличаване на дела на чистата енергия, повишаване на конкурентоспособността на възобновяемата енергия и не на последно място предстоящото обединение на енергийните пазари.

Основният документ, който има пряко отношение към дейността на големите горивни инсталации с входяща топлинна мощност, надвишаваща 50 MWth, в т.ч. и „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е така нареченият „Референтен документ за най-добрите налични технологии за големи горивни инсталации“. Той залага определени лимити на стойностите за емисиите на живак, азотни оксиди и серен диоксид, както и дава обосновани предложения за промяната им в посока понижаване.

На 28 април 2017 г. комисията, съставена по чл. 75 от Директива 2010/75/ЕС одобри „Заклученията за най-добрите налични технологии за големи горивни инсталации“ с мнозинство от 20 гласа „За“, като Р. България и други 7 страни членки са гласували „против“ приемането на документа. Очаква се променените лимити за емисиите от различните видове замърсители на атмосферата да бъдат заложили в директива през 2021 г. и да станат задължителни за изпълнение от страните членки на ЕС.

Българското правителство разработва концепцията, на чиято база страната ни ще иска дерогация срещу одобрените от Европейската комисия нови, по-строги ограничения за вредните емисии от големите горивни инсталации. Предвидената възможност за дерогация е в съответствие с разпоредбата на чл. 15(4) от Директива 2010/75/ЕС, която ще позволи на местните големи горивни инсталации, в т.ч. и „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД да спазват по-либерални норми. Ако не бъде договорена дерогация, то Дружеството ще има 48 месечен срок да приведе съоръженията в съответствие с новите изисквания.

Тези обстоятелства показват наличието на несигурност, която може да породи съмнение относно възможността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие без подкрепата на едноличния собственик и други източници на финансиране.

За периода е реализиран положителен нетен паричен поток от оперативна дейност в размер на 132 975 хил. лв.

На 10.01.2019 г. беше сключен договор за търговски заем за преобразуване на част от задълженията на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД към „БЕХ“ ЕАД в размер на 484 973 хил. лв. със срок на действие от 01.01.2019 г. до 31 декември 2023 г. и гратисен период на главницата до 31 декември 2019 г. Договореният лихвен процент е в размер на основния референтен лихвен процент от 4.61%, съгласно приетите от БЕХ ЕАД с решение по т. I. 1. от Протокол №53-2018/11.09.2018 г. лихвени нива за вътрешногрупови кредити и наказателна лихва за просрочие в размер на ОЛП+10%, изчислена за всеки ден просрочие, съгласно ПМС №426/18 декември 2014 г.

Със заповед № Е-РД-16-465/03.09.2018 г. на Министъра на енергетиката беше създадена работна група със задача: „Анализиране на финансово – икономическото състояние на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и предлагане на конкретни варианти за неговото стабилизиране и подобряване“. Беше отчетена изключителната важност на централата за сигурността на електро – енергийната система и бяха набелязани редица краткосрочни, средносрочни и дългосрочни мерки, реализацията на които има за цел финансово стабилизиране на дружеството.

Във връзка с писмо вх.№ 4864/07.02.2020г. от Министъра на енергетиката по повод взето Решение на 44-то НС, обн. в ДВ, бр. 11 от 07.02.2020г. относно предприемането на всички необходими мерки за нормалното функциониране на “ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД и отчитайки факта, че увеличението на капитала е една от приоритетните мерки, чието реализиране значително ще подобри финансовите показатели на дружеството, беше извършено увеличение на основния капитал на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД беше вписано в Търговския регистър на 09.03.2020 г. в размер на 597 955 260,00 лв., чрез издаване на 59 795 526 нови обикновени поименни акции с право на глас с номинал 10 лева всяка.. По този начин размерът на основния капитал достигна 687 631 610,00 лева, разпределен на 68 763 161 обикновени поименни акции с право на глас с номинал 10 лева всяка.

Във връзка с приетите промени в Наредбата за условията и реда за издаване на комплексни разрешителни, приета с ПМС № 238 от 02.10.2009 г., изменена с Постановление No

22/15.02.2018г. на МС и публикувано Решение за изгълнение (ЕС) 2017/1442 на Комисията от 31 юли 2017 г. за формулиране на заключения за най-добри налични техники (НДНТ) за големи горивни инсталации (Решението за изгълнение) съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (нотифицирано под номер С(2017) 5225 бяха подадени изискуемите документи за изменение на комплексното разрешително на Дружеството, в т.ч. и за предоставяне на дерогация от установените норми.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще, включително възникналата през първите месеци на 2020 г. световна пандемична криза, причинена от разпространението на COVID-19. След извършения преглед на дейността, както и чрез продължаващата подкрепа от едноличния собственик на капитала, Съветът на директорите очаква, че Дружеството ще има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и ще продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на индивидуалния финансов отчет.

Дружеството води своето текущо счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: Стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които са приети от Европейския съюз (ЕС) и са ефективно в сила на 1 януари 2019 г.

3. Счетоводната политика и промени през периода

3.1. Общи положения

За текущата финансова година Дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и разяснения, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС и съответно от Международния комитет за разяснения на МСФО (КРМСФО).

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 1 януари 2019 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на Дружеството относно принципите, правилата и критериите за отчитането им.

За първи път през 2019 година се прилагат и някои други изменения и разяснения, но те не оказват ефект върху финансовия отчет на Дружеството. Дружеството не е приело стандарти, разяснения или изменения, които са публикувани, но все още не са влезли в сила.

Извършена е промяна в счетоводната политика за 2019 г. във връзка с доработка на модела на очакваните кредитни загуби, методика за калкулиране на обезценките на дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност, съгласно прилагане на МСФО 9 в сила от 01.01.2019 г. Доработката е в частта относно подхода за обезценка на парични средства в банки и подхода за обезценка на дългосрочни търговски и други вземания и вземания от свързани лица.

Извършена е промяна в счетоводната политика за 2019 г. във връзка с доработка на процеса на оценка дали определен договор представлява или съдържа елементи на лизинг, съгласно прилагане на МСФО 16 в сила от 01.01.2019 г.

Прилагането на тези промени в счетоводната политика за 2019 г. не оказва ефект върху финансовия отчет на Дружеството.

3.2. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО в сила от 1 януари 2019г.

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане за периода, започващ на 1 януари 2019г.:

МСФО 16 Лизинг

МСФО 16 влиза в сила от 1 януари 2019 г. и заменя МСС 17 Лизинг, КРМСФО 4 Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг, ПКР 15 Оперативен лизинг - Стимули и ПКР 27 Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг. Най-същественото при МСФО 16 е че изисква лизингополучателите да отчитат всички лизингови договори по един и същ балансов модел, подобен на счетоводното отчитане на финансовия лизинг съгласно МСС 17. Стандартът включва две освобождавания от признаване за лизинговите договори - лизинг на активи с ниска стойност и краткосрочен лизинг. Към началната дата на лизинга лизингополучателят признава задължение за извършване на лизингови плащания и актив, представляващ правото на използване на основния актив в течение на срока на лизинговия договор. Лизингополучателите ще бъдат задължени да признават отделно разход за лихви по лизинговото задължение и разход за амортизация на актива за правото на ползване.

Съгласно МСФО 16, счетоводното отчитане при лизингодателя по същество остава непроменено спрямо това, прилагано към днешна дата съгласно МСС 17. Съгласно МСФО 16 за договор, който е или съдържа лизинг, се счита договор, който предоставя правото за контрол върху ползването на актива за определен период от време срещу възнаграждение. Лизингодателите ще продължат да класифицират лизинговите договори при прилагането на същия принцип на класификация, както е определен в МСС 17, и да правят разграничение между двата вида лизинг: оперативен и финансов лизинг.

По отношение на лизинговите договори, по които Дружеството е лизингодател, доколкото новия МСФО 16 не внася нови промени в отчитането на лизинга при лизингодателя, не са очаква този стандарт да има ефект върху бъдещите финансови отчети на Дружеството.

КРМСФО 23 Несигурност при третиране на данъци върху дохода

Разяснението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Разяснението разглежда счетоводното отчитане на данъците върху дохода, когато данъчното третиране е свързано с несигурност, която засяга прилагането на МСС 12. Разяснението предоставя насоки относно несигурни данъчни третираня поотделно или заедно, проверки от данъчните органи, приложимия метод за отразяване на несигурността и счетоводно отчитане на промени във фактите и обстоятелствата.

Изменение на МСФО 9 : Функции за предплащане с отрицателно обезщетение

Изменя съществуващите изисквания в МСФО 9 по отношение на правата за прекратяване, за да позволи измерването по амортизирана цена (или, в зависимост от бизнес модела, по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход), дори в случай на отрицателни компенсации.

Изменение на МСС 28: Дългосрочни интереси в асоциирани и съвместни предприятия

Изяснява, че предприятието прилага МСФО 9 Финансови инструменти за дългосрочни участия в асоциирано или съвместно предприятие, които представляват част от нетната инвестиция в асоциираното или съвместното предприятие, но към които методът на собствения капитал не се прилага.

Годишни подобрения на МСФО Цикъл 2015-2017

В цикъла 2015-2017 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, които ще влязат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Те обхващат следните стандарти:

МСФО 3 и МСФО 11 - Измененията на МСФО 3 поясняват, че когато предприятието получи контрол върху бизнес, който е съвместна операция, то преизчислява преди това притежавани интереси в този бизнес. Измененията на МСФО 11 поясняват, че когато предприятието получи съвместен контрол върху бизнес, който е съвместна операция, предприятието не преизчислява държаните преди това интереси в този бизнес. МСС 12 - Измененията поясняват, че изискванията за признаване на последиците от данъка върху дохода върху дивидентите, когато транзакциите или събитията, генериращи разпределяеми печалби, се прилагат за всички последиствия върху данъка върху дохода върху дивидентите а не само със ситуации, при които има различни данъчни ставки за разпределена и неразпределена печалба. МСС 23 - Измененията поясняват, че ако някакъв конкретен заем остава неизплатен, след като свързаният актив е готов за предвиденото му използване или продажба, този заем става част от средствата, които предприятието взема назаем обикновено при изчисляване на процента на капитализация на общите заеми.

МСС 19 Доходи на наети лица (Изменения): Изменения, съкращения и уреждания на плана

Ако се случи изменение на плана, съкращение или уреждане, сега е задължително текущата цена на услугата и нетната лихва за периода след преизчислението да се определят, като се използват предположенията, използвани за преизчислението. В допълнение бяха включени изменения, за да се изясни ефектът от изменение, съкращение или уреждане на плана върху изискванията относно тавана на активите. Промените са в сила за годишни периоди започващи на или след 01.01.2019.

3.3. Стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобряване за издаване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила (и/или не са приети от ЕК) за годишни периоди, започващи на 1 януари 2019 г. нови стандарти, променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно прилагане от дружеството. От тях ръководството на Дружеството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети за следващи периоди, като по-долу е оповестено как може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Дружеството приеме тези стандарти за първи път.

Документи, издадени от СМСС/КРМСФО, които не са одобрени за прилагане от ЕС

Ръководството на Дружеството, счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), но все още не са одобрени за прилагане от Европейската комисия и съответно, не са взети предвид при изготвянето на този финансов отчет. Датите на влизане в сила ще зависят от решенията за одобрение за прилагане на Европейската комисия.

Изменения на позоваванията на концептуалната рамка в МСФО

Заедно с преработената концептуална рамка, публикувана през март 2018 г., СМСС издаде и изменения на позоваванията на концептуалната рамка в стандартите на МСФО. Документът съдържа изменения в МСФО 2, МСФО 3, МСФО 6, МСФО 14, МСС 1, МСС 8, МСС 34, МСС 37,

МСС 38, КРМСФО 12, КРМСФО 19, КРМСФО 20, МСФО 22 и МСС-32. Не всички изменения обаче актуализират тези изявления по отношение на препратки и цитати от рамката, така че да се позовават на ревизираната концептуална рамка. Някои произнасяния се актуализират само, за да посочат към коя версия на рамката се отнасят (рамката на IASC, приета от СМСС през 2001 г., рамката на СМСС от 2010 г. или новата ревизирана рамка от 2018 г.) или за да се посочи, че стандарта не е актуализиран с новите определения, разработени в ревизираната концептуална рамка.

МСФО 17 Застрахователни договори

МСФО 17 изисква застрахователните задължения да се оценяват по текуща стойност на изпълнение и осигурява по-еднакъв подход за измерване и представяне за всички застрахователни договори. Тези изисквания са предназначени да постигнат целта на последователно, базирано на принципа отчитане на застрахователните договори. МСФО 17 замества МСФО 4 Застрахователни договори към 1 януари 2021 г. Стандартът все още не е приет от ЕС.

МСФО 3 Бизнес комбинации (Изменения): Дефиниция за бизнес

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Те все още не са приети от ЕС.

Изменения в МСС 1 Представяне на Финансови Отчети и МСС 8 Счетоводна Политика, Промени в Счетоводните Приблизителни Оценки и Грешки: Дефиниция за същественост

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват дефиницията за същественост и как трябва да бъде прилагана тя, като предоставят практически насоки, които до сега са били включени в други МСФО. Измененията също така поясняват, че съществеността зависи от естеството и значимостта на информацията. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Дружеството ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Реформа на референтната лихва (изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7)

Измененията в реформата на референтната лихва (изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7) поясняват, че предприятията ще продължат да прилагат определени изисквания за отчитане на хеджирането, като приемат, че показателят за лихвен процент, върху който хеджираните парични потоци и паричните потоци от инструмента за хеджиране са базирани, няма да се променят в резултат на реформата на референтната лихва.

3.4. Корекция на грешка от предходен период

Годишният индивидуален финансов отчет на дружеството за 2018 г. е заверен от независим одитор „Ейч Ел Би България“ ООД с дата 29.03.2019 г.

В съответствие с приетите счетоводни политики във финансовите си отчети Дружеството признава провизия за задължението си да закупи превишението над разпределените и закупени емисии за парникови газове за съответната година. Определянето на провизията за емисии на парникови газове изисква ръководството да направи преценка относно разходите за закупуване на допълнителни емисии към датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние. Към 31

декември 2018 г. Дружеството е отчетло провизии за недостиг на квоти за емисии на парникови газове в размер на 8 514 505 t/CO₂, на стойност 355 957 хил. лв. Количеството недостиг представлява разликата между реално емитираните, верифицирани количества и очакваните безвъзмездно предоставени по НПИ и останалите налични по сметката на Дружеството в Националния регистър след изпълнението на задължението за 2017 г.

Към датата на приемане на годишния индивидуален финансов отчет на дружеството за 2018 г. на база предаден доклад в Министерството на енергетиката, „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД очакваше да получи 1 059 160 бр. безплатни квоти в резултат на изпълнени проекти, включени в НПИ.

На 19.04.2019 г. бе получено писмо от Министерството на енергетиката с изх.№ Е-26-Т-283/19.04.2019 г., с което бяхме информирани, че с писмо от ГД „Действия по климата“ и ГД „Конкуренция“, Европейската комисия е призовала България да преразгледа доклада за 2018 г. за степента на изпълнение на Националния план за инвестиции за периода 2013 – 2020 г., като предвид рисковете за изкривяване на пазара, нарушаване на конкуренцията и правилата за държавна помощ, държавата е призована да коригира определената референтна цена на емисиите на парникови газове за 2018 г. Във връзка с тази корекция разпределените за „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД безплатни квоти от ЕК, след доказаните разходи за инвестиции са само в размер на 604 302 квоти, които реално бяха получени в този размер на 25.04.2019 г.

В резултат на гореописаното реално получените квоти за 2018 г. са с 454 858 бр. по-малко от очакваните 1 059 160 бр.

В изпълнение на решение по т. I.3. от Протокол № 5-2019/29.01.2019 г. Съвета на директорите на „БЕХ“ ЕАД и решение по т. 9 от Протокол № 5/29.01.2019 г. между „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД (в качеството на Купувач) и „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД (в качеството на Продавач) беше сключен договор за покупко – продажба на квоти за емисии на парникови газове № 10-2019/30.01.2019 г. Съгласно условията на договора Продавачът се задължава да продаде на Купувача, 8 600 000 (осем милиона и шестстотин хиляди) тона европейски квоти за емисии на парникови газове от вида „EUA“, като е уточнено, че така определеното количество е прогноза за необходимото на Купувача количество във връзка с дейността му през 2018 г. Договорено е, че след верификация на реално емитираните от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД през календарната 2018 г. количества парникови газове, в случай, че разликата за закупуване е повече от 8 600 000 тона, БЕХ ЕАД поема ангажимент да закупи и продаде на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД разликата, което ще бъде оформено с подписване на допълнително споразумение към договора.

Във връзка с гореописаното беше подписано Допълнително споразумение №1 към Договор № 10-2019/30.01.2019 г., в резултат на което „БЕХ“ ЕАД закупи и продаде на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД допълнително 400 000 тона квоти.

Стойността на допълнителните разходи, които „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е извършил поради решението на Европейската комисия да промени методиката за определяне на референтната цена на квотите за 2018 г. е 23 455 хил. лв.

По този начин при съставянето на годишния индивидуален финансов отчет на дружеството за 2018 г. е допусната грешка при отразяването на разходите за емисии на парникови газове. Разходът за емисии на парникови газове за 2018 г. се увеличи с е 23 455 хил. лв. Доколкото допълнително необходимите квоти бяха вече закупени, то корекцията се приложи спрямо Разходи за покупка на емисии на парникови газове.

Съгласно действащата счетоводна политика на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД корекция на грешки от предходен период се представя в първите финансови отчети след откриването им чрез преизчисляване на сравнителните суми за представените предходни периоди, в които са възникнали грешките. Когато грешките са възникнали преди най-ранно представяните предходни

периоди, те се представят чрез преизчисляване на началното салдо на засегнатите активи, пасиви или капитал.

Осчетоводяването на грешката се извърши през текущата година като със стойността на корекцията се увеличи салдото на натрупаната загуба за предходни периоди.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този индивидуален финансов отчет, са представени по-долу.

Индивидуалният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към индивидуалния финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения индивидуален финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ (ревизиран 2016 г.). Дружеството е приело да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в два отделни отчета: отчет за печалбата или загубата и отчет за всеобхватния доход.

В индивидуалния отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет,

когато това има съществен ефект върху информацията в индивидуалния отчет за финансовото състояние към началото на предходния период.

Финансовата информация е представена и оповестена съгласно изискванията на МСС 39 Финансови Инструменти: Признаване и Оценяване (отменен), МСФО 7 Финансови Инструменти: Оповестяване, МСС 18 Приходи (отменен).

4.3. Сделки в чуждестранна валута

Финансовият отчет е представен в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Дружеството. Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката. Монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути се преизчисляват във функционалната валута, по заключителния обменен курс на Българска народна банка за последния работен ден от съответния месец. Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Немонетарните активи и пасиви, оценявани по историческа цена на придобиване в чуждестранна валута се превръщат във функционалната валута по обменния курс към датата на първоначалната сделка (придобиване).

4.4. Приходи

А Приходи по договори с клиенти

Признаване и оценка на приходите от договори с клиента

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху обещаните в договора стоки и/или услуги се прехвърля на клиента в размер, който отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги.

Контролът се прехвърля на клиента, когато (или като) удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърля обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Дружеството извършва преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничени (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

Договорите с клиенти обичайно включват едно единствено задължение за изпълнение.

Оценяване

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

При определяне на цената на сделката Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Дружеството признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Дружеството разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката.

При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение и възнаграждението, дължими на клиента (ако има такива).

Задължения за изпълнение и подход за признаване на основни видове приходи по договори с клиенти

Следващата таблица предоставя информация за характера и времето на изпълнение на задълженията за изпълнение в договорите с клиенти, включително значителни условия за плащане и свързаните с тях политики за признаване на приходите:

Приходи	Подход за признаване на приходите
<p>Приходи от продажба на електроенергия</p>	<p>Доставките на електроенергия се осъществяват цялогодишно при непрекъснат режим на работа. Тъй като клиентът получава и консумира ползите едновременно, дружеството прехвърля контрола върху електроенергията с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето.</p> <p>Приходите от продажби се признават при всяко прехвърляне на контрол върху електроенергията, когато тя се доставя на купувача и няма останали неизпълнени задължения, които биха могли да повлияят върху приемането на електроенергия от страна на купувача. Електроенергията се счита за доставена на клиента веднага, след като се осъществи регистриране на графици от продавача и купувача в системата за известяване на графици, администрирана от Електроенергиен системен оператор ЕАД след съгласуване на същите между страните. “ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и купувачът на електрическа енергия изготвят и подават почасови дневни графици за своите продажби/покупки на електрическа енергия, като графиците започват от 00:00 ч. и приключват в 24:00 ч. на съответния ден за доставка. Графиците за доставка за почивни и празнични дни и за първия работен ден се подават едновременно в последния предхождащ ги работен ден. Съгласуваният между страните дневен почасов график за доставка на електрическа енергия се изпраща от Продавача на ЕСО ЕАД в одобрена от ЕСО ЕАД форма в деня, предхождащ доставката (Д-1) и преминава процедура по регистрация съгласно Правилата за търговия. Графикът за доставка става обвързващ между страните след неговата регистрация съгласно Правилата за търговия и става основен документ, който удостоверява количествата продадена електрическа енергия.</p> <p>За всяко задължение за изпълнение, удовлетворено с течение на времето, Дружеството признава приходите с течение на времето, чрез измерване на напредъка, който е постигнат, към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение. Количеството доставена електрическа енергия за определен период от време (съгласно договорните условия), за които е прехвърен контрол към клиента, е прието от ръководството като подходящ измерител на изпълнението на задължението и отчитане на напредъка и следователно приходи се признават за съответното количество, доставено за съответния период.</p> <p>При продажбите на електроенергия няма наличие на финансиращ компонент, тъй като плащането по продажбите се извършва авансово за договори, които са с период на действие до 31 дни (един месец) и в срок най-късно до 20-то число на месеца, следващ месеца на продажбите за договорите със срок на действие над 31 дни (един месец). При доставянето на електроенергия се признава вземане, тъй като това е моментът, в който правото на възнаграждение става безусловно и се изисква само изтичането на време преди плащането да бъде дължимо.</p> <p>Приходите се фактурират съгласно условията на сключения договор.</p>
<p>Приходи от балансиране на електрическа енергия</p>	<p>Доставките при балансиране на електрическа енергия се осъществяват цялогодишно при непрекъснат режим на работа. Те са резултат от сделки за компенсиране на разликата между количествата произведена електрическа енергия и количествата по графиците за доставка. Тъй като клиентът получава и консумира ползите едновременно, дружеството прехвърля контрола върху електроенергията от балансиране с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето.</p> <p>Приходите от продажби се признават при всяко прехвърляне на контрол върху електроенергията, когато тя се доставя на купувача и няма останали неизпълнени задължения, които биха могли да повлияят върху приемането на електроенергия от страна на купувача. Електрическата енергия се счита за доставена на клиента на база изготвените от Електроенергиен системен оператор ЕАД извлечения за сепълмент, на база на валидираните данни, получени от разпределителните/преносното предприятие по чл. 38 от Правилата за измерване на количеството електрическа енергия. Електроенергиен системен оператор ЕАД изготвя дневни извлечения за сепълмент на седмична база и обобщени извлечения за сепълмент.</p> <p>За всяко задължение за изпълнение, удовлетворено с течение на времето, Дружеството признава приходите с течение на времето, чрез измерване на напредъка, който е постигнат, към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение. Количеството доставена електрическа енергия за балансиране за определен период от време (съгласно договорните условия), за които е прехвърен контрол към клиента, е прието от ръководството като подходящ измерител на изпълнението на задължението и отчитане на напредъка и следователно приходи се признават за съответното количество, доставено за съответния период.</p>

Приходи	Подход за признаване на приходите
	<p>При продажбите на електроенергия няма наличие на финансиращ компонент, тъй като плащането по продажбите се извършва в период до 20 дни отложено плащане.</p> <p>При доставянето на електроенергия се признава вземане, тъй като това е моментът, в който правото на възнаграждение става безусловно и се изисква само изтичането на време преди плащането да бъде дължимо.</p> <p>Приходите се фактурират съгласно дневните и обобщени извлечения за сетълмент, с дата на данъчно събитие последния ден на календарния месец.</p>
<p>Приходи от продажба на разполагаема мощност</p>	<p>Приходите на дружеството от предоставяне на блокове в студен резерв се определят, като ЕСО ЕАД изкупува действителната нетна разполагаемост [Мвтч] на действителната нетна активна мощност [Мвт] на договорените блокове, които са в състояние Студен резерв през всеки период на разполагаемост, която се определя като договорената предоставена нетна максимална активна мощност се намалява с:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. неразрешените намаления от договорената мощност, регистрирани след активиране на блок от Студен резерв; 2. непредставената мощност поради закъснение за включване или забавено натоварване на активиран блок от Студен резерв, ако „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД не може да замени своевременно съответния блок с друг; 3. процентът на намаление на наличните складови запаси от горива на площадката на производителя спрямо договорените количества; 4. непредставената мощност в резултат от разрешени и/или принудителни престон; 5. непредоставената разполагаемост за Студен резерв, регистрирана при неуспешно активиране на студен резерв. <p>При активиране на блок от Студен резерв ЕСО ЕАД изкупува чрез балансиращия пазар, активната енергия на този блок по еднокомпонентна цена.</p> <p>На основание чл. 129 ал.3 и чл.131 ал.4 от Правилата за търговия с електрическа енергия, дружеството е задължено да осигури разполагаема мощност за допълнителни услуги от работещи блокове (първично и вторично регулиране на мощността), които продава на „ЕСО“ ЕАД, съгласно сключен „Договор за достъп, предоставяне на допълнителни услуги и участие в пазара на балансираща енергия“.</p> <p>Приходите от предоставяне на блокове в студен резерв се признават в счетоводния период, през който са предоставени тези блокове. Дружеството прехвърля контрола с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Към края на отчетния период приходите се признават въз основа на действителната нетна разполагаемост [Мвтч] на действителната нетна активна мощност [Мвт] на договорените блокове, които са в състояние Студен резерв.</p>
<p>Приходи от продажби на краткотрайни активи</p>	<p>Приходите от продажби на краткотрайни активи се признават в момента, в който е прехвърлен контрола върху продаваните активи. Доставка възниква, когато активите са били изпратени на клиента, рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и или той е приел активите в съответствие с договора за продажба.</p>
<p>Приходи от услуги</p>	<p>Приходите от предоставяне на услуги се признават в счетоводния период, през който са предоставени услугите. Дружеството прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени, тъй като клиентът получава и потребява ползите едновременно. Това се определя въз основа на действително вложено или отчетено време за извършена работа, спрямо общото очаквано време за извършване на услугата.</p> <p>Клиентът заплаща предоставените услуги въз основа на клаузите, заложи в конкретния договор. Ако услугите, предоставени от дружеството, надвишават плащането, се признава актив по договора. Ако плащанията надвишават предоставените услуги, се признава пасив по договора.</p>

Принципал или агент

Когато трета страна участва в предоставянето на стоки или услуги на клиент, Дружеството определя дали естеството на неговото обещание е задължение за изпълнение, свързано с предоставяне на конкретните стоки или услуги (принципал), или с уреждане третата страна да предостави тези стоки или услуги (агент).

Дружеството е принципал, когато контролира обещаната стока или услуга преди да я прехвърли на клиента. Въпреки това, Дружеството не действа непременно като принципал, ако получава правото на собственост върху даден актив само временно, преди правото на собственост да бъде прехвърлено на клиента.

Дружеството е агент, ако задължение за изпълнение на Дружеството е да уреди предоставянето на стоките или услугите от трета страна. Когато дружеството-агент, удовлетворява задължение за изпълнение, то признава приход в размер на такса или комисиона, на които очаква да има право в замяна на това, че е уредило стоките и услугите да бъдат предоставени от друга страна. Таксата или комисионата на Дружеството може да бъде нетният размер на възнаграждението, който Дружеството запазва след като заплати на другата страна възнаграждението, получено в замяна на стоките или услугите, които трябва да бъдат предоставени от тази страна.

Обичайно дружеството е принципал по договорите с клиенти.

Дружеството е агент при следните сделки:

- консумативи по договори за наем;

Търговски вземания и активи по договори

Вземането представлява правото на Дружеството да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е., преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Активът по договор е правото на дружеството да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите дружеството изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно.

Пасиви по договори

Като пасив по договор дружеството представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора се подлежат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти

Приходите от продажби на Дружеството са представени в Пояснение 20.

Б Други приходи/ доходи

Други доходи са приходи или доходи, които се признават по силата на други стандарти и са извън обхвата на МСФО 15.

Следващата таблица предоставя информация за съществени условия и свързаните с тях политики за признаване на други доходи

Нетна печалба от продажба на имоти, машини и съоръжения	Печалбите или загубите, възникващи при отписването на имот, машина, съоръжение или нематериален актив, в резултат на продажба, се включват в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан. Активът се отписва в момента, в който е прехвърлен контрола върху продавания актив.
Приходи от наеми	Наемният доход от договори за оперативен лизинг се признава като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен в случаите, в които ръководството на дружеството прецени, че друга системна база отразява по-точно времевия модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наемия актив.
Приходи от финансиране	Когато дарението (финансирането) е свързано с разходна позиция, то се признава като приход за периодите, необходими за съпоставянето му на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира. Когато дарението (финансирането) е свързано с актив, то се представя като пасив и се включва в доходите през периода на полезния живот на свързания с него актив
Приход от преоценка на имоти, машини и съоръжения	Приход от преоценки се отчитат като приход до размер на начислени преди това разходи
Излишъци на активи	Приходите от излишъци на активи се признават в момента на установяване на излишъците.
Глоби и неустойки	Приходите от глоби и неустойки се признават след установяване на правото за тяхното получаване съгласно договор или чрез съдебен иск. Неустойката обезпечава изпълнението на задължението и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват при което признаването на прихода от неустойки настъпва се признава, когато е настъпило правно неизпълнение на дадени договорни условия. Целта на глоба не е да санкционира длъжникът, а да го мотивира да изпълни задължението си или елиминират на определени, при което признаването на прихода от глоба настъпва, когато е настъпило правно неизпълнение на дадени договорни условия.
Наказателни лихви	Правната регламентация на наказателната лихва се съдържа в Закона за задълженията и договорите. Съгласно същия, при неизпълнение на парично задължение длъжникът дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. Длъжникът е винаги в забава, когато е изтекъл определения падеж и все още не е изпълнил насрещната си престация. Ако страните не са посочили краен срок (падеж), за такъв се смята датата от получаването на покана от кредитора за изпълнение на насрещното задължение. За да възникне законната лихва, освен, че длъжника трябва да е в забава законодателя изисква и насрещното задължение да бъде парично. Наказателната лихва е форма на договорната отговорност, специфична за паричните задължения. Приходите от наказателни лихви се признават, когато се установи правото на дружеството да получи плащането. За финансови активи с кредитна обезценка лихвеният доход се признава на база нетната обезпечена сума на вземането.
Приходи от отписване на задължения	Приходите от отписване на задължения се признават при изтичане на давностния срок на задължението, обявяване на съответния контрагент в ликвидация или при други основания.
Приходи от продажби на други активи	Приходите от продажби на други активи се признават в момента, в който е прехвърлен контрола върху продаваните активи. Доставка възниква, когато активите са били изпратени на клиента, рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и или той е приел активите в съответствие с договора за продажба.
Приходи от санкции на длъжностни лица	Приходите от санкции на длъжностни лица се признават, когато се установи правото на дружеството да получи плащането.

В. Финансови приходи

Финансовите приходи се включват в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватния доход, когато възникнат, и включват приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, приходи от дивиденди от асоциирани и съвместно контролирани предприятия.

Финансовите приходи се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен

Лихви	Приходите от лихви се изчисляват, като се приложи ефективният лихвен процент към отчетната стойност на финансов актив, с изключение на финансовите активи, които впоследствие са обезценени (credit-impaired). За обезценените финансови активи, ефективният лихвен процент се прилага към балансовата стойност на финансовия актив (след приспадане на натрупаната обезценка).
Приходи от курсови разлики	Курсовите разлики, възникващи при уреждане на парични позиции или при преизчисляване на паричните позиции по курсове, различни от тези, при които са били преизчислени при първоначалното признаване през периода или в предходни финансови отчети, се признават като печалба или загуба за периода, в който са възникнали
Дивиденди	Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото на дружеството да получи плащането на база решение на общо събрание на акционерите на дружеството, в което е инвестирано.

4.5. Оперативни разходи

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Дружеството не може да представя каквито и да е приходни и разходни статии като извънредни позиции нито в индивидуалния отчет за печалбата и загубата, нито в пояснителните приложения. Когато се очаква икономическата изгода да бъде придобивана в продължение на няколко отчетни периода, при което връзката с приходите може да се определи само най-общо и косвено, разходите се признават в индивидуалния отчет за печалбата и загубата на базата на системни и рационални процедури на разсрочване. Целта на подобни процедури на разсрочване е разходите да бъдат признавани през онези отчетни периоди, през които свързаната с тези пера икономическа изгода ще се придобие и изчерпи изцяло.

Разход се признава незабавно в печалби и загуби в случай, че няма да доведе до бъдещ приход или друга икономическа изгода или когато бъде установено, че е по-вероятно тази бъдеща икономическата изгода да не се класифицира като актив в индивидуалния отчет за финансовото състояние.

В печалби и загуби се признава и разход в случаите, при които е отчетено задължение, без да е придобит актив (провизии).

Разходите се отчитат първоначално по икономически елементи.

В Дружеството е възприета следната обща класификация за отчитане на разходите по икономически елементи:

- Разходи за гориво и ел. енергия - разходи за гориво са разходите за лигнитни въглища, котелно гориво (мазут) и други течни горива; в разходите за ел. енергия са включени енергия за собствени нужди, закупената ел. енергия от свободен пазар и балансиращ пазар от ЕСО;
- Разходи за други материали - разходи за други материали са разходите за резервни части, ремонт и поддръжка, варовик, реагенти и стопански инвентар под прага на същественост и други;
- Разходи за външни услуги - разходи за външни услуги са разходите за ремонт и поддръжка, застраховки, депониране на пепелина, транспорт на персонала, вода, охрана, транспортни услуги, управленски такси, телефонни услуги, наеми, други външни услуги;

- Разходи за персонала - разходи за персонала (възнаграждения) са всички плащания, свързани с персонала като разходи за заплати, социални осигуровки, храна, надбавки по КТД, разходи за неизползвани отпуски, обезщетения по КТ, разходи за лихви по МСС 19 и други;
- Разходи за амортизации и обезценка на нетекущи активи - разходи за амортизации и обезценка на нетекущи активи са начислените амортизации и обезценки на амортизируемите активи;
- Разходи за емисии на парникови газове - разходи за закупени и разходи за провизии за недостиг на емисионни квоти за парникови газове.

4.6. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Разходи по заеми, пряко свързани с придобиването, изграждането или производството на актив, който по необходимост отнема значителен период от време, за да се подготви за предназначението си или за продажбата си, се капитализират като част от неговата цена на придобиване. Всички други разходи по заеми се отчитат като разход в периода, в който възникват. Разходите по заеми включват лихвите и други разходи, които Дружеството извършва във връзка с получаването на привлечени средства.

Дружеството капитализира разходите по заеми за отговарящи на изискванията активи, когато изграждането е започнало на или след 1 януари 2009г. Разходите по заеми, свързани със строителни проекти, стартирали преди 1 януари 2009 г. продължават да се отчитат като разходи за периода.

Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в индивидуалния отчет за печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“.

4.7. Нематериални активи

Нематериални активи включват програмни продукти, софтуер и други нематериални активи. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в индивидуалния отчет за печалбата или загубата за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в индивидуалния отчет за печалбата или загубата за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към стойността на актива.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

Софтуер 2 - 7 години

Разходите за амортизация са включени в индивидуалния отчет за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи“.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират за срока на полезния им живот и се тестват за обезценка, когато съществуват индикации, че стойността им е обезценена. Амортизационният период и методът за амортизация на нематериалните активи с ограничен полезен живот се преглеждат най-малко в края на всяка финансова година. Промените в очаквания

полезен живот или модел на консумиране на бъдещите икономически изгоди от нематериалния актив се отчитат чрез промяна на амортизационния срок или метод и се третират като промяна в приблизителните счетоводни оценки. Разходите за амортизация са включени в индивидуалния отчет за печалбата или загубата на ред „Амортизация и обезценка на нефинансови активи“.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в индивидуалния отчет за печалбата или загубата на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи“.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 500.00 лв.

4.8. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се признават първоначално по цена на придобиване, която включва и разходи за подмяна на части от машините и съоръженията и разходи по заеми по дългосрочни договори за строителство, при условие, че отговарят на критериите за признаване на актив. При извършване на разходи за основен преглед на машина и/или съоръжение те се включват в балансовата стойност на съответния актив като разходи за подмяна, при условие че отговарят на критериите за признаване на актив. Всички други разходи за ремонт и поддръжка се признават в индивидуалния отчет за печалбата или загубата в периода, в който са извършени.

Последващата им оценка след първоначално признаване се прилага по отношение на цял клас еднотипни активи, както следва:

№	Клас имоти, машини и съоръжения	Метод за последваща оценка
1	Земи	Модел на преоценка
2	Подобрения върху земи и терени	Модел на преоценка
3	Сгради и конструкции <ul style="list-style-type: none">• масивни• немасивни	Модел на преоценка Цена на придобиване
4	Машини, съоръжения и оборудване	Модел на преоценка
5	Компютърни системи	Цена на придобиване
6	Транспортни средства <ul style="list-style-type: none">• товарни превозни средства• леки автомобили• специални превозни средства	Модел на преоценка Цена на придобиване Модел на преоценка
7	Обзавеждане и стопански инвентар	Цена на придобиване
8	Резервни части, отчитани като имоти, машини и съоръжения	Модел на преоценка
9	Други имоти, машини и съоръжения	Цена на придобиване

Имотите, машините и съоръженията се оценяват последващо по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните впоследствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в другия всеобхватен доход и се отчитат за сметка на собствения капитал (преоценъчен резерв), ако не се предхождат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване на преоценения актив останалият преоценъчен резерв се отразява за сметка на неразпределената печалба.

Преоценките се извършват при спазване на следната периодичност на преоценката:

- когато справедливата стойност на активите търпи само незначителни промени, преоценката се прави на всеки три години;
- когато справедливата стойност на имоти, машини и съоръжения се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката им се извършва на по-кратки интервали от време, така че балансовата стойност на актива да не се различава съществено от справедливата му стойност.

Честотата на последващите преоценки на имоти, машини и съоръжения при прилагане на модела на преценка зависи от това дали балансовата стойност съществено се различава от справедливата стойност на даден преоценен актив към края на отчетния период.

В тази връзка, при извършване на годишната инвентаризация в края на отчетния период (края на финансовата година) Дружеството преглежда имоти, машини и съоръжения за индикации, дали тяхната балансова стойност значително се различава от справедливата им стойност.

Като съществено отклонение се приема отклонение на балансовата стойност от справедливата стойност на актива към дата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет с над 5%. Съществено е отклонението и ако то е под 5%, но разликата между балансовата стойност и справедливата стойност като кумулативна величина на имоти, машини и съоръжения е съществена за целите на изготвяне на индивидуалния финансов отчет.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

Сгради	10-25 години
Машини, съоръжения и оборудване	2-25 години
Транспортни средства	4-15 години
Други амортизируеми дълготрайни активи	2-7 години

Имот, машина или съоръжение се отписва при продажбата му или когато не се очакват никакви бъдещи икономически изгоди от неговото използване или при освобождаване от него. Печалбите или загубите, възникващи при отписването на актива (представляващи разликата между нетните постъпления от продажбата, ако има такива, и балансовата стойност на актива) се включват в индивидуалния отчет за печалбата или загубата, когато активът бъде отписан на ред „Други приходи“.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 500.00 лв.

В края на всяка финансова година се извършва преглед на остатъчните стойности, полезния живот и прилаганите методи на амортизация на активите и ако очакванията се различават от предходните приблизителни оценки, последните се променят в бъдещи периоди.

4.9. Отчитане на лизинговите договори в сила от 01.01.2019 г.

Когато дружеството сключва нов договор, се преценява дали договорът представлява или съдържа елементи на лизинг. Даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

Като част от процеса на оценка дали определен договор представлява или съдържа елементи на лизинг, Дружеството извършва анализ по отношение на определени критерии.

За договор, който представлява или съдържа елементи на лизинг, дружеството отчита всеки лизингов компонент отделно от нелизинговите компоненти на договора.

Дружеството определя срока на лизинговия договор като неотменим период на лизинга, заедно с:

- периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; и
- периодите, по отношение на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция.

Дружеството се възползва от изключението при представянето и отчитането на лизинговите договори, по които е лизингополучател по отношение на:

- краткосрочни лизингови договори (със срок под 1 година); или
- лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност (под прага за признаване на нетекущи активи от групата на имоти, машини и съоръжения или нематериални активи)

Дружеството признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

4.10. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Дружеството. Налице е контрол, когато Дружеството е изложено на, или има права върху, променливата възвръщаемост от неговото участие в предприятието, в което е инвестирано и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. В индивидуалния финансов отчет на Дружеството инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Дружеството признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

4.11. Тестове за обезценка на инвестиции в дъщерни дружества, нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

Към всяка отчетна дата Дружеството преценява дали съществуват индикации, че даден актив е обезценен. В случай на такива индикации или когато се изисква ежегоден тест за обезценка на даден актив, Дружеството определя възстановимата стойност на този актив. Възстановимата стойност на актива е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба на актива или на обекта, генериращ парични потоци (ОГПП) и стойността му в употреба. Възстановимата стойност се определя за отделен актив, освен в случай, че при използването на актива не се генерират парични потоци, които да са в значителна степен независими от паричните потоци, генерирани от други активи или групи от активи. Когато балансовата стойност на даден актив или ОГПП е по-висока от неговата възстановима стойност, той се счита за обезценен и балансовата му стойност се намалява до неговата възстановима стойност.

При определянето на стойността в употреба на актив очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират до тяхната сегашна стойност като се използва норма на дисконтиране преди данъци, която отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните за актива рискове. Справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата се определя чрез използването на подходящ модел за оценка. Направените изчисления се потвърждават чрез използването на други модели за оценка или други налични източници на информация за справедливата стойност на актив или обект, генериращ парични потоци.

Загубите от обезценка се признават като разходи в индивидуалния отчет за печалбата или загубата.

4.12. Финансови инструменти

4.12.1. Финансови активи

Първоначално признаване и класификация

Дружеството първоначално признава финансов актив в момента, в който стане страна по договорно споразумение, и го класифицира съгласно бизнес модела за управление на финансови активи и характеристиките на договорените парични потоци.

Дружеството класифицира своите финансови активи, съобразно последващото им оценяване в три категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“, „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност пред печалба или загуба“, както това е уместно, съгласно договорните условия по инструментите и установените бизнес модели в Дружеството, в съответствие с МСФО 9.

Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансови активи се отнася до начина, по който управлява финансовите си активи, за да генерира парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще бъдат резултат от събирането на договорните парични потоци, продажбата на финансовите активи или и двете.

Ръководството на Дружеството е преценило, че финансовите активи представляващи парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица, се държат от Дружеството с цел получаване на договорените парични потоци и се очаква да доведат до парични потоци, представляващи единствено плащания на главница и лихви (прилаган бизнес модел). Тези финансови активи се класифицират и оценяват последващо по амортизирана стойност.

Първоначално оценяване

Първоначално всички финансови активи, с изключение на търговските вземания, се оценяват по тяхната справедлива стойност, плюс преките разходи по трансакцията, в случай, че не се отчитат по справедлива стойност в печалбата и загубата, когато се признават първоначално нето от разходите по сделката.

Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране и за които Дружеството прилага практически целесъобразната мярка по МСФО 15 в това отношение, се оценяват първоначално по съответната цената на сделката, в съответствие с МСФО 15. (Пояснение 4.4. Приходи).

Последващо оценяване и представяне

За целите на последващото оценяване и представяне финансовите активи се класифицират в една от следните категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“ (дългови инструменти), „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с рекласифициране на натрупаните печалби и загуби (дългови инструменти), „финансови активи, определени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, без рекласифициране на натрупани печалби и загуби при отписване“ (капиталови инструменти) или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата“ (дългови и капиталови инструменти).

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Тази категория включва парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица. Тази категория финансови активи е най-съществена за Дружеството.

Дружеството оценява и измерва финансовите активи по амортизирана стойност, ако са изпълнени и двете от следните условия:

- Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел с цел да се държат финансови активи с цел събиране на договорни парични потоци;
- Договорените условия на финансовия актив водят до определени дати на паричните потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница.

Последващото оценяване се извършва, по метода на „ефективната лихва“, чрез който приходите от лихви се изчисляват, като ефективният лихвен процент се прилага към брутната балансова стойност на инструментите. За закупени или създадени активи, с първоначална кредитна

обезценка и такива с призната впоследствие кредитна обезценка, се прилага, съответно, коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент и ефективния лихвен процент, но по амортизираната стойност на актива.

Финансовите активи в тази категория се подлагат на преглед за обезценка към датата на всеки финансов отчет на Дружеството, като промените се отразяват в печалбата или загубата.

Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, променен или обезценен.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (капиталови инструменти)

При първоначално признаване Дружеството класифицира инвестициите в капиталови инструменти в тази категория когато отговарят на определението за собствен капитал съгласно МСС 32 „Финансови инструменти: Представяне“ и не се държат за търгуване.

Последващото оценяване на тази категория инструменти се извършва по справедлива стойност, като промените се признават в друг всеобхватен доход. Справедливите стойности се определят въз основа на котирани цени на активен пазар, а когато няма такъв на база техники за оценяване, обикновено анализ на дисконтираните парични потоци.

Печалбите и загубите от тези финансови активи никога не се рекласифицират в печалбата или загубата. Дивидентите се признават в статия „финансови приходи“ в отчета за печалбата или загубата, когато правото на плащане е установено.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Дружеството оценява всички останали финансови активи, различни от тези, които са определени като оценявани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, по справедлива стойност през печалбата и загубата.

В случай, че по този начин се елиминирала или намалява значително несъответствието в оценяването или признаването на даден финансов актив, което би произтекло от признаване на резултати и промени въз основа на различни бази, Дружеството може да приложи изключенията, съгласно МСФО 9 и при първоначално признаване да неотменимо да определи финансов актив, като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загуба, вкл. договори за доставка на нефинансова позиция.

Такива финансови активи се представят в пояснителните приложения към финансовия отчет отделно от другите инструменти, за които задължително се прилага този подход на оценяване.

Отписване

Финансов актив (или, където е приложимо, част от финансов актив или част от група подобни финансови активи) се отписват в случаи когато договорните права върху паричните потоци от актива са изтекли или Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е поело задължението да изплати изцяло получените парични потоци без съществено забавяне на трета страна по споразумение "прехвърляне".

При отписване на финансов актив в неговата цялост разликата между 1) балансовата стойност (измерена към датата на отписване) и 2) полученото възнаграждение (включително всеки нов актив, получен без новото поемане на нов пасив), се признават в печалбата или загубата.

Когато Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актив или е сключила споразумение за прехвърляне, то оценява дали и в каква степен са запазени рисковете и ползите от собствеността.

Когато нито прехвърли, нито запази съществено всички рискове и ползи от актива, нито прехвърли контрола върху актива, Дружеството продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото му участие. В този случай Дружеството признава свързан пасив. Прехвърленият актив и свързаният с него пасив се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило.

Обезценка на финансови активи

Дружеството признава провизии за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, като прилага подход, представен в таблицата по долу:

Тип на финансовия актив	Категория по МСФО 9	Подход за обезценка
Краткосрочни търговски вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
Търговски вземания с компонент на финансиране	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
Краткосрочни вземания от свързани лица	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
Вземания от свързани лица с компонент на финансиране	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
Вземания по предоставени заеми	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
Парични средства и еквиваленти	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
Други финансови, съдебни и присъдени вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход

Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансовия инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството в съответствие с договора, и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори ако Дружеството очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

Обезценката и загубите по финансовите инструменти се разглеждат на три етапа – на първите два като очаквани кредитни загуби за загуби, които могат да възникнат в резултат на неизпълнение, а на третия като кредитна обезценка (загуба), вече въз основа на доказателства за потенциално или фактическо неизпълнение по инструментите.

Очакваните кредитни загуби за експозиции, за които не е налице значително увеличение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване, се признават за кредитни загуби, които е възможно да възникнат в резултат на събития по неизпълнение през следващите 12 месеца. За кредитни експозиции, за които е налице значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, се изисква корекция на загубата за очакваните кредитни загуби спрямо оставащия живот на експозицията, независимо от времето на неизпълнението (ОКЗ за целия срок на инструмента).

За търговските вземания и активите по договори, произтичащи от сделки в обхвата на МСФО 15, които не съдържат съществен компонент на финансиране Дружеството прилага опростен подход в съответствие с МСФО 9, като признава провизия за загуба от обезценка за очаквани кредитни загуби въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Дружеството прилага матрица, чрез която се изчисляват очакваните кредитни загуби по търговски вземания. Вземанията се категоризират по просрочие и се групират по вид и клиентски сегменти с различни модели на кредитни загуби.

За изходни данни относно търговските вземания, Дружеството използва натрупания си опит в областта на кредитните загуби по такива инструменти, за да оцени очакваните кредитни загуби. Ползваните исторически данни са за периоди от 3 до 5 години назад, групирани по вида и съответните модели на клиентски сегменти, и коригирани с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за съответната индустрия.

За парични средства в банки Дружеството признава обезценка за очаквани кредитни загуби като прилага стандартизирания подход, като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Дружеството е депозирало паричните си средства.

Към всяка отчетна дата Дружеството определя стойността на обезценката за всеки инструмент в размер, равен на очакваните загуби през целия живот, ако кредитният риск за този финансов инструмент се е увеличил значително от момента на първоначалното признаване.

В случай, че към отчетната дата, кредитният риск върху даден финансов инструмент не се е увеличил значително спрямо момента на първоначалното признаване, обезценката за този финансов инструмент е в размер равен на очакваните 12-месечни кредитни загуби.

Допълнителни оповестявания, свързани с обезценката на финансови активи, се съдържат и в следните Пояснения:

Обезценка на финансови активи Пояснение 4.20.5

Търговски и други вземания Пояснение 11

Вземания от свързани лица Пояснение 12, 31

Парични средства Пояснение 13

Кредитен риск Пояснение 35.2

4.12.2. Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценка

Дружеството признава в отчета за финансовото си състояние финансов пасив само когато стане страна по договорни клаузи на финансовия инструмент.

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като: „финансови пасиви, оценявани впоследствие по амортизирана стойност“ (заеми и привлечени средства, търговски и други задължения) или като „финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалба или загубата“.

Първоначалното признаване става на датата на уреждане и се извършва по справедлива стойност плюс, в случай на финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата разходи, директно относими към придобиването или издаването на финансовия пасив. Таксите за управление на получените заеми се разсрочват за периода на ползване на заемите, чрез използване на метода на ефективния лихвен процент и се включват в амортизираната стойност на заемите.

Финансовите пасиви на Дружеството включват банкови заеми и овъдрафти, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Според срока им на погасяване финансовите пасиви се класифицират на дългосрочни и краткосрочни.

Последващо оценяване

Последващата оценка на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация, както е описано по-долу:

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, включват финансови пасиви, държани за търгуване, и финансови пасиви, определени при първоначалното им признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се класифицират като държани за търгуване, ако са направени с цел обратно изкупуване в близко бъдеще.

Печалбите или загубите от пасиви, държани за търгуване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Финансовите пасиви, определени при първоначалното им признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата, се определят на първоначалната дата на признаване и само ако са изпълнени критериите в МСФО 9.

Дружеството не е определило финансови пасиви като отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност

Категория „финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност“ включва получени заеми, търговски задължения и други задължения, при които дружеството е станало страна по договор или споразумение и които следва да бъдат уредени в нетно парични средства. Тази категория е с най-съществен дял за финансовите инструменти на Дружеството и за него като цяло.

Получените заеми са временно привлечени средства срещу престация от български или чуждестранни банки и други финансови институции, търговски заеми и др.

Банковите заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Дружеството. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Дружеството, нетно от разходите по получаването на заемите. Преки разходи по сделката се отнасят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземе предвид всяка отстъпка или премия при придобиването, също такси или разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Разходите (изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва) се включва като финансови разходи в отчета за печалбата или загубата и други всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

За финансовите пасиви, които се отчитат по амортизирана стойност, печалбата или загубата се признава в печалбата или загубата за периода, когато финансовият актив или финансовият пасив се отписва или обезценява и чрез процеса на амортизиране.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на едноличния акционер, се признават, когато дивидентите са одобрени на Общото събрание.

Отписване

Дружеството отписва финансов пасив само когато уреди (изпълни) задължението, изтече срокът на задължението или кредиторът се откаже от правата си.

Когато съществуващ финансов пасив е заменен от друг от същия заемодател при съществено различни условия или условията на съществуващо задължение са съществено променени, такава размяна или промяна се третира като отписване на първоначалното задължение и признаване на нов пасив. Разликата в съответните балансови стойности се признава в отчета за печалбата или загубата.

Разликата между балансовата стойност на финансовия пасив, уреден или прехвърлен на друга страна, и заплатеното за уреждането, включително пари и прехвърляне на непарични активи, се признава в печалби и загуби за периода.

Компенсирание на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират, а нетната сума се отчита в отчета за финансовото състояние, ако има действащо законно право да се компенсират признатите суми и Дружеството има намерение да се уреди на нетна основа, да се реализират активите и уреждат пасивите едновременно.

4.12.3. Деривативи

Деривативни финансови инструменти, включително отчитане на хеджирането
Дружеството не прилага изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането.

4.13. Материални запаси

Първоначалното признаване на материалните запаси в Дружеството се извършва по себестойност, която включва: разходи по закупуване, разходи за преработка, други разходи, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до настоящото им местоположение и състояние – транспортни разходи, разходи за товаро-разтоварни работи, монтаж и други суми, рекласифицирани от друг всеобхватен доход, представляващи печалби или загуби от отговарящи на условията хеджинги на парични потоци за покупки в чужда валута на материални запаси.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност. Нетната реализируема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. Оценката на нетната реализируема стойност се базира на най-сигурните съществуващи данни, по време на съставянето на тази оценка, според обема на стоките запаси, който се очаква да бъде реализиран.

В края на отчетния период се прави оценка на нетната реализируема стойност във връзка с изискването за оценка на материалните запаси по по-ниската от двете стойности - себестойност и нетна реализируема стойност. Водещ е принципът за предпазливост и изискването материалните запаси да не са надценени в индивидуалния отчет за финансовото състояние.

Когато нетната реализируема стойност е по-ниска от балансовата стойност се извършва обезценка чрез намаляване на балансовата стойност. Разликата се отчита като текущ разход.

Когато в следващ период при нова оценка се установи, че условията, довели до обезценка на материални запаси вече не са налице, се извършва възстановяване на загуба от преоценка. Възстановяването се извършва чрез увеличение на балансовата стойност, но само до балансовата стойност на материалните запаси преди да е била отчетена загуба от преоценка. Възстановяването на загуба от обезценка се отчита като намаляване на сумата на признатите разходи за материали за периода, през който е възникнало възстановяването.

Разходите, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до тяхното настоящо местоположение и състояние, се отчитат както следва:

Материали	– доставна стойност, определена на база на метода „средно-претеглена стойност“;
Готова продукция	– стойността на употребените преки материали, труд общи производствени разходи, разпределени на база на нормален производствен капацитет, без да се включват разходите по заеми.

Дружеството определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

От 01.01.2014 г. разходът за основно гориво (лигнитни въглища) се определя на база на реалната калоричност на вложените количества за периода.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.14. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущ данък върху доходите

Текущите данъчни активи и пасиви за текущия и предходни периоди се признават по сумата, която се очаква да бъде възстановена от или платена на данъчните власти. При изчисление на текущите

данъци се прилагат данъчните ставки и данъчните закони, които са в сила или са в значителна степен приети към отчетната дата. Ръководството анализира отделните позиции в данъчната декларация, за които приложимите данъчни разпоредби са предмет на тълкуване и признава провизии, когато това е уместно.

Текущите данъци се признават директно в собствения капитал (а не в индивидуалния отчет за печалбата или загубата), когато данъкът се отнася до статии, които са били признати директно в собствения капитал.

Отсрочен данък

Отсрочените данъци се признават по балансовия метод за всички временни разлики към отчетната дата, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности.

Отсрочени данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики:

- освен до степента, до която отсроченият данъчен пасив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката; и
- за облагаеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, освен до степента, до която Дружеството е в състояние да контролира времето на обратното проявление на временната разлика и съществува вероятност временната разлика да не се прояви обратно в предвидимо бъдеще.

Активи по отсрочени данъци се признават за всички намаляеми временни разлики, пренесени неизползвани данъчни кредити и неизползвани данъчни загуби, до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която да бъдат използвани намаляемите временни разлики, пренесените неизползвани данъчни кредити и неизползваните данъчни загуби:

- освен ако отсроченият данъчен актив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката; и
- за намаляеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, отсрочен данъчен актив се признава единствено до степента, до която има вероятност временната разлика да се прояви обратно в обозримо бъдеще и да бъде реализирана облагаема печалба, срещу която да се оползотвори временната разлика.

Дружеството извършва преглед на балансовата стойност на отсрочените данъчни активи към всяка отчетна дата и я намалява до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява целия или част от отсрочения данъчен актив да бъде възстановен. Непризнатите отсрочени данъчни активи се преразглеждат към всяка отчетна дата и се признават до степента, до която е станало вероятно да бъде реализирана бъдеща облагаема печалба, която да позволи отсрочения данъчен актив да бъде възстановен.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към отчетната дата.

Отсрочените данъци, свързани със статии, признати извън печалбата или загубата, се признават извън печалбата или загубата. Отсрочените данъци се признават в зависимост от свързаната с тях сделка или в другия всеобхватен доход, или директно в собствения капитал.

Дружеството компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви само тогава, когато има законово право да приспада текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно и също данъчнозадължено предприятие.

4.15. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства и краткосрочните депозити в индивидуалния отчет за финансовото състояние включват парични средства по банкови сметки, в каса (брой), блокирани парични средства и краткосрочни депозити с първоначален падеж от три или по-малко месеца.

За целите на индивидуалния отчет за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват паричните средства и парични еквиваленти, както те са дефинирани по-горе.

4.16. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платени акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Собствените капиталови инструменти, които са били повторно придобити, се признават по цена на придобиване и се приспадат от собствения капитал. В индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход не се признава печалба или загуба от покупката, продажбата, емитирането или анулирането на собствени капиталови инструменти на Дружеството.

Резервите включват законови резерви, други резерви, преоценки по планове с дефинирани доходи и резерв от преоценки на нетекущи активи (Пояснение 14.2).

Неразпределената печалба/натрупана загуба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденди на едноличния собственик са включени на ред „Задължения към свързани лица” в индивидуалния отчет за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание на акционерите преди края на отчетния период.

Всички транзакции със собственика на Дружеството са представени отделно в индивидуалния отчет за собствения капитал.

4.17. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали на база неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква отпуските да възникват в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Дружеството дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи и по планове с дефинирани вноски.

Планове с дефинирани вноски са пенсионни планове, по които Дружеството внася фиксирани вноски в държавни фондове. Дружеството няма други правни или договорни задължения след изплащането на фиксираните вноски. Вноските по плановете се признават за разход в периода, в който съответните услуги са получени от служителя.

Съгласно българското трудово законодателство и Колективния трудов договор (КТД) при прекратяване на трудовото правоотношение след като работникът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основанията за прекратяване, Дружеството е задължено да му изплати определен в КТД размер брутни трудови месечни възнаграждения в зависимост от прослуженото време в Дружеството.

Съгласно българското трудово законодателство и Колективния трудов договор плащанията при пенсиониране по болест са в определен размер брутни трудови месечни възнаграждения в зависимост от стажа на лицето в Дружеството. Условието за изплащане на обезщетението са лицето да има най-малко 5 години общ трудов стаж и през последните 5 години да не е получавал обезщетение на същото основание.

Дружеството определя своите задължения за изплащане на доходи на персонала при пенсиониране като използва актюерски метод на оценка. Ръководството на Дружеството оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Разходите за пенсионни възнаграждения на служителите, свързани с текущия стаж, са включени в „Разходи за персонала“, а сумата на дисконтирането на задълженията е включено като лихвен разход във „Финансови разходи“. Актюерските печалби/загуби се отнасят към резервите на Дружеството.

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране, представено в индивидуалния отчет за финансовото състояние, се състои от настоящата стойност на задължението за изплащане на тези доходи.

4.18. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизии се признават, когато Дружеството има сегашно задължение (правно или конструктивно) в резултат на минали събития, когато има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, съдържащ икономически ползи и когато може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението. Когато Дружеството очаква, че някои или всички необходими за уреждането на провизията разходи ще бъдат възстановени, например съгласно застрахователен договор, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава когато е практически сигурно, че тези разходи ще бъдат възстановени. Разходите за провизии се представят в индивидуалния отчет за печалбата или загубата, нетно от сумата на възстановените разходи. Когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява, когато е уместно, специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време се представя като финансов разход.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи. Те са описани заедно с условните задължения на Дружеството в Пояснение 33.

4.19. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Изготвянето на индивидуалния финансов отчет налага ръководството да направи приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурности в приблизителните оценки към датата на индивидуалния отчет за финансовото

състояние, и за които съществува значителен риск да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващия отчетен период, са посочени по-долу:

Приходи от договори с клиенти

При признаване на приходите по договори с клиенти ръководството прави различни преценки, приблизителни оценки и предположения, които оказват влияние върху отчетените приходи, разходи, активи и пасиви по договори. Ключовите преценки и предположения, които оказват съществено влияние върху размера и срока за признаване на приходите от договори с клиенти са оповестени Пояснение 4.4, Задължения за изпълнение и подход за признаване на основни видове приходи по договори с клиенти.

4.19.1. Провизия за емисии на парникови газове

Дружеството признава провизия за задължението си да закупи превишението над разпределените и закупени емисии за парникови газове за съответната година. Определянето на провизията за емисии на парникови газове изисква ръководството да направи преценка относно разходите за закупуване на допълнителни емисии към датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние. Към 31 декември 2019 г., най-добрата преценка за необходимата провизия за емисии на парникови газове е в размер на 304 666 хил. лв. (31 декември 2018 г.: 355 957 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в Пояснение 15.

4.19.2. Провизия за рекултивация на нарушени терени – Гипсоотвал (депо) за депониране на гипс от сероочистващи инсталации

Дружеството признава провизия за задължението си да извърши технологична и биологична рекултивация на депо за гипс, след неговото запълването с гипс от сероочистващи инсталации, съгласно Наредба 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт. Определянето на провизията за рекултивация на депото изисква ръководството да направи преценка относно разходите за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото към датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние. Към 31 декември 2019 г., най-добрата преценка за необходимата провизия за рекултивация на депото е в размер на 5 488 хил. лв. (31 декември 2018г.: 5 488 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в Пояснение 15.

4.19.3. Доходи на персонала при пенсиониране

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност. Към 31 декември 2019 г., задължението на Дружеството за доходи на персонала при пенсиониране е в размер на 43 247 хил. лв. (31 декември 2018г.: 40 615 хил. лв.). Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена в Пояснение 16.

4.19.4. Полезни животи на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и съоръженията, и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техните очаквани полезни животи и остатъчни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на Дружеството. Информация за полезния живот на имоти, машини и съоръжения е представена в Пояснение 4.8, а на нематериалните активи – в Пояснение 4.7.

4.19.5. Обезценка на материални запаси

Дружеството признава обезценка на обездвижени и залежали материални запаси до тяхната нетна реализируема стойност. Ръководството оценява годишно адекватността на тази провизия и себестойността на материалните запаси се намалява до тяхната очаквана нетна реализируема стойност. Към 31 декември 2019 г., най-добрата преценка за необходимата обезценка на

материалните запаси е в размер на 3 887 хил. лв. (31 декември 2018 г.: 4 202 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в Пояснение 10.

4.19.6. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.20. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.20.1. Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества, нематериални активи, имоти, машини и съоръжения

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (Пояснение 1). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

Дружеството не е отчитало загуби от обезценка на нетекущи активи през 2019 г. и 2018 г.

Справедлива стойност на имоти, машини и съоръжения

Дружеството отчита последващо имоти, машини и съоръжения по преоценена стойност, като използва доклади на независими външни оценители за определяне на справедливата им стойност. Подробна информация относно преоценката, използваните оценителски методи, допускания и преценки при определяне на справедливата стойност е представена в Пояснение 6.

4.20.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2019 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са

анализирани в Пояснения 5 и 6. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка.

4.20.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Основната дейност на Дружеството е изложена на технологични промени, които могат да доведат до изменения в стойностите на материалните запаси в употреба. През 2019 г. Дружеството е отчетело разходи за обезценка на материални запаси в размер на 31 хил. лв. През 2018 г. е отчетена обезценка на материални запаси в размер на 354 хил. лв. Допълнителна информация е представена в Пояснение 10.

4.20.4. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване, смъртност, темп на текучество на персонала и преждевременно пенсиониране по болест. Поради промяна в МСС 19 от 2011 г., приет с регламент (ЕС) № 475/2012 от 5 юни 2012 г. на ЕК, в настоящата стойност на задължението за доходи на персонала при пенсиониране се включват натрупаната непризната актюерска печалба или загуба, както и непризнатия разход за минал стаж. Те трябва да бъдат признати като задължение към персонала и отразени като друг всеобхватен доход в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Според МСС 19 предприятието следва да дисконтира целия размер на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране.

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се състои от настоящата стойност на задължението в началото на отчетния период за изплащане на тези доходи, увеличено с разхода признат в индивидуалния отчет за печалбата или загубата, актюерската печалба или загуба призната в друг всеобхватен доход, и намалено с извършените плащания за обезщетения при пенсиониране през периода. Допълнителна информация за задълженията за доходи на персонала при пенсиониране е представена в Пояснение 16.

4.20.5. Обезценка на финансови активи

Обезценката на финансовите активи е в зависимост от преценката на кредитния риск на финансовите активи.

Към всяка отчетна дата Дружеството преценява дали кредитният риск по даден финансов инструмент се е увеличил значително спрямо момента на първоначалното признаване. При извършване на оценката Дружеството използва промяната в риска от неизпълнение, възникващо през очаквания живот на финансовия инструмент, вместо промяната в размера на очакваните кредитни загуби. Тази оценка се прави на база сравнение на риска от неизпълнение на финансовия инструмент към датата на отчета с риска от неизпълнение, настъпил към датата на първоначалното признаване. Информацията се идентифицира, без да са налице ненужни разходи или усилия.

При определянето на кредитния риск за даден финансов инструмент Дружеството използва разумна и подкрепяща се прогнозна информация, ако такава е налична или не се изискват прекомерни разходи или усилия за набавянето ѝ. Дружеството разчита на минала информация, когато се определя дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване, само ако не е налице разумна информация, която е ориентирана към бъдещето (на индивидуална или на колективна база) или са необходими прекомерни разходи или усилия.

Когато наличната информация за определяне на сумата на обезценка е ограничена, тогава преценката се основава на исторически данни от опита на Дружеството, свързан с търговските взаимоотношения с подобни длъжници, или на друга надеждна база за преценка.

Признаване и оценка за очаквани кредитни загуби на дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Признаване и оценка за очаквани кредитни загуби на дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Подход за обезценка на търговски и други вземания и вземания от свързани лица с елемент на финансиране

Поради спецификата в дейността на дружеството, за всеки финансов актив се класифицира в съответната фаза, като се използва комбинация от качествени и количествени фактори.

Във Фаза 1 се класифицират активи, при които са изпълнени всички следните обстоятелства

- Коефициент на покритие на собствения капитал на активите над 15%
- Коефициент на покритие на дълга над 1.0x
- Липса на други събития за загуба
- Липса на реструктуриране на вземането
- Активът не е придобит с влошено кредитно качество
- Наличие на просрочие под 30 дни

Във Фаза 2 се класифицират активи, при които е изпълнено едно от следните обстоятелства:

- Коефициент на покритие на собствения капитал на активите под 15%
- Коефициент на покритие на дълга под 1.0x
- Наличие на реструктуриране на вземането
- Наличие на просрочие над 30 дни, но по-малко от 90 дни

Във Фаза 3 се класифицират активи, при които е изпълнено едно от следните обстоятелства:

- Наличие на други събития за загуба
- Активът е придобит с влошено кредитно качество
- Наличие на просрочие над 90 дни

В зависимост от характеристиките на актива и контрагента е възможно очакваните бъдещи парични потоци от актива съществено да се различават от договорените такива. Това би довело и до наличието на съществени равнища на очакваните кредитни загуби от актива.

Преразглеждане на очакваните бъдещи парични потоци по всеки конкретен актив се извършва към всяка отчетна дата.

Подход за обезценка на парични средства в банки

Дружеството прилага стандартизирания подход за изчисление на очакваните кредитни загуби на паричните средства в банки, като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Дружеството е депозирало паричните си средства. Тези кредитни рейтинги са присъдени основно от следните институции: Moody's, Standard and Poor's, Fitch, Българска Агенция за Кредитен рейтинг.

Подход за обезценка на краткосрочни търговски и други вземания и вземания от свързани лица

Дружеството прилага опростен подход за изчисляване на очакваните кредитни загуби за търговски вземания, които не съдържат елемент на финансиране.

За целите на определяне на очакваните кредитни загуби се извършва моделиране на ниво индустрия на клиента. Моделирането представлява присъщото извеждане на финансовия риск, който клиентите носят на дружествата в Дружеството.

Очакваните кредитни загуби се изчисляват за всяко единично вземане (фактура, лихвен лист и др.), задължаващо контрагент, коригирано на база дните просрочие и стандартния цикъл на плащане от страна на контрагента. Среден брой дни забава по клиент се определя на база историческа информация за периода на покриване на вземанията от страна на клиентите. Ретроспективният преглед се извършва за период от 3 до 5 години.

За целите на изчисляване на очакваните кредитни загуби, за финансови активи, възникнали по договори с контрагенти от индустрия „Енергия“, Дружеството е определило наличието на

допълнителен риск. Поради това, търговски вземания, възникнали от контрагенти в горепосочената индустрия се считат за такива с по-висок риск.

Допълнителният риск се идентифицирана на база исторически опит за събираемостта на вземанията на Дружеството с контрагенти от тази индустрия, включително и влошено финансово състояние, ликвидни проблеми и други затруднения най-вече за търговци на електрическа енергия. Така идентифицираните рискови фактори се считат за индикация за възможно нарастване на кредитния риск. Количественият ефект на нарастване на кредитния риск към контрагенти от индустрия „Енергия“ се определя посредством обособяване на допълнителна индустрия – „Енергия – висок риск“, при която е добавен компонентът „специфичен риск“, който участва при определянето на дисконтовия процент, използван за изчисляване на размера на обезценката. От своя страна дисконтовият процент се изчислява като разлика между сбора на: % безрискова премия по матуритет на вземанията, специфичния за страната риск, цената на дълга, друг специфичен риск и % безрискова премия на базисния модел.

Подход за обезценка на съдебни и присъдени вземания

В случаите в които Дружеството е предприело съдебни действия за удовлетворяване на своите вземания, то същите се класифицират като Съдебни вземания. Този тип вземания се характеризират с пълно неизпълнение – т.е. нежелание или невъзможност на клиента да уреди своето задължение. Поради тази причина, независимо от наличието на решения на съдебните органи и стартираните изпълнителни процедури, събираемостта на тези вземания и респ. очакваните бъдещи входящи парични потоци са ниски, а вероятността от неизпълнение вече е настъпила спрямо първоначалния актив, т.е. е равна на 100%.

4.20.6. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (Пояснение 4.11). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.21. Квоти за емисии на парникови газове

Поради липса на счетоводен стандарт или разяснение в рамките на МСФО, който специфично да разглежда счетоводното отчитане на трансакции, свързани с емисии за парникови газове (CO₂ емисии), ръководството на Дружеството е разработило счетоводна политика, която счита за най-релевантна и надеждна за нуждите на ползвателите на финансовата информация. Съгласно Националния план за разпределение на квоти за търговия с емисии на парникови газове за периода 2008 – 2012 г. одобрен от Комисията на Европейския Съюз, „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД имаше право на определен размер квоти. Предоставените емисии не се отчитат като актив, а при продажба, в случай, че има такава се отчита брутната стойност на продажбата на емисии.

С Директивата 2009/29/ЕО, изменяща Директивата 2003/87/ЕО (така наречената Директива за Европейската схема за търговия с квоти) въвежда концепцията за общностен, хармонизиран подход за разпределение на квоти през третата фаза на Европейската схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове (ЕСТЕ), която започва от 2013 г. и продължава до 2020 г. През този период общото правило е, че се предвижда пълно отдаване на търг на квотите за производството на електроенергия и преходна система за безплатно разпределение на квоти за останалите отрасли.

Директивата определя и изключенията в страните членки, в които са изпълнени някои от условията за временно ограничените изключения (дерогация) съгласно член 10в – преходно разпределяне на безплатни квоти във връзка с модернизацията на подходите за производство на електрическа енергия. Общото количество преходно разпределени безплатни квоти през 2013 г. ще отговаря максимално на 70 % от средното годишно количество установени емисии в периода 2005 - 2007 г. И това общо количество постепенно ще се понижава така, че през 2020 г. няма да бъдат разпределяни никакви безплатни квоти.

Република България се е възползвала от правото си и е подала заявление по чл. 10в от Директивата, което с Решение С(2012) 4560 от 06.07.2012 г. на Европейската комисия, Европейския парламент и на Съвета за преходно безплатно разпределяне на квоти, беше определено като съвместимо с член 10в от Директивата.

ТЕЦ „Марица изток 2“ ЕАД е включено в проекта на НПИ и получава безвъзмездно част от количества квоти за емисии на парникови газове за периода 2013 – 2020 г.

Безвъзмездно получените от държавата квоти за емисии на парникови газове не се признават в индивидуалния отчет за финансовото състояние, а се следят извънсчетоводно. Когато годишните отделени емисии превишават наличните и разпределените безплатни квоти, задължението за превишаването се оценява по справедливата стойност на емисиите на парникови газове към края на отчетния период, за който се дължат, и се начислява провизия. Общия брой достигнати квоти се определя чрез представяне на верифициран доклад, издаден от независим акредитиран верификационен орган. Допълнителни разяснения относно провизията за емисии на парникови газове са изложени в Пояснение 15.

5. Нематериални активи

Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

За годината към 31 декември 2019 г.	Програмни подукти	Други нематериални активи	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2019 г.	1 224	151	1 375
Новопридобити активи, закупени	14	48	62
Отписани	(39)	-	(39)
Салдо към 1 януари 2018 г.	1 199	199	1 398
Амортизация и обезценка			
Салдо към 1 януари 2018 г.	(373)	(19)	(392)
Амортизация	(90)	(14)	(104)
Отписани	39	-	39
Салдо към 1 януари 2018 г.	(424)	(33)	(457)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	775	166	941

За годината към 31 декември 2018 г.	Програмни продукти ‘000 лв.	Други нематериални активи ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2018 г.	802	51	853
Новопридобити активи	441	100	541
Отписани	(19)	-	(19)
Салдо към 31 декември 2018 г.	1 224	151	1 375
Амортизация и обезценка			
Салдо към 1 януари 2018 г.	(323)	(6)	(329)
Амортизация	(69)	(13)	(82)
Отписани	19	-	19
Салдо към 31 декември 2018 г.	(373)	(19)	(392)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	851	132	983

Всички разходи за амортизация са включени в индивидуалния отчет за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи“.

Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

6. Имоти, машини и съоръжения

Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Машини, Земи и съоръжения и сгради и оборудване		Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи за придо- биване	Общо
	хил. лв.	хил. лв.				
Отчетна стойност						
Салдо към 1 януари 2019 г.	145 483	1 209 875	4 029	2 821	37 642	1 399 850
Придобити	550	101 471	401	166	111 496	214 084
Отписани	(20)	(12 687)	(35)	(66)	(100 433)	(113 241)
Салдо към 31 декември 2019 г.	146 013	1 298 659	4 395	2 921	48 705	1 500 693
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2019 г.	(256)	(6 127)	(2 008)	(1 910)	-	(10 301)
Начислена	(4 002)	(91 377)	(444)	(282)	-	(96 105)
Отписана	-	424	34	62	-	520
Салдо към 31 декември 2019 г.	(4 258)	(97 080)	(2 418)	(2 130)	-	(105 886)
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	141 755	1 201 579	1 977	791	48 705	1 394 807

В резултат на възникнал пожар на 24.06.2019 г. е повредена и унищожена голяма част от съоръжение – абсорбер и комин на сероочистваща инсталация. Към 31.12.2019 г. е завършила идентификацията на повредените активи и оценката на степента на увреждане, при което са

отчетени разходи в размер на 12 248 хил. лв. на отписана балансова стойност на бракуваните активи, както и са отписани засегнати активи в процес на изграждане, които все още не са били заведени като ДМА, но са напълно унищожени в размер на 706 хил.лв.

За годината към 31.12.2018 г.	Машины, съоръжения и оборудване		Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи за придо- биване	Общо
	Земи и сгради	хил. лв.				
Отчетна стойност						
Салдо към 1 януари 2018 г.	155 076	1 465 012	4 953	3 720	14 087	1 642 848
Придобити	1 238	42 315	693	264	66 153	110 663
Трансфер	50	1 076		(1 126)		-
Преоценка	2 781	15 429	(20)			18 190
Приход от възстановена обезценка	56					56
Отписана амортизация преоценка	(13 558)	(311 615)	(1 269)			(326 442)
Разход от обезценка	(73)	(1 895)	(268)			(2 236)
Отписани	(87)	(447)	(60)	(37)	(42 598)	(43 229)
Салдо към 31 декември 2018 г.	145 483	1 209 875	4 029	2 821	37 642	1 399 850
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2018 г.	(9 818)	(227 073)	(2 866)	(2 038)	-	(241 795)
Начислена	(3 977)	(90 506)	(471)	(448)	-	(95 402)
Трансфер	(26)	(515)	-	541	-	-
Преоценка	13 558	311 615	1 269	-	-	326 442
Отписана	7	352	60	35	-	454
Салдо към 31 декември 2018 г.	(256)	(6 127)	(2 008)	(1 910)	-	(10 301)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	145 227	1 203 748	2 021	911	37 642	1 389 549

Преглед за преоценка

Съгласно счетоводната политика на Дружеството имотите, машините и съоръженията се преоценяват на 3 години или на по-кратки срокове. Честотата на последващите преоценки на имоти, машини и съоръжения при прилагане на модела на преоценка зависи от това дали балансовата стойност съществено се различава от справедливата стойност на даден преоценен актив към края на отчетния период.

Към 31.12.2018 год. е извършена оценка на справедливата стойност според изискванията на МСС 16 и МСФО 13. Преоценката е извършена на база на оценка на техните справедливи стойности от независим лицензиран оценител. Преоценка в размер на 16 371 хил.лв. е отчетена в друг всеобхватен доход, нетно от данъци. Разход от обезценка в размер на 2 236 хил.лв. е отчетен в индивидуалния отчет за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи“. Приход от обратно проявление на разход от обезценка в размер на 56 хил.лв. е отчетен в индивидуалния отчет за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи“.

Съгласно МСФО 13 „Оценяване по справедлива стойност“, при оценяването на справедливата стойност на нефинансовите активи се отчита способността на даден пазарен участник да генерира икономически ползи чрез използване на актива с цел максимизиране на стойността му или чрез продажбата му на друг пазарен участник, който ще го използва по такъв начин. Активите на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД, включени в прегледа за преоценка, са специфични, строго свързани с дейността на дружеството и алтернативната употреба на по — голяма част от тях е невъзможна или

трудно, т.е. друго използване от страна на пазарните участници, малко вероятно би довело до максимизиране стойността на активите, поради което е прието, че текущото им използване в дейността максимизира стойността.

При тази преценка са приложени следните два основни подхода и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните категории имоти, машини и съоръжения:

- „Пазарен подход“ чрез „Метод на пазарните аналози“ – за земя и сгради, за които има реален пазар и наблюдавани данни за цени на скорошни пазарни сделки за подобни имоти, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване. За справедлива стойност е приета пазарната им цена, определена по сравнителния метод.
- „Разходен подход“ чрез „Метод на амортизирана възстановителна стойност“ – за сгради и конструкции със специализиран характер.
- „Разходен подход“ чрез „Метод на амортизирана възстановителна стойност“ - за достигане до заключение за справедливата стойност на машини, съоръжения и оборудване е преценен като допустим и възможно приложим подхода на база разходи, чрез Метода базиращ се на разходите за придобиване („амортизирана възстановителна стойност“) поради специализирания характер на болшинството от активите. Методът на разходите за придобиване измерва стойността на актива посредством определяне на новата му стойност към датата на оценката, отразяваща разходите за неговото придобиване, намалени с физическото му износване, функционалното и икономическо обезценяване в резултат на неговата експлоатация. Методът извежда индикативна стойност, използвайки икономическия принцип, че купувач не би платил за даден актив повече от разходите за придобиване на актив с равностойна полезност, независимо дали чрез покупка или изграждане към датата на оценка.

Оценката по справедлива стойност към 31.12.2018 г. е базирана на наблюдаеми и ненаблюдаеми данни, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване. Пряко или косвено наблюдаемите входящи данни използвани в оценката подлежат на корекции. Поради тази причина използваните хипотези се категоризират от ниво 3.

Съществени ненаблюдавани данни са свързани с корекцията за специфичните за активите на Дружеството фактори. Степента и посоката на тази корекция зависи от броя и характеристиките на наблюдаваните пазарни сделки с подобни имоти, които са използвани за целите на оценката. Въпреки че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повлияла значително от други възможни предположения.

Спецификата на активите на Дружеството и динамичната икономическа среда в сферата на енергетиката биха могли да доведат до вариации в използваните допускания и преценки при определяне на справедливите стойности на имоти, машини и съоръжения.

Информация относно определянето на справедливата стойност на Имоти, машини и съоръжения е представена в пояснение 36.

Преглед за обезценка

Към 31 декември 2019 г. Дружеството е извършило преглед за обезценка на имоти, машини и съоръжения, съвместно с лицензиран оценител при спазване изискванията на МСС 36 „Обезценка на активи“. На база на извършения преглед не са установени индикации за това, че балансовата стойност на имоти, машини и съоръжения надвишава тяхната възстановима стойност.

Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи

Към 31.12.2019 г. Дружеството има договорни задължения за придобиване, реконструкция и модернизация на съоръжения, най-значимите от които са свързани с реализацията на проектите, включени в Националния план за инвестиции на Република България във връзка с искане за дерогация по чл.10 от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, изменена с Директива 2009/29/ЕО.

Обезпечения по кредити

Дружеството не е заложило имоти, машини и съоръжения като обезпечение по свои задължения.

Други оповестявания

За имотите, машините и съоръженията, отчитани по преоценена стойност, оповестяването на балансовата сума, която би била призната, ако активите се отчитаха съгласно метода на цената на придобиване, е практически неприложимо, поради сложността на притежаваните активи и дългите периоди от време, през които тези активи са собственост на Дружеството.

7. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дружеството има следните инвестиции в дъщерни предприятия:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	2019 участие		2018 участие	
			'000 лв.	%	'000 лв.	%
ПФК Берое ЕАД	България	Осъществяване на тренировъчна, състезателна и организационно - административна дейност по футбол	5 478	100	5 478	100
ТЕЦ Марица Изток 2 (9 и 10) ЕАД	България	Производство на електрическа и топлинна енергия, пренос и разпределение на топлинна енергия	50	100	50	100
			<u>5 528</u>		<u>5 528</u>	

Инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат в индивидуалния финансов отчет на Дружеството по себестойност.

Във връзка с реализацията на инвестиционни намерения – изграждане на нови мощности на площадката на Централата (два нови енергоблока, всеки с мощност 250 МВт) бяха предприети действия за учредяване на еднолично акционерно дружество с наименование „ТЕЦ Марица изток 2 (9 и 10) ЕАД 100 % собственост на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. На 29.09.2012 г. Агенцията по вписванията извършва вписване на “ТЕЦ Марица изток 2 (9 и 10)” ЕАД с ЕИК 202249080 с капитал от 50 000 (петдесет хиляди) лв., разпределен в 50 000 броя обикновени поименни акции с право на глас, с номинална стойност на една акция - 1 лв. Новоучреденото дружество „ТЕЦ Марица изток 2 (9 и 10)” ЕАД не осъществява реална стопанска дейност и не реализира приходи. През 2019 г. и 2018 г. дъщерните предприятия не са разпределяли дивиденди.

Дружеството няма условни задължения или други поети ангажменти, свързани с инвестиции в дъщерни дружества.

8. Финансови активи по справедлива стойност

Към 31.12.2019 г. Дружеството има участие в размер на 0.96% от капитала (брой акции – 43 196 с номинална стойност 172 784 лева) на Застрахователно акционерно дружество „Енергия” АД. ЗАД „Енергия” АД е учредено в България. Инвестицията към 31.12.2019 г. е оценена по справедлива стойност 391 хил.лв. (2018 г.399 хил. лв.).

Сумите, признати в отчета за финансовото състояние, се отнасят към следните категории финансови активи:

Финансови активи	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
Инвестиции в инструменти на собствения капитал, определени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		
ЗАД Енергия	391	399
Балансова стойност	391	399

Акциите на ЗАД Енергия АД не се търгуват на активен пазар. Към 31.12.2019 год. е извършена оценка на справедливата стойност на 1 бр. акции на ЗАД „Енергия“. Според метода на дисконтираните дивиденди справедливата стойност на 1 акция към 31.12.2019 г. е 9.06 лв (2018 г. 9.24 лв). Към 31.12.2019 г. преоценка в размер на (7) хил.лв., нетно от данъци е отчетена в друг всеобхватен доход.

Оценката е извършена в съответствие с Българските стандарти за оценяване (БСО), ЗСч, МСФО 9, МСФО 13 и счетоводната политика на Дружеството.

Съгласно МСФО 13 „Оценяване по справедлива стойност“, при оценяването на справедливата стойност на нефинансовите активи се отчита способността на даден пазарен участник да генерира икономически ползи чрез използване на актива с цел максимизиране на стойността му или чрез продажбата му на друг пазарен участник, който ще го използва по такъв начин.

Оценката по справедлива стойност към 31.12.2019 г. и 31.12.2018 г. е базирана на използването на оценъчни техники при ненаблюдаеми данни, коригирани за специфична ситуация, при която не съществува активен пазар за сходни активи. Тази категория включва всички активи и пасиви, чиято оценка не е базирана на налична, регулярно достъпна и наблюдаема информация. Пряко или косвено наблюдаемите входящи данни използвани в оценката подлежат на корекции. Поради тази причина използваните хипотези се категоризират от ниво 3 от йерархията на справедливите стойности.

При тази оценка е приложен метода на дисконтираните дивиденди, който се базира на приходния подход.

Преоценка до справедлива стойност	31 декември 2018 г.	Изменение	31 декември 2018 г.
Акции на ЗАД Енергия АД	399	(8)	391

През 2019 г. Дружеството е получило дивидент в размер на 91 хил. лв. (2018г.: 148 хил. лв.) (Пояснение 29).

9. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане, Дружеството има право да пренася данъчната загуба в рамките на 5 години след възникването ѝ. При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността данъчните временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба. На база този подход, ръководството е преценило да не признае актив по отсрочен данък за данъчна загуба за пренасяне в размер на 283 066 хил.лв. във финансовия отчет за 2019 г., като 144 970 хил.лв. е данъчната загуба за пренасяне, възникнала през 2019 г., 126 632 хил. лв., възникнала през 2018 г. и 11 464 хил. лв., възникнала през 2016 г. Отчетена е вероятността тези временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба в следващите пет години, срещу които да бъде приспадната тази данъчна загуба.

Датата на изтичане на срока за приспадане на данъчните загуби е 31.12.2021 г. за пренесена от 2016 г. данъчна загуба в размер на 11 464 хил.лв., 31.12.2023 г. за данъчна загуба, отчетена през 2018 г., в размер на 126 632 хил.лв. и 31.12.2024 г. за данъчна загуба, отчетена през 2019 г., в размер на 144 970 хил.лв.

Дружеството е реализирало данъчни загуби, както следва:

Данъчен период	Период за приспадане на данъчните загуби	31 декември 2019 г.	31 декември 2018г.
2016 г.	от 2017 г. до 2021 г.	11 464	11 464
2018 г.	от 2019 г. до 2023 г.	126 632	126 632
2019 г.	от 2020 г. до 2024 г.	144 970	-
Общо данъчни загуби за пренасяне		283 066	138 096
Приложима данъчна ставка		10%	10%
Очакван отсрочен данъчен актив		28 307	13 810
Непризнат отсрочен данъчен актив		28 307	13 810

Отсрочените данъци, възникнали в резултат на други данъчни временни разлики, могат да бъдат представени разгърнато както следва:

	31 декември 2019 г.		31 декември 2018 г.		31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
	Активи	Пасиви	Активи	Пасиви	Нетен размер	Нетен размер
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Имоти, машини и съоръжения	33 128		40 306		33 128	40 306
Обезценка на финансови активи	33		33		33	33
Обезценка съдебни дела		(1 696)		(1 688)	(1 696)	(1 688)
Материални запаси		(389)		(420)	(389)	(420)
Търговски и други вземания		(22)		(34)	(22)	(34)
Задължения за обезщетения при пенсиониране		(4 254)		(4 062)	(4 254)	(4 062)
Провизии		(30 555)		(35 684)	(30 555)	(35 684)
Непризнати лихви, слаба капитализация		(3 602)		-	(3 602)	-
Доходи физически лица		(7)		(73)	(7)	(73)
Неизползвани отпуски и социални осигуровки		(191)		(199)	(191)	(199)
Общо	33 161	(40 716)	40 339	(42 160)	(7 555)	(1 821)

Изменението на отсрочените данъци през периода може да се представи по следния начин:

	31 декември 2018 г.	Признати в печалбата или загубата	Признати в друг всеобхватен ДОХОД	31 декември 2019г.
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Имоти, машини и съоръжения	40 306	(7 178)		33 128
Обезценка на финансови активи	33			33
Обезценка съдебни дела	(1 688)	(8)		(1 696)
Материални запаси	(420)	31		(389)
Търговски и други вземания	(34)	12		(22)
Задължения за обезщетения при пенсониране	(4 062)	5	(197)	(4 254)
Провизии	(35 684)	5 129		(30 555)
Непризнати лихви, слаба капитализация		(3 602)		(3 602)
Доходи физически лица	(73)	66		(7)
Неизползвани отпуски и социални осигуровки	(199)	8		(191)
Нетни пасиви	(1 821)	(5 537)	(197)	(7 555)

Сумите, признати в другия всеобхватен доход, се отнасят до преоценката на нефинансови активи и преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи.

10. Материални запаси

Материалните запаси, признати в индивидуалния отчет за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
Резервни части	51 802	59 060
Лигнитни въглища	13 401	11 177
Материали за ремонт	7 671	7 078
Котелно гориво (мазут)	1 577	622
Други материали	1 543	841
Варовик	753	443
Реагенти	641	655
Масла	142	157
Други течни горива	86	106
Строителни материали	68	22
Платен аванс за доставка на резервни части	34	46
	77 718	80 207
Материални запаси по себестойност	81 605	84 409
Натрупана обезценка	(3 887)	(4 202)
	77 718	80 207

През 2019 г. общо 232 656 хил. лв. от материалните запаси са отчетени като разход в печалбата или загубата (2018 г.: 297 019 хил. лв.) Тази сума включва и обезценка на материални запаси в размер на 31 хил. лв. (2018 г.: 354 хил. лв.).

Към 31 декември 2019г. Дружеството е извършило оценка на основната част от материалните запаси чрез независим лицензиран оценител. При прегледа на материалните запаси бе установено, че балансовата им стойност не се различава съществено от нетната им реализуема стойност (31 декември 2018 г. 194 хил.лв). Към 31 декември 2019г. Дружеството отчита обезценка на отпадъци

от черни и цветни метали (скрап) в размер на 31 хил.лв. (31 декември 2018 г.: 160 хил.лв), на основание промяна в борсовите цени, съгласно сключени нови борсови договори през 2019 г. за покупко-продажба на стоки чрез посредничеството на членове на Софийска стокова борса. Разликата е отчетена в индивидуалния отчет за печалбата или загубата на ред „Други разходи“.

Движение на обезценката на материални запаси

	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Салдо на 1 януари	4 202	4 273
Начислена обезценка за периода	31	354
Отписана	(346)	(425)
Салдо на 31 декември	3 887	4 202

Материални запаси към 31 декември 2019 г. не са предоставяни като обезпечение на задължения.

11. Търговски и други вземания

	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
Търговски вземания	719	8 209
Обезценка на търговски вземания	(10)	(8)
Търговски вземания, нетна сума	709	8 201
Други вземания-Внесени гаранционни обезпечения	313	2 976
Други вземания, нетна сума	313	2 976
Съдебни и присъдени вземания	18 247	17 692
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(16 960)	(16 877)
Съдебни и присъдени вземания, нетна сума	1 287	815
Финансови активи	2 309	11 992
Предплатени застрахователни премии	3 063	3 016
Вземания от бюджета	159	4
Платени аванси	8	8
Вноски по сметка „Национален план за инвестиции“	3 910	-
Други краткосрочни вземания	-	3
Нефинансови активи	7 140	3 031
Търговски и други вземания	9 449	15 023

Търговските вземания към 31 декември са представени, както следва:

	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
Вземания от клиенти по продажба на електроенергия	279	7 807
Вземания от клиенти по предоставени услуги	295	270
Вземания от клиенти по продажба на материали	135	124
	709	8 201

Към 31.12.2019 г. Дружеството няма заложен свои вземания от клиенти като обезпечение по свои задължения.

Всички търговски, съдебни и присъдени вземания към 31.12.2019 г. са прегледани относно индикации за обезценка.

Обезценката към 31.12.2019 г. е изчислена съгласно приетата методика в счетоводната политика на Дружеството.

Към 31.12.2019 г. обезценката на търговски, съдебни и присъдени вземания е в размер на 85 хил.лв. (2018 г.: 14 335 хил. лв.). Обезценката е отчетена в индивидуалния отчет за печалбата или загубата на ред „Начислена/възстановена обезценка на ФА“.

Към 01.01.2018 г. е изчислена обезценка на търговски, съдебни и присъдени вземания, съгласно приетата методика в счетоводната политика на Дружеството и изискванията на МСФО 9, и е отчетена в Непокрита загуба от минали години в Собствения капитал.

Изменението в обезценката на търговските вземания и на съдебните и присъдени вземания може да бъде представено по следния начин:

Обезценка	Очаквани кредитни загуби към 31.12.2018 г.	Изменение 2019 г.	Очаквани кредитни загуби към 31.12.2019 г.
Нетекущи и текущи търговски вземания	(8)	(2)	(10)
Съдебни и присъдени вземания	(16 877)	(83)	(16 960)
	(16 885)	(85)	(16 970)

Обезценка	Натрупана обезценка по МСС39 към 31.12.2017 г.	Корекция	Очаквани кредитни загуби към 01.01.2018 г.	Изменение 2018 г.	Очаквани кредитни загуби към 31.12.2018
Нетекущи и текущи търговски вземания	-	(73)	(73)	65	(8)
Съдебни и присъдени вземания	(2 053)	(424)	(2 477)	(14 400)	(16 877)
	(2 053)	(497)	(2 550)	(14 335)	(16 885)

12. Вземания от свързани лица текущи

	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
Търговски вземания, брутна сума	50 988	22 571
Натрупана обезценка на търговски вземания	-	(9)
Търговски вземания от свързани лица	50 988	22 562
Предоставени заеми на свързани лица, брутна сума	1 315	447
Натрупана обезценка на предоставени заеми на свързани лица	(8)	(244)
Предоставени заеми на свързани лица	1 307	203
Финансови активи	52 295	22 765
Вземания от свързани лица	52 295	22 765

Движение на обезценката на вземания от свързани лица	2019 г. ‘000 лв.	2018 г. ‘000 лв.
Салдо на 1 януари	(253)	(538)
Търговски вземания от свързани лица/Реинтегрирана	9	175
Предоставени заеми на свързани лица/Реинтегрирана	236	110
Салдо на 31 декември	(8)	(253)

13. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
Парични средства в банки и в брой:		
- български лева	51 444	29 928
- японски йени	1	1
- евро	26	606
- британски лири	1	1
	<u>51 472</u>	<u>30 536</u>
Блокирани парични средства със специално предназначение	150	150
Ефект от очаквани кредитни загуби	(206)	(80)
	<u>51 416</u>	<u>30 606</u>

	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
Парични средства в банкови сметки	51 438	30 499
Парични средства в брой	34	37
Блокирани парични средства със специално предназначение	150	150
Парични средства в отчета за паричните потоци	<u>51 622</u>	<u>30 686</u>
Обезценка на парични средства	<u>(206)</u>	<u>(80)</u>
Парични средства в отчета за финансовото състояние	<u>51 416</u>	<u>30 606</u>

Сумата на пари и парични еквиваленти, която е блокирана за Дружеството към 31 декември 2019 г. в размер на 150 хил. лв. (31 декември 2018 г.: 150 хил. лв.), представляват средства в сметка със специално предназначение и служат за обезпечение по смисъла на чл. 19, ал. 2 от ПУРДЕЕМ.

Всички налични парични средства на Дружеството в Търговски банки към 31.12.2019 г. са прегледани относно индикации за обезценка.

Към 31 декември 2019 г. обезценката е изчислена съгласно приетата методика в счетоводната политика на Дружеството.

Към 31.12.2019 г. е начислена обезценка на пари и парични еквиваленти е в размер на 126 хил.лв. (31 декември 2018 г.: възстановена обезценка 22 хил. лв.). Обезценката е отчетена в индивидуалния отчет за печалбата или загубата на ред „Начислена/възстановена обезценка на ФА“.

Изменението в обезценката на паричните средства може да бъде представено по следния начин:

	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Салдо към 1 януари	80	102
Разход за обезценка	126	-
Реинтегрирана обезценка	-	(22)
Салдо към 31 декември	206	80

14. Собствен капитал

14.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството към 31 декември 2019г. се състои от 8 967 635 обикновени акции с номинална стойност в размер на 10 лева всяка. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Дружеството.

	31.12.2019 Брой акции	31.12.2018 Брой акции
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	8 967 635	8 967 635
Общ брой акции, оторизирани в края на годината	8 967 635	8 967 635

Едноличен акционер на Дружеството е „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД, който се притежава от Министерството на енергетиката.

14.2. Резерви

Резервите на Дружеството включват законови и други резерви, резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи и преоценъчен резерв от преценка на нетекущи активи.

Законови резерви

Законовите резерви се формират от акционерните дружества, като разпределение на печалбата по реда на чл. 246 от Търговския закон. Те се заделят докато достигнат една десета или по-голяма част от капитала. Източници за формиране на законовите резерви са най-малко една десета част от нетната печалба, премии от емисии на акции и средствата, предвидени в устава или по решение на общото събрание на акционерите. Законовите резерви могат да бъдат използвани за покриване на загуби от текущия и предходни отчетни периоди. В определени от закона случаи, законовите резерви могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала и разпределение на дивиденди.

Други резерви

Други резерви са резервите, които Дружеството създава по решение на акционерите, освен резервите, предвидени в нормативни актове. Другите резерви могат да се използват за покриване на загубите, за увеличаване на основния капитал, за разпределение на дивиденди и други. В други резерви са включени преценка на дълготрайни материални активи от 1997 г., резерв от разпределителен протокол с НЕК, намаление на дяловото съучастие на ДССД Раднево, обезщетения и дарения за минали години, резерви отчетени от печалбата и допълнителни резерви от присъединяването на „ГУП ТЕЦ 2“ през 2000 г.

С решение по Протокол №30-2016 от 2016 г. на едноличния собственик е взето решение за покриване на загуби от предходни години за сметка на други резерви в размер на 77 913 хил. лв.

Преоценки по планове с дефинирани доходи

В резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи Дружеството отчита актюерски печалби и загуби, съгласно изискванията на МСС 19.

Преоценъчен резерв на нефинансови активи

Преоценъчният резерв на нефинансовите активи се използва за отразяване на увеличението в справедливата стойност на имоти, машини, съоръжения и оборудване и намаленията до степента, в която тези намаления са свързани с увеличение на същия актив, признато по-рано в друг всеобхватен доход.

15. Провизии

Балансовите стойности на провизиите могат да бъдат представени, както следва:

	Провизия за емисии на парникови газове ‘000 лв.	Провизия за рекултивация ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Балансова стойност към 1 януари 2019 г.	355 957	5 488	361 445
Начислени	(51 291)	-	(51 291)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	304 666	5 488	310 154
Представени в индивидуалния отчет за финансовото състояние като:			
Нетекущи пасиви	-	5 488	5 488
Текущи пасиви	304 666	-	304 666

Провизия за емисии на парникови газове

Към 31 декември 2019 г. Дружеството е отчетало провизии за недостиг на квоти за емисии на парникови газове в размер на 7 239 292 t/CO₂, на стойност 304 666 хил. лв. Количеството недостиг представлява разликата между реално емитираните, верифицирани количества и безвъзмездно предоставените по НПИ и останалите налични по сметката на Дружеството в Националния регистър след изпълнението на задължението за 2018 г. Във връзка с взето решение от Едноличния собственик на капитала на Дружеството, БЕХ ЕАД до 18.03. 2020 г. закупи част от необходимото количество (6 250 000 t/CO₂) на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД квоти за парникови газове за покриване на задължението към Националния регистър за 2019 г. Стойността на провизиите е изчислена в съответствие с постигнатите от БЕХ ЕАД покупни цени на квотите.

Към 31 декември 2018 г. Дружеството е отчетало провизии за недостиг на квоти за емисии на парникови газове в размер на 8 514 505 t/CO₂, на стойност 355 957 хил. лв. Количеството недостиг представлява разликата между реално емитираните, верифицирани количества и безвъзмездно предоставените по НПИ и останалите налични по сметката на Дружеството в Националния регистър след изпълнението на задължението за 2017 г. Във връзка с взето решение от Едноличния собственик на капитала на Дружеството, БЕХ ЕАД до края на 2018 г. закупи 8 600 000 t/CO₂ квоти за парникови газове, необходими на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за покриване на задължението към Националния регистър за 2018 г. На 30 януари 2019 г. се сключи договор за покупко-продажба на квоти емисии парникови газове между БЕХ ЕАД и „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Стойността на провизиите е изчислена в съответствие с постигнатите от БЕХ ЕАД покупни цени на квотите.

Провизия за рекултивация на нарушени терени – Гипсоотвал (депо) за депониране на гипс от сероочистващи инсталации

Съгласно Наредба 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт Дружеството има задължение да извърши технологична и биологична рекултивация на депото, след неговото запълване с гипс от сероочистващи инсталации. Според капацитета на депото и количеството депониран гипс се очаква депото да се запълни за 5 години. Стойността на технологичната и биологичната рекултивация по проект е в размер на 5 488 хил. лв. Съгласно МСС 16 – Имоти, машини и съоръжения, в стойността на един имот, машина и съоръжение се включва и първоначалната приблизителна оценка на очаквания разход за възстановяване на площадката (рекултивация на терена), където се е намирал активът, след като бъде изваден от употреба. Задължението за тези разходи се третира като провизия и се отчита по реда на МСС 37 – Провизии, условни задължения и условни активи. Настоящата дисконтирана стойност на провизията е капитализирана към стойността на съоръжението (Гипсоотвал) и ще се признава всяка година като разход за амортизации. Към 31.12.2013 г. настоящата стойност на провизията е изчислена в размер на 4 607 хил. лв. при използване на дисконтов фактор 3.56%. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на дългосрочни Държавни ценни книжа. За целите на дисконтирането е използван ефективен годишен лихвен процент 3.56%. Той се основава на доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК (с 10- годишен матуритет). Останалата част от стойността на рекултивацията в размер на 881 хил. лв. ще се показва всяка година като разход за лихви, с който ще се завишава задължението за провизия. Към 31 декември 2019 г., най-добрата преценка за необходимата провизия за рекултивация на депото е в размер на 5 488 хил. лв. (31 декември 2018 г. г.: 5 488 хил. лв.).

16. Възнаграждения на персонала

16.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

Разходи за персонала

	2019	2018
	‘000 лв.	‘000 лв.
Заплати и възнаграждения	68 687	69 220
Пенсионно и здравно осигуряване	12 042	19 885
Разходи за социални надбавки и помощи	21 828	11 611
Разходи за храна	6 181	6 268
Разходи за доходи на персонала при пенсиониране	3 001	2 818
Обезщетения за сметка на работодателя	913	977
	112 652	110 779

16.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните задължения към персонала, признати в индивидуалния отчет за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	31.12.2019	31.12.2018
	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи:		
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	39 772	36 542
Текущи:		
Текущи пенсионни задължения към персонала	2 766	4 073
Други краткосрочни задължения към персонала	9 258	11 220
	12 024	15 293

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към служители на Дружеството, които следва да бъдат уредени през 2020 г. Тъй като нито един служител няма право на по-ранно пенсиониране, останалата част от пенсионните задължения се считат за дългосрочни. Съгласно българското трудово законодателство и Колективния трудов договор (КТД) при прекратяване на трудовото правоотношение след като работникът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основанията за прекратяване, Дружеството е задължено да му изплати определен размер брутни трудови месечни възнаграждения в зависимост от прослуженото време в Дружеството.

Съгласно българското трудово законодателство и Колективния трудов договор (КТД) плащанията при пенсиониране по болест са в определен размер брутни трудови месечни възнаграждения в зависимост от стажа на лицето в Дружеството. Условието за изплащане на обезщетението са лицето да има най-малко 5 години общ трудов стаж и през последните 5 години да не е получавал обезщетение на същото основание.

Основните предположения, използвани при определяне на задълженията за доходи на персонала при пенсиониране са посочени по-долу:

	31.12.2019	31.12.2018
Норма на дисконтиране	0.60%	1.00%
Бъдещо увеличение на възнагражденията за следващата година	0%	0%
Бъдещо увеличение на възнагражденията за всяка следваща година	0%	0%
Текучество на персонала:		
18-30 г.	7.00%	7.00%
31-40 г.	4.00%	4.00%
41-50 г.	3.00%	3.00%
51-60 г.	2.00%	2.00%
Над 60 г.	0.00%	0.00%

Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран.

Планът излага Дружеството на актюерски рискове като лихвен риск, риск от промяна в продължителността на живота и инфлационен риск.

Лихвен риск

- Настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи е изчислена с дисконтов процент, определен на базата на пазарната доходност на държавни ценни книжа. Падежът на ценните книжа съответства на очаквания срок на задълженията по планове с дефинирани доходи и те са деноминирани в български лева. Спад в пазарната доходност на държавните ценни книжа ще доведе до увеличение на задълженията по планове с дефинирани доходи на Дружеството.

Риск от промяна в продължителността на живота

- Увеличение на очакваната продължителност на живота на служителите би довело до увеличение в задълженията по планове с дефинирани доходи.

Инфлационен риск

- Увеличение на инфлацията би довело до увеличение в задълженията по планове с дефинирани доходи.

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Към 31 декември 2019г. оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи на стойност 43 247 хил. лв. (31 декември 2018 г. : 40 615 хил. лв.) се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Дружеството бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на

всяка година спрямо лихвените проценти на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. За целите на дисконтирането е използван ефективен годишен лихвен процент 0.60%. Той се основава на доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК (с 10-годишен матуритет). Като се има предвид, че средният срок до пенсиониране е по-дълъг от 10 години, се налага ефективният годишен лихвен процент за дисконтиране да бъде определен чрез екстраполация на данните за ефективната годишна доходност на дългосрочните ДЦК. Несигурност в приблизителната оценка съществува особено по отношение на тенденцията за изменението на разходите за здравно обслужване, която може да варира значително в бъдещите оценки на стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи.

Актуерският модел е чувствителен към промяна на актуерските предположения. Тези предположения определят стойностите на параметрите на модела и в по-голямата си част се базират на информацията получена от предприятието. Всяка промяна в тези предположения би довела до промяна в размера на настоящата стойност на задълженията и до формиране на актуерска печалба или загуба. При различия между възприетите актуерски предположения и реално настъпилите събития (промени в смъртността, лихвите, темпа на текучество на персонала, темпа на нарастване на работната заплата и др.) е възможно в следващ отчетен период да се формира актуерска печалба или загуба.

Всяка промяна в КТД по отношение на размера на плащанията при пенсиониране или в условията за тяхното получаване също би довела до промяна в размера на настоящата стойност на задълженията и до пораждаване на разход за минал трудов стаж. В случай, че в предприятието бъдат предприети съкращения на персонала, това също би довело до съществена промяна на настоящата стойност на задълженията при следваща тяхна оценка, както и до пораждаване на печалба (загуба) от тези съкращения.

Промените в настоящата стойност на задължението за доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	Сума ‘000 лв.
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 1 януари 2018 г.	35 452
Разходи за лихви	499
Разходи за текущ стаж	2 397
Разходи за минал стаж	-
Изплатени доходи на персонала	(4 417)
Актуерски печалби, признати в печалбата или загубата, в т.ч.:	421
<i>Преоценки - актуерски загуби от промени в демограф. и финан. пред-я</i>	<i>53</i>
<i>Преоценки - актуерски печалби от промени в действителния опит</i>	<i>368</i>
Актуерски загуби, признати в друг всеобхватен доход, в т.ч.:	6 263
<i>Преоценки - актуерски загуби от промени в демограф. и финан. пред-я</i>	<i>1 454</i>
<i>Преоценки - актуерски загуби от промени в действителния опит</i>	<i>4 809</i>
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 31 декември 2018 г.	40 615
Разходи за лихви	412
Разходи за текущ стаж	2 343
Разходи за минал стаж	734
Изплатени доходи на персонала	(3 456)
Актуерски печалби, признати в печалбата или загубата, в т.ч.:	(52)
<i>Преоценки - актуерски загуби от промени в демограф. и финан. пред-я</i>	<i>50</i>

Преоценки - актюерски печалби от промени в действителния опит	(102)
Актюерски загуби, признати в друг всеобхватен доход, в т.ч.:	2 651
Преоценки - актюерски загуби от промени в демограф. и финан. пред-я	1 463
Преоценки - актюерски загуби от промени в действителния опит	1 188
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 31 декември 2019 г.	43 247

Разходи за доходи на персонала при пенсиониране

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в печалбата или загубата, може да бъде представена, както следва:

	2019	2018
	'000 лв.	'000 лв.
Разходи за текущ стаж	2 343	2 397
Разходи за лихви	412	499
Нетни актюерски печалби признати през годината	(52)	421
Разходи за минал стаж	734	-
Разходи за доходи на персонала при пенсиониране, признати в печалбата или загубата	3 437	3 317

Разходите за лихви и всички други разходи, представени по-горе, са включени в индивидуалния отчет за печалбата или загубата на ред „Разходи за персонала“ (вж. Пояснение 16.1). Дружеството признава всички актюерски печалби и загуби съгласно изискванията на МСС 19.

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в другия всеобхватен доход, може да бъде представена, както следва:

	2019	2018
	'000 лв.	'000 лв.
Преоценки - актюерски загуби от промени в действителния опит	1 188	4 809
Преоценки - актюерски загуби от промени в демографските и финансовите предположения	1 463	1 454
Общо разходи, признати в другия всеобхватен доход	2 651	6 263

Актюерските печалби и загуби се признават като приход и разход, или друг всеобхватен доход, като актюерските печалби/загуби, отнасящи се за пенсиониране по възраст и стаж се признават като друг всеобхватен доход, а тези отнасящи се за пенсиониране по болест се признават в печалбата или загубата. Актюерските печалби или загуби се признават за очаквания средно-оставащ брой години трудов стаж на персонала.

Разходите за минал трудов стаж се признават като разход на линейна база за средния срок, докато доходите станат безусловни придобити. До степента, до която доходите са вече безусловно придобити, незабавно след въвеждане или промени в плана за доходи при пенсиониране, Дружеството признава разхода за минал трудов стаж веднага.

17. Финансиране

	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
На 1 януари	31 456	36 197
Получени през годината		
Признати в отчета за печалби и загуби	(3 132)	(4 741)
На 31 декември	28 324	31 456
Краткосрочни	3 086	3 196
Дългосрочни	25 238	28 260
	28 324	31 456

Правителствените дарения са получени по програми и фондове за изграждането на машини и оборудване с екологично предназначение.

Финансиранията са свързани със следните проекти:

- Финансиране по програма ИСПА за изграждане на сероочистващи инсталации за Блок 5 и Блок 6. Активите са изградени и въведени в експлоатация. Салдото на финансирането към 31 декември 2019 г. включва балансовата стойност на активите в размер на 10 066 хил. лв. (31 декември 2018: 9 196 хил. лв.);

- Финансиране от „Международен Фонд Козлодуй“ за изграждане на инсталация за обезводняване на гипс и ЦПС. Активите са изградени и въведени в експлоатация. Салдото на финансирането към 31 декември 2019 г. включва балансовата стойност на активите в размер на 16 823 хил. лв. (31 декември 2018: 18 882 хил. лв.);

- Финансиране от Фонд „Енергийни ресурси“ за изграждане на сгуроотвал. Активите са изградени и въведени в експлоатация. Салдото на финансирането към 31 декември 2019 г. включва балансовата стойност на активите в размер на 2 305 хил. лв. (31 декември 2018: 2 499 хил. лв.)

- Финансиране по програма „ФАР“ за изграждане на сероочистващи съоръжения към Блок 8. Активите са изградени и въведени в експлоатация. Салдото на финансирането към 31 декември 2019 г. включва балансовата стойност на активите в размер на 0 хил. лв. (31 декември 2018: 9 хил. лв.).

Към 31 декември 2019 г. не са установени неизпълнени условия и нарушения във връзка с получените финансираня.

18. Търговски и други задължения

	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
Търговски задължения	25 861	45 315
Задължения гаранции за изпълнение	6 845	5 300
Задължения за застраховки	3 394	1
Депозит участие търг ел.енергия	23	2 327
Задължения за гаранции за участие в обществени поръчки	36	101
Финансови пасиви	36 159	53 044

Получени аванси	29	8 486
Задължения по вноски във фонд СЕС	3 541	10 355
Задължения към бюджета	5 974	8 204
Нефинансови пасиви	9 544	27 045
Текущи търговски и други задължения	45 703	80 089

Получените аванси представляват предплатени суми по договори за бъдеща доставка на нетна активна електрическа енергия с контрагенти на свободния (либерализирания) пазар.

Условията на посочените по-горе търговски и други задължения са както следва:

- Търговските задължения не са лихвоносни и обичайно, съгласно договорните отношения се уреждат в срок до 60 дни за договори, сключени от 2014 г.;
- Данъчните задължения не са лихвоносни и се уреждат в законово установените срокове;
- Всички останали задължения не са лихвоносни и обичайно, се уреждат в 14-дневен срок.

Търговските задължения, отразени в индивидуалния отчет за финансовото състояние, включват:

	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
Текущи и нетекущи:		
Доставки на въглища и мазут	882	11 472
Доставки на СМР, машини и оборудване	11 420	19 096
Доставки на материали и резервни части	10 229	9 043
Други доставки	3 330	5 704
Общо търговски задължения	25 861	45 315

Нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

19. Задължения към свързани лица

	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
Задължения по получени заеми	991 640	363 063
Търговски задължения	120 667	399 854
Други задължения	21 070	24 641
Финансови пасиви по амортизирана стойност към свързани лица	1 133 377	787 558

20. Приходи от продажби

Приходите от продажби на Дружеството могат да бъдат анализирани, както следва:

20.1. Приходи от договори с клиенти

Пазари и съществени продукти и услуги:

	2019 г. ‘000 лв.	2018 г. ‘000 лв.
Приходи от продажба на електрическа енергия	656 820	627 453
Приходи от други договори с клиенти	1 423	1 110
Приходи по договори с клиенти	658 243	628 563

В сумата на приходите от договори с клиенти са включени следните приходи от продажба на електрическа енергия и разполагаема мощност

	2019	2018
	‘000 лв.	‘000 лв.
Приходи от продажба на електрическа енергия на свободен пазар, вкл. БНЕБ	288 777	461 909
Приходи от продажба на електрическа енергия и РМ на НЕК - ОД	249 436	129 970
Приходи от продажба на ЕЕ на НЕК - комп.ФСЕС	87 712	-
Приходи от участие регулиране на горе и от активиран студен резерв на ЕСО	25 396	26 134
Приходи от продажба на ПР и ВР на ЕСО	4 502	4 619
Приходи от продажба на разполагаемост студен резерв на ЕСО	886	4 750
Приходи от продажба на балансираща енергия на ЕСО	111	71
	656 820	627 453

Салда по договори с клиенти

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.
Търговски вземания	1 236	7 909
Търговски вземания свързани лица	50 351	21 753
Търговски вземания обезценка	(5)	(4)
	51 582	29 658

Признаване на приходите

Момент във времето за признаване на приходите

	2019 г.	2018 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.
Продукти, които се прехвърлят в определен момент	72	71
Продукти и услуги, които се прехвърлят с течение на времето	658 171	628 492
Общо:	658 243	628 563

Допълнителни разяснения относно приходите от продажби са изложени в Пояснение 4.4.

Вид приход	Подход за признаване по МСФО 15	Подход за признаване по МСС 18
Приходи от продажба на електроенергия	<p>Доставките на електроенергия се осъществяват целогодишно при непрекъснат режим на работа. Тъй като клиентът получава и потребява ползите едновременно, дружеството прехвърля контрола върху електроенергията с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето.</p> <p>Приходите от продажби се признават при всяко прехвърляне на контрол върху електроенергията, когато тя се доставя на купувача и няма останали неизпълнени задължения, които биха могли да повлияят върху приемането на електроенергия от страна на купувача.</p> <p>За всяко задължение за изпълнение, удовлетворено с течение на времето, Дружеството признава приходите с течение на времето, чрез измерване на напредъка, който е постигнат, към пъаното удовлетворяване на задължението за изпълнение.</p> <p>При продажбите на електроенергия няма наличие на</p>	<p>Приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставената ел.енергия.</p>

	<p>финансиращ компонент, тъй като плащането по продажбите се извършва авансово за договори, които са с период на действие до 31 дни (един месец) и в срок най-късно до 20-то число на месеца, следващ месеца на продажбите за договорите със срок на действие над 31 дни (един месец).</p> <p>При доставянето на електроенергия се признава вземане, тъй като това е моментът, в който правото на възнаграждение става безусловно и се изисква само изтичането на време преди плащането да бъде дължимо. Приходите се фактурират съгласно условията на сключения договор.</p>	
Приходи от балансиране на електрическа енергия	<p>Доставките при балансиране на електрическа енергия се осъществяват целогодишно при непрекъснат режим на работа. Те са резултат от сделки за компенсиране на разликата между количествата произведена електрическа енергия и количествата по графика за доставка. Тъй като клиентът получава и консумира ползите едновременно, дружеството прехвърля контрола върху електроенергията от балансиране с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето.</p> <p>Приходите от продажби се признават при всяко прехвърляне на контрол върху електроенергията, когато тя се доставя на купувача и няма останали неизпълнени задължения, които биха могли да повлияят върху приемането на електроенергия от страна на купувача. При продажбите на електроенергия няма наличие на финансиращ компонент, тъй като плащането по продажбите се извършва в период до 20 дни отложено плащане.</p> <p>При доставянето на електроенергия се признава вземане, тъй като това е моментът, в който правото на възнаграждение става безусловно и се изисква само изтичането на време преди плащането да бъде дължимо.</p>	Приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставената балансирана ел.енергия.
Приходи от продажба на разполагаема мощност	<p>Приходите от предоставяне на блокове в студен резерв се признават в счетоводния период, през който са предоставени тези блокове. Дружеството прехвърля контрола с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Към края на отчетния период приходите се признават въз основа на действителната нетна разполагаемост [Мвтч] на действителната нетна активна мощност [Мвт] на договорените блокове, които са в състояние Студен резерв.</p>	Приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставената разполагаема мощност.
Приходи от продажби на краткотрайни активи	<p>Приходите от продажби на краткотрайни активи се признават в момента, в който е прехвърлен контрола върху продаваните активи. Доставката възниква, когато активите са били изпратени на клиента, рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и или той е приел активите в съответствие с договора за продажба.</p>	Приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените активи. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел активите без възражение.
Приходи от услуги	<p>Приходите от предоставяне на услуги се признават в счетоводния период, през който са предоставени услугите. Дружеството прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не</p>	Приходите от предоставяне на услуги се признават на база на етапа на завършеност на сделката към отчетната дата. Етапът на завършеност на сделката се определя пропорционално на

	е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени, тъй като клиентът получава и консумира ползите едновременно. Това се определя въз основа на действително вложено или отчетено време за извършена работа, спрямо общото очаквано време за извършване на услугата.	срока по договора, за който е договорено да бъдат предоставени услугите. Когато резултатът от сделката (договора) не може да бъде надеждно оценен, приходът се признава само доколкото извършените разходи подлежат на възстановяване
--	---	---

21. Други доходи

Другите доходи на Дружеството включват:

	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Приходи от застрахователно обезщетение	8 000	-
Приходи от финансиране	3 132	4 741
Приходи от излишъци на активи	1 777	493
Приходи от съдебни дела	1 684	-
Приходи от неустойки и лихви по договори с доставчици и клиенти	66	1 224
Приходи от наеми	42	57
Нетна печалба от продажба на имоти, машини и съоръжения	6	148
Приходи от застрахователни събития/от участия в ПФР от застр. полица	-	649
Приходи от отписани задължения	-	76
Други	1 030	804
	15 737	8 192

Приходите от финансиране, признати пропорционално на начислената за периода амортизация на активите, придобити с полученото финансиране са представени както следва:

	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Финансиране по:		
Грант 12 – Международен фонд „Козлодуй“	2 059	3 102
Програма ИСПА	870	1 443
Държавен фонд „Енергийни ресурси“	194	194
Програма ФАР	9	2
	3 132	4 741

22. Разходи за материали

Разходите за материали включват разходи за гориво и разходи за други материали, както е посочено по-долу:

22.1. Разходи за гориво и ел.енергия

	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Лигнитни въглища	193 930	246 088
Котелно гориво (мазут)	2 279	3 193
Ел.енергия от балансиращ пазар ЕСО	1 688	1 032
Други течни горива	1 284	1 548
Природен газ	1 192	-
Ел. енергия покупка свободен пазар	1 165	10 983
Енергия за собствени нужди	1 059	821
Ел. енергия от балансиращ пазар ЕСО - регулиране	11	16
	202 608	263 681

22.2. Разходи за други материали

	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Варовик	15 280	17 879
Резервни части	8 010	8 913
Ремонт и поддръжка	4 381	4 214
Материали за охрана на труда	1 043	731
Реагенти	625	730
Смазочни материали	485	299
Инструменти и инвентар	185	211
Други	8	7
	30 017	32 984

23. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги включват:

	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Ремонт и поддръжка	14 546	14 721
Застраховки	6 148	4 960
Пренос на ел.ен. ЕСО	5 214	-
Охрана	3 700	3 685
Транспорт персонал	3 572	3 219
Депониране на пепелина	3 182	1 749
Данъци и такси по ЗМДГ, акциз	1 427	1 462
Такса водоползване за производството	1 337	211
Правни и други консултации	479	894
Ползване питейна вода	416	366
Лицензи	362	362
Охрана на труда	335	273
Телекомуникационни услуги	252	268
Граждански договори	234	232
Транспорт отпадъци	214	196
Медии	44	65
Наеми	5	93
Други	482	385
	41 949	33 141

24. Разходи за емисии на парникови газове

	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Разходи за покупка на емисии на парникови газове	357 606	227 219
Разходи за провизии на емисии на парникови газове	(51 291)	159 517
	306 315	386 736

Както е оповестено и в приложение 3.4, през 2019 г. е направена корекция на разходите за емисии на парникови газове през 2018 г., които в одитирания финансов отчет за 2018 г. са били 363 281 хил. лв.

25. Начислена/възстановена обезценка на финансови активи

	2019	2018
	‘000 лв.	‘000 лв.
Парични средства и краткосрочни депозити	126	(22)
Съдебни вземания	83	14 400
Вземания от клиенти	2	(65)
Търговски вземания от свързани лица	(9)	(176)
Предоставени заеми на свързани лица	(236)	(109)
Начислена/(възстановена) обезценка	(35)	14 028

26. Други разходи

Другите разходи на Дружеството включват:

	2019	2018
	‘000 лв.	‘000 лв.
Такси фонд "Сигурност на енергийната система"	32 428	30 303
Брак и липси на машини, съоръжения и оборудване	12 288	178
Разходи за дарения	6 312	5 040
Разходи невъведени в експлоатация ДМА	706	-
Такси борсов пазар	438	312
Разходи за съдебни дела в не наша полза	359	3 590
Лихви и санкции към бюджета - ФСЕС	335	700
Разходи лихви просрочени плащания	174	11 051
Обучение и квалификация	105	137
Разходи за командировки	71	129
Представителни разходи	59	94
Разходи за данъци (върху разходите) по ЗКПО	59	63
Други данъци и такси	35	40
Обезценка на материални запаси	31	354
Неустойки по дог.Санкции за нарушена екология	22	1
Разходи отписани вземания с изтекъл давностен срок	-	24
Други	264	137
	53 686	52 153

27. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2019	2018
	‘000 лв.	‘000 лв.
Разходи за лихви по заеми и привлечени средства	36 035	21 400
Разходи за лихви по споразумения за разсрочване	1 694	2 651
Нетни разходи за лихви по планове с дефинирани доходи	412	499
Разходи за такси и комисионни	49	117
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	2	978
	38 192	25 645

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Други финансови приходи	91	148
Приходи от лихви по банкови сметки	10	12
	101	160

28. Разходи за данък върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка за България в размер на 10 % (2016 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2018 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Загуба преди данъчно облагане	(207 512)	(379 896)
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци върху дохода	20 751	37 990
Данъчен ефект от:		
Увеличения на финансовия резултат за данъчни цели	(46 140)	(48 067)
Намаления на финансовия резултат за данъчни цели	39 887	22 741
Текущ приход от данъци върху дохода	14 497	12 664
Отсрочени данъчни приходи/ (разходи):		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	5 537	24 547
Непризнат отсрочен данъчен актив върху данъчна загуба за периода	(14 497)	(12 664)
Разходи за данъци върху дохода	5 537	24 547
Отсрочени данъчни разходи, признати в другия всеобхватен доход	197	(1 188)

Пояснение 9 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включително стойностите, признати в другия всеобхватен доход.

29. Дивиденди

През 2019 г. и 2018 г. Дружеството не е разпределяло дивидент.

Въз основа на решение по т. 1 от Протокол № 44/05 септември 2017 г. на Съвета на Директорите на ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД бе взето решение за преобразуването на част от задълженията на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД към „БЕХ“ ЕАД, произтичащи от задължения за дивидент от печалбата на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за 2013 г. и Холдингово споразумение № 86/29.06.2009 г. и включени дължими лихви към датата на подписване на договора на обща стойност 5 904 хил. лв.. На основание Решение по т. I.1 от Протокол № 60-2017/12 септември 2017 г. от заседание на Съвета на директорите на Български Енергиен Холдинг ЕАД и Протокол № Е-РД-21-29 от 16 октомври 2017 г. на Министъра на енергетиката бе дадено разрешение на БЕХ ЕАД с цел обединяване и новирание на гореописаните задължения на ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД към „БЕХ“ ЕАД в размер на 5 904 хил. лв. със срок на действие до 30 септември 2022 г. и гратисен период на

главницата до 30 септември 2018 г. Основен референтен лихвен процент от 5 125% и приложима надбавка от 0 35%, определена съгласно решение на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД по т. 1.2 от Протокол №52-2016/23 август 2016 г. и наказателна лихва за просрочие в размер на ОЛП+10%, изчислена за всеки ден просрочие, съгласно ПМС №426/18 декември 2014 г.

Към 31 декември 2018 г. Дружеството е начислило задължение за лихви за забава на изплащането за дивидента за 2018 г. в размер на 43 хил. лв.

30. Свързани лица и сделки със свързани лица

Предприятието оповестява следните свързани лица:

Собственик на капитала на Предприятието упражняващ контрол /предприятие майка/

„Български Енергиен Холдинг“ ЕАД

Собственик на капитала на предприятието майка

Българската държава чрез Министъра на Енергетиката

Дъщерни предприятия

„ПФК Берое-Стара Загора“ ЕАД

„ТЕЦ Марица изток 2 (9 и 10)“ ЕАД

Предприятия, които са под общ съвместен контрол с Дружеството (предприятия в група)

Национална Електрическа Компания ЕАД, АЕЦ Козлодуй ЕАД, Мини Марица - изток ЕАД, Булгаргаз ЕАД, Булгартел ЕАД, Бугартрансгаз ЕАД, Електроенергиен Системен Оператор ЕАД, АЕЦ Козлодуй – Нови мощности ЕАД, ВЕЦ Козлодуй ЕАД, Интерприборсервиз ООД, Булгартел-Скопие ДООЕЛ, Газов Хъб Балкан ЕАД,

Асоциирани и съвместни предприятия за група БЕХ

Ай Си Джи Би АД, Южен поток България АД, Контур Глобал Марица Изток 3 АД, Контур Глобал Оперейшънс България АД, Трансболкан Електрик Пауър Трейдинг С.А. – NESO S.A., ХЕК Горна Арда АД, ЗАД Енергия, ПОД Алианс България АД

Други

„Българска независима енергийна борса“ ЕАД и всички предприятия, свързани с Държавата.

Ключов ръководен персонал на предприятието:

Бончо Иванов Бонев - Председател на СД

Диян Станимиров Димитров – Член на СД

Живко Димитров Динчев – Член на СД и Изпълнителен директор

Ключов ръководен персонал на предприятието майка:

Андон Петров Андонов – Председател на СД

Живко Димитров Динчев – Член на СД

Жаклен Йосиф Коен – Член на СД и Изпълнителен директор

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции. Разчетните суми обикновено се изплащат по банков път или чрез прихващане.

30.1. Сделки с едноличния собственик

	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Покупки на стоки и услуги		
- покупки на услуги от БЕХ ЕАД	274	232
- покупки на емисии ПГ от БЕХ ЕАД	381 061	203 764
- начислени лихви по забава на плащания за покупки на емисии ПГ от БЕХ ЕАД	-	10 964
-начислени лихви по заеми от БЕХ ЕАД	36 035	20 399
- начислени лихви по забава на плащания за дивидент и холдингово споразумение от БЕХ ЕАД	49	72
Плащания на главници по получени заеми на БЕХ ЕАД	20 000	2 105

30.2. Сделки с дъщерни предприятия

	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Продажба на стоки и услуги		
- предоставено безвъзмездно финансиране на ПФК Берое ЕАД	6 100	4 840
- начислени лихви по заем на ПФК Берое ЕАД	8	11
- предоставен краткосрочен заем на ПФК Берое ЕАД	960	-
Покупки на стоки и услуги		
-получени материали от ПФК Берое ЕАД	36	36
Постъпления по предоставен заем на ПФК Берое ЕАД	100	100

30.3. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
- продажба на ел.енергия на ММИ ЕАД	-	22 024
- събиране на такса задължение към обществото на ММИ ЕАД	-	9 615
- събиране на акциз за продажба на ел.ен. на ММИ ЕАД	-	513
- продажба на услуги на ММИ ЕАД	5	5
- продажба на ел.енергия и мощност на НЕК ЕАД	337 148	129 970
- начислени лихви за забава на плащане на НЕК ЕАД	-	180
- продажба на услуги на НЕК ЕАД	8	6
- продажба на мощност и услуги за ЕЕС на ЕСО ЕАД	30 896	35 573
- продажба на ел.енергия на БНЕБ ЕАД	-	26 234
Покупки на стоки и услуги		
- покупки на въглища от ММИ ЕАД	196 153	243 223
- покупки на услуги от ММИ ЕАД	3 387	1 946
- начислени лихви за забава на плащане от от ММИ ЕАД	1 694	2 648
- плащане на такса задължение към обществото към НЕК ЕАД	1 157	9 859
- начислени лихви за забава на плащане от НЕК ЕАД	-	14
- покупки на ел.енергия от НЕК ЕАД	-	4 201
- покупки на ел. енергия от АЕЦ ЕАД	-	6 315
- покупки на материали от АЕЦ ЕАД	-	4
- начислени лихви за забава от АЕЦ ЕАД	-	3

- покупки на ел.енергия от ЕСО ЕАД	1 864	1 225
- такса пренос ел.енергия ЕСО ЕАД	5 214	-
- покупки на услуги от БНЕБ ЕАД	-	25

30.4. Сделки с други свързани лица

	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Покупки на стоки и услуги		
- покупки на услуги от ЗАД Енергия	2 945	4 877
Получени Дивиденди	91	148
Участие в ПФР	-	649
Получена щета по застрахователно събитие	8 000	
- покупки на ел.енергия от БНЕБ ЕАД	1 165	467
- покупки на услуги от БНЕБ ЕАД	440	247
- продажба на ел.енергия на БНЕБ ЕАД	186 058	211 318

30.5. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Съвета на директорите. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват:

	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	206	166
Разходи за социални осигуровки	14	12
Общо краткосрочни възнаграждения	220	178
Общо възнаграждения	220	178

31. Разчети със свързани лица в края на годината

	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
Текущи		
Вземания от:		
- дъщерни предприятия		
ПФК Берое ЕАД – предоставен заем	1260	400
ПФК Берое ЕАД – лихва за забава	55	47
ПФК Берое ЕАД – обезценка	(8)	(244)
- други свързани лица		
НЕК ЕАД – продажба на ел.енергия	47 115	7 218
НЕК ЕАД – лихви за забава	-	180
НЕК ЕАД – обезценка	-	(9)
ЕСО ЕАД – продажба на ел.енергия	2 419	7 157
ЕСО ЕАД – гаранции	637	638
БНЕБ ЕАД – продажба на ел.енергия	817	7 378
Общо текущи вземания от свързани лица	52 295	22 765
Общо вземания от свързани лица	52 295	22 765

Нетекущи

Задължения към:

- собственици

БЕХ ЕАД – получени заеми	-	30 520
БЕХ ЕАД – заем (новиране на задължения)	746 141	89 791
- други свързани лица		
ММИ ЕАД	5 914	40 812
Общо нетекущи задължения към свързани лица	752 055	161 123

Текущи

Задължения към:

- собственици

БЕХ ЕАД – получени заеми	-	127 375
БЕХ ЕАД – заем (новиране на задължения)	245 499	115 377
БЕХ ЕАД – холдингово споразумение и лихва за забава	778	405
БЕХ ЕАД – покупка емисии ПГ и лихва за забава	10 964	248 936
БЕХ ЕАД – педирани вземания на БЕХ ЕАД от КТБ	21 070	21 070
- други свързани лица		
ММИ ЕАД	101 082	109 339
НЕК ЕАД	319-	-
ЕСО ЕАД	1 610	360
БНЕБ ЕАД	-	2
ЗАД Енергия	-	3 571
Общо текущи задължения към свързани лица	381 323	602 980
Общо задължения към свързани лица	1 133 377	764 103

С изключение на продажбите на електрическа енергия на „НЕК“ ЕАД на регулирания пазар и продажбата на разполагаема мощност на „ЕСО“ ЕАД по цени определени от КЕВР и покупката на въглища от „Мини Марица изток“ ЕАД по цени, утвърдени от министъра на икономиката и енергетиката, продажбите на и покупките от свързани лица както и продажби на ел.енергия на БНЕБ ЕАД при търговия „ден напред“ и двустранни договори се извършват по договорени цени. Неиздажените суми в края на годината се уреждат с парични средства или чрез прихващане на взаимни задължения.

Всички вземания от свързани лица към 31.12.2019 г. са прегледани относно индикации за обезценка.

Към 31 декември 2019 г. обезценката е изчислена съгласно приетата методика в счетоводната политика на Дружеството.

Към 31.12.2019 г. е възстановена обезценка вземания от свързани лица в размер на 245 хил.лв. (31 декември 2018 г. : 285 хил. лв.). Обезценката е отчетена в индивидуалния отчет за печалбата или загубата на ред „Начислена/възстановена обезценка на ФА“.

Към 01.01.2018 г. е изчислена обезценка на вземания от свързани лица, съгласно приетата методика в счетоводната политика на Дружеството, съгласно изискванията на МСФО 9, в сила от 01.01.2018 г. в размер на 538 хил.лв. Обезценката, нетно от данъци е отчетена в Непокрита загуба от минали години в Собствения капитал.

Изменението в обезценката на търговските вземания от свързани лица и на предоставените заеми на свързани лица може да бъде представено по следния начин:

	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Салдо към 1 януари	253	538
Разход за обезценка	-	-
Реинтегрирана обезценка	(245)	(285)
Салдо към 31 декември	8	253
в т.ч.:		
Предоставени заеми на св.лица	8	244-
Вземания от свързани лица	-	9-

Получени заеми от едноличния собственик на капитала

(1) Търговски заем от 29 май 2018 г., в сила от 01 януари 2018 г., за преобразуване на част от задълженията на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД към „БЕХ“ ЕАД, произтичащи от договор за продажба на квоти за емисии на парникови газове № 22-2017/30.03.2017 г. на стойност 70 000 хил. лв. с договорен лихвен процент 5.575% годишна лихва и наказателна лихва ОЛП плюс 10% годишна лихва, изчислена за всеки ден просрочие, съгласно ПМС №426/18 декември 2014 г. Заемът е без обезпечение, със срок на погасяване до 31 декември 2022 г.

Въз основа на решение по т. 2 от Протокол № 59/20 декември 2017 г. на Съвета на Директорите на ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД бе взето решение за преобразуването. На основание Решение по т. I.4 от Протокол № 7-2018/06 февруари 2018 г. от заседание на Съвета на директорите на Български Енергиен Холдинг ЕАД и Протокол № Е-РД-21-9 от 20 март 2018 г. на Министъра на енергетиката бе дадено разрешение на БЕХ ЕАД с цел обединяване и новиране на гореописаните задължения на ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД към „БЕХ“ ЕАД в размер на 70.000 хил. лв. със срок на действие до 31 декември 2022 г. и гратисен период на главницата до 31 декември 2018 г. Основен референтен лихвен процент от 5.125% и приложима надбавка от 0.45%, определена съгласно решение на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД по т. 1.2 от Протокол №52-2016/23 август 2016 г. и наказателна лихва за просрочие в размер на ОЛП+10%, изчислена за всеки ден просрочие, съгласно ПМС №426/18 декември 2014 г.

(2) Търговски заем от 12 февруари 2018 г., за преобразуване на част от задълженията на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД към „БЕХ“ ЕАД, произтичащи от задължения за дивидент от печалбата на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за 2013 г. и Холдингово споразумение № 86/29.06.2009 г. и включени дължими лихви към датата на подписване на договора на обща стойност 5 904 хил. лв. с договорен лихвен процент 5.475% годишна лихва и наказателна лихва ОЛП плюс 10% годишна лихва, изчислена за всеки ден просрочие, съгласно ПМС №426/18 декември 2014 г. Заемът е без обезпечение, със срок на погасяване до 30 септември 2022 г.

Въз основа на решение по т. 1 от Протокол № 44/05 септември 2017 г. на Съвета на Директорите на ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД бе взето решение за преобразуването на задълженията. На основание Решение по т. I.1 от Протокол № 60-2017/12 септември 2017 г. от заседание на Съвета на директорите на Български Енергиен Холдинг ЕАД и Протокол № Е-РД-21-29 от 16 октомври 2017 г. на Министъра на енергетиката бе дадено разрешение на БЕХ ЕАД с цел обединяване и новиране на гореописаните задължения на ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД към „БЕХ“ ЕАД в размер на 5 904 хил. лв. със срок на действие до 30 септември 2022 г. и гратисен период на главницата до 30 септември 2018 г. Основен референтен лихвен процент от 5 125% и приложима надбавка от 0 35%, определена съгласно решение на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД по т. 1.2 от Протокол №52-2016/23 август 2016 г. и наказателна лихва за просрочие в размер на ОЛП+10%, изчислена за всеки ден просрочие, съгласно ПМС №426/18 декември 2014 г.

(3) Търговски заем от 1 януари 2019 г. - консолидиран и новиране като нов заем задълженията по по Договор за заем № 39-2015/13790 от 25.05.2015 г, Договор за заем № 62-2016/14587 от 10.06.2016 г., Договор за заем № 74-2016/14674 от 12.08.2016 г., Договор за заем № 87-2016/14832 от 24.11.2016 г. и Договор за заем № 28-2017/15132 от 27.04.2017 г. и от договор за продажба на квоти за емисии на парникови газове № 15710/12.04.2018 г. (БЕХ № 31-2018/12.04.2018 г.) в размер на 484 973 хил. лв. със срок на действие от 01.01.2019 г. до 31 декември 2023 г. и гратисен

период на главницата до 31 декември 2019 г. Договореният лихвен процент е в размер на основния референтен лихвен процент от 4.61%, съгласно приетите от БЕХ ЕАД с решение по т. I. 1. от Протокол №53-2018/11.09.2018 г. лихвени нива за вътрешногрупови кредити и наказателна лихва за просрочие в размер на ОЛП+10%, изчислена за всеки ден просрочие, съгласно ПМС №426/18 декември 2014 г.

С писмо на „БЕХ“ ЕАД изх.№ 01-0650/4 от 11.10.2018 г., предвид големия размер на натрупани задължения от страна на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД към принципала, които са с изтекъл срок на погасяване, е предложено да бъдат консолидирани и новирани като нов заем задълженията по Договор за заем № 39-2015/13790 от 25.05.2015 г, Договор за заем № 62-2016/14587 от 10.06.2016 г., Договор за заем № 74-2016/14674 от 12.08.2016 г., Договор за заем № 87-2016/14832 от 24.11.2016 г. и Договор за заем № 28-2017/15132 от 27.04.2017 г. и от договор за продажба на квоти за емисии на парникови газове № 15710/12.04.2018 г. (БЕХ № 31-2018/12.04.2018 г.)

Общият размер на горепосочените задължения е 484 973 126,53 лева.

На основание Решение по т.б.1. от Протокол №50/15.10.2018 г., на СД на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, Решение по т. I.1. от Протокол №61-2018/23.10.2018 г., на СД на „БЕХ“ ЕАД,

Протокол №Е-РД-21-34/13.11.2018 г., на МЕ и с Решение № Р-281 от 20.12.2018 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) е подписан на 10.01.2019 г. Договор за консолидиране и оформяне като търговски заем между „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД като „Заемополучател“ и „БЕХ“ ЕАД като „Заемодател“ на горепосочените задължения в общ размер на 484 973 126,53 лева със срок на погасяване 60 месеца и гратисен период на главницата 12 месеца, считано от 01.01.2019г.

Към 31 декември 2019 г. просрочените задължения по заеми към БЕХ ЕАД са в размер на 65 376 хил. лв., от които 16 286 хил. лв. главници и 49 090 хил. лв. лихви.

Предоставени заеми на дъщерни предприятия

(1) На 12.12.2011 г. Дружеството е сключило договор за търговски заем с ПФК „Берое – Стара Загора“ ЕАД с цел финансиране на основната му дейност. Общият размер на заема е 700 хил. лв. с договорен лихвен процент 2.5% годишна лихва Заемът е необезпечен, с падеж 31 декември 2012 г. С анекс от 17.12.2012 г. заемът е предоговорен, като задължението по главницата в размер на 600 хил. лв. е с падеж до 30.06.2013 г. С анекс от 27.06.2013 г. е изменен погасителния план с краен срок на погасяване 31.12.2014 г. Към 31.12.2014 г. задължението към собствениците включва задължение за лихви в размер на 38 хил. лв. и главница по заема в размер на 600 хил. лв. На 04.02.2015 г. бе погасена и платена част от дължимата главница в размер на 100 хил. лв. и начислената и дължима лихва до 03.02.2015 г. включително в размер на 39 хил. лв. С Допълнително споразумение от 25.03.2015 г. заемът е предоговорен за дължимия остатък по главницата в размер на 500 хил. лв. Срокът за погасяване на дължимия остатък по главницата е до 31.07.2016 г., като има предвиден гратисен период до 30.09.2015 г. С Допълнително споразумение от 23.08.2017 г. заемът е предоговорен за дължимия остатък по главницата в размер на 500 хил. лв. Срокът за погасяване на дължимия остатък по главницата е до 31.12.2019 г., като има предвиден гратисен период до 01.02.2018 г. През 2018 г. е погасена главница в размер на 100 хил.лв. През 2019 г. е погасена главница в размер на 100 хил.лв.

Към 31.12.2019 г. дължимият остатък по главницата е в размер на 300 хил. лв.и начислена лихва в размер на 55 хил.лв.

С Допълнително споразумение от 04.03.2020 г. заемът е предоговорен за дължимия остатък по главницата в размер на 300 хил. лв. Срокът за погасяване на дължимия остатък по главницата е до 31.12.2021 г.

На 11.03.2020 г. е подписано споразумение между „Професионален Футболен Клуб Берое - Стара Загора“ ЕАД и „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за разсрочване на плащане на просрочените лихви по заема от 2015 г. до 2017 г.

(2) На 30.01.2020 г. Дружеството е сключило договор за търговски заем с дъщерното дружество „Професионален Футболен Клуб Берое - Стара Загора“ ЕАД с цел погасяне на дължимия от дъщерното дружество данък дарение към Община Стара Загора. Общият размер на

заема е 960 хил. лв., без обезпечение със срок на действие до 30 декември 2020 г. и гратисен период на главницата до 30 юни 2020 г. Основен референтен лихвен процент от 4.31% и приложима надбавка от 0.15%, определена съгласно решение на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД по т. 1.1 от Протокол №53-2018/11 септември 2018 г. и наказателна лихва за просрочие в размер на ОЛП+10%, изчислена за всеки ден просрочие, съгласно ПМС №426/18 декември 2014 г. Договорът влиза в сила от 30 декември 2019 г.

Във връзка с решение на Съвета на директорите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и „БЕХ“ ЕАД от декември 2019 г. бе одобрено извършване на плащане на дължимата сума за данък дарение в размер на 960 хил.лв. Сумата бе преведена по сметка на дъщерното дружество „Професионален Футболен Клуб Берое - Стара Загора“ ЕАД на 30 декември 2019 г.

Към 31.12.2019 г. дължимият остатък по главницата е в размер на 960 хил. лв.

32. Безналични сделки

През 2018 г. Дружеството е извършило прихващане на разпределения дивидент от ЗАД „Енергия“ в размер на 148 хил. лв., съгласно споразумение за прихващане на насрещни задължения между двете страни, при което не са използвани пари или парични еквиваленти и не е отразено в индивидуалния отчет за паричните потоци. През 2019 г. не са налице безналични сделки със свързани лица.

33. Условни активи и условни пасиви

Капиталови ангажименти

Съгласно изисквания на европейски директиви, национални норми и Комплексно разрешително, както и във връзка с реализация на проектите заложи в Национален план за инвестиции за периода 2013 – 2020 г., Дружеството е задължено да изгради и въведе в експлоатация активи с екологично предназначение. Към 31.12.2019 г., Дружеството има капиталови ангажименти на стойност 133 158 хил. лв. свързани с пълен инженеринг на нискоемисионни горелки на КА9 до 12; пълен инженеринг на газоразпалваща инсталация на КА-1 до 12; възстановяване на абсорбер 8; Доставка на резервни части мех. обработка на КА тип ЕП 670-140, както и на КА тип ПК 38-4, разширение и преработка на съществуващите пожароизвестителни и пожарогасителни инсталации; подмяна на ГТЛ; средни ремонти на блокове от 1 до 4 и 7; основен ремонт на блок 9 и блок 10.

Правни искиове

Към 31.12.2019г. срещу Дружеството няма заведени значителни правни искиове.

За съдебни и присъдени вземания обезценката към 31.12.2019 г. е изчислена съгласно приетата методика в счетоводната политика на Дружеството. Към 31.12.2019 г. обезценката на съдебни и присъдени вземания е в размер на 16 960 хил.лв. (31 декември 2018 г. : 16 877 хил.лв.)

По преценка на ръководството условните активи не могат да бъдат признати към отчетната дата, тъй като те може и да не бъдат реализирани, тоест са несигурни.

През годината са предявени различни правни искиове към Дружеството. Ръководството на Дружеството счита, че отправените искиове са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Дружеството при уреждането им е малка. Тази преценка на ръководството е подкрепена от становището на независим правен консултант.

Нито един от гореспоменатите искиове не е изложен тук в детайли, за да не се окаже сериозно влияние върху позицията на Дружеството при разрешаването на споровете.

Други

Последните данъчни проверки на Дружеството са извършени от данъчната администрация, както следва:

- Данък върху доходите на физическите лица – до 31 декември 2007г.

- Социално осигуряване – до 31 декември 2008 г.

- Местни данъци и такси – до 31 декември 2005 г.

Корпоративен данък и други данъци по ЗКПО - до 31.12.2010 г.

Данък върху добавената стойност - до 30.09.2011 г.

Към 31 декември 2019 г. Дружеството няма заложен в полза на контрагенти финансови активи като обезпечения по заеми.

34. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	31.12.2019	31.12.2018
	‘000 лв.	‘000 лв.
Кредити и вземания:		
Търговски вземания	1 022	11 177
Съдебни и присъдени вземания	1 287	815
Вземания от свързани лица	52 295	22 765
Други инвестиции -ЗАД Енергия АД	391	399
Пари и парични еквиваленти	51 416	30 606
Общо финансови активи	106 411	65 762
Финансови пасиви	31.12.2018	31.12.2018
	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи финансови пасиви		
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:		
Задължения към свързани лица	752 055	161 123
	752 055	161 123
Текущи финансови пасиви		
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:		
Търговски и други задължения	36 159	53 044
Задължения към свързани лица	381 323	626 435
	417 482	679 479
Общо финансови пасиви	1 169 537	840 602

Вижте Пояснение 4.12 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Дружеството относно финансовите инструменти е представено в Пояснение 35.

35. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от ръководството на Дружеството в сътрудничество със Съвета на директорите. Приоритет на ръководството е да осигури парични потоци за своевременно разплащане в съответствие с изпълнение на поетите договорни задължения с контрагенти.

Дружеството не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са описани по-долу.

35.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството.

35.1.1. Валутен риск

Дружеството извършва покупки, продажби, получаване на заеми в чуждестранни валути – евро и японски йени. Тъй като валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583, валутният риск, произтичащ от евровите експозиции на Дружеството е минимален. Дружеството осъществява плащания на СМР и доставки по активи в процес на изграждане, в японски йени.

По-голямата част от сделките на Дружеството се осъществяват в български лева.

35.1.2 Лихвен риск

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Затова дългосрочните заеми са обикновено с фиксирани лихвени проценти. Към 31 декември 2019 г. Дружеството не е изложено на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по банковите си заеми, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Дружеството са с фиксирани лихвени проценти. Всички инвестиции в облигации на Дружеството, се изплащат на базата на фиксирани лихвени проценти.

Представените по-долу таблици показват чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на лихвените проценти по заемите с плаващ лихвен процент, базиран на ОЛП, определен от БНБ, в размер на +/- 0.01 % (за 2018г. +/- 0.01 %) и по заемите с плаващ лихвен процент, базиран на EURIBOR/LIBOR, в размер на +/- 0.01 % (за 2018 г. +/- 0.01 %). Тези промени се определят като вероятни въз основа на наблюдения на настоящите пазарни условия. Изчисленията се базират на промяната на средния пазарен лихвен процент и на финансовите инструменти, държани от Дружеството към края на отчетния период, които са чувствителни спрямо промени на лихвения процент. Всички други параметри са приети за константни.

31 декември 2019 г.

	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	Увеличение в лихвения процент	Намаление в лихвения процент	Увеличение в лихвения процент	Намаление в лихвения процент
Заеми в лева (ОЛП 0.01%)	(65)	65	(65)	65

31 декември 2018 г.

	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	Увеличение в лихвения процент	Намаление в лихвения процент	Увеличение в лихвения процент	Намаление в лихвения процент
Заеми в лева (ОЛП 0.01%)	(32)	32	(32)	32

35.1.3. Други ценови рискове

Дружеството не е изложено на други ценови рискове поради факта, че не притежава публично търгувани акции, облигации и участие в други публични дружества.

35.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като например възникване на вземания от клиенти, депозирани на средства и други. Дружеството търгува единствено с утвърдени, платежоспособни контрагенти. Неговата политика е да не търгува на отложено плащане. Сроковете за издължаване са сведени до минимум – от 5 до 10 календарни дни, като на свободния пазар голяма част от сделките са и при условията на авансово плащане. Дружеството изисква от търговските контрагенти обезпечение под формата на банкова или парична гаранция. Освен това, салдата по търговските вземания се следят текущо, в резултат на което експозицията на Дружеството по трудностъбираеми и несъбираеми вземания не е съществена. Няма значителни концентрации на кредитен риск в Дружеството. Кредитният риск, който възниква от другите финансови активи на Дружеството, като например, парични средства и други финансови активи, представлява кредитната експозиция на Дружеството, произтичаща от възможността неговите контрагенти да не изпълнят своите задължения. Максималната кредитна експозиция на Дружеството по повод на признатите финансови активи, възлиза на съответната им стойност по индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019 г. Дружеството не е предоставяло финансови активи като обезпечение.

Възрастовата структура на търговски вземания от несвързани лица на дружеството и съответно очакваните кредитни загуби са като следва:

31 декември 2019	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Непадежирани	0%	754	-	754
От 0-30 дни	0%	11	-	11
От 31 – 60 дни	0%	130	(1)	129
От 61 – 90 дни	1%	5	-	5
Над 90 дни	7%	132	(9)	123
		1 032	(10)	1 022

31 декември 2018 г.	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Непадежирани	0%	10 281	-	10 281
От 0-30 дни	0%	586	-	586
От 31 – 60 дни	1%	97	(1)	96
От 61 – 90 дни	2%	129	(2)	127
Над 90 дни	5%	92	(5)	87
		11 185	(8)	11 177

Възрастовата структура на търговски вземания от свързани лица на дружеството и съответно очакваните кредитни загуби са като следва:

31 декември 2019	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Непадежирали		50 988	-	50 988
		50 988	-	50 988
31 декември 2018 г.	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Непадежирали		22 391		22 391
Над 90 дни	5%	180	(9)	171
		22 571	(9)	22 562

За финансовите активи, признати в края на отчетния период обезценката към 31.12.2019 г. и към 31.12.2018 г. е изчислена съгласно приетата методика в счетоводната политика на Дружеството. Към 31.12.2019 г. и към 31.12.2018 г. обезценката на финансовите активи е отчетена в индивидуалния отчет за печалбата или загубата на ред „Начислена/възстановена обезценка на ФА“.

35.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят тримесечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Дружеството за периода. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер. Ефективното управление на ликвидността на Дружеството предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства, предимно, чрез поддържане на неизползвани разрешени кредитни линии.

Към 31 декември 2019 г. падежите на договорните задължения на Дружеството (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2019 г.	Балансова стойност	Договорни парични потоци	При поискване (без матури тет)	До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години	Повече от 5 години
	Хил. лв.	Хил. лв.	Хил. лв.	Хил. лв.	Хил. лв.	Хил. лв.	Хил. лв.	Хил. лв.
Недеривативни финансови задължения								
Търговски и други задължения	36 159	36 159	59	29 255	6 845	-	-	-
Задължения към свързани лица под общ контрол (Група БЕХ)	1 133 378	1 231 581	-	253 990	167 814	521 277	288 500	-
Общо	1 169 537	1 267 740	59	283 245	174 659	521 277	288 500	-

Към 31 декември 2018 г. падежите на договорните задължения на Дружеството (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2018 г.	Балансова стойност	Договорни парични потоци	При поискване (без матури тет)	До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години	Повече от 5 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Недеривативни финансови задължения								
Търговски и други задължения	53 044	53 044	7 728	38 016	7 300	-	-	-
Задължения към свързани лица под общ контрол (Група БЕХ)	783 987	802 187	-	519 174	114 547	120 521	47 945	-
Задължения към асоциирани и други свързани лица (ЗАД Енергия АД)	3 571	3 571	-	2 382	1 189	-	-	-
Общо	840 602	858 802	7 728	559 572	123 036	120 521	47 945	-

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Дружеството отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими авансово или в срок до 5 работни дни.

36. Оценяване по справедлива стойност

Дружеството групира активите и пасиви, отчетани по справедлива стойност в три нива въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на активите и пасивите. Йерархията на справедливата стойност включва следните нива:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- 2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив или пасив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и
- 3 ниво: входяща информация за даден актив или пасив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

36.1. Оценяване по справедлива стойност на финансови активи

Финансовите инструменти, оценявани по справедлива стойност са оповестени в Пояснение 8.

36.2. Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

	31.12.2019 Ниво 3 ‘000 лв.	31.12.2018 Ниво 3 ‘000 лв.
Имоти, машини и съоръжения	1 346 102	1 351 907

Към 31.12.2019 г. и 31.12.2018 г. е извършен тест за обезценка от независими оценители, според които балансовата стойност на активите не се различава съществено от справедливата стойност на преоценените активи към края на отчетния период.

Оценката по справедлива стойност е базирана на наблюдавани цени на скорошни пазарни сделки за подобни активи, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване.

Съществени ненаблюдавани данни са свързани с корекцията за специфичните за активите на Дружеството фактори. Степента и посоката на тази корекция зависи от броя и характеристиките на наблюдаваните пазарни сделки с подобни активи, които са използвани за целите на оценката. Въпреки че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повлияла значително от други възможни предположения.

37. Промени в пасивите, възникващи от финансови дейности

Равнение между началните и крайните салда в индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019г. на пасивите, възникващи от финансови дейности:

Пасиви, възникващи от финансови дейности	На 1 януари	Парични потоци от финансова дейност		Промени с непаричен характер - безналични			На 31 декември
		Постъпления	Плащания	Придобити (увеличение)	Ефект от промени на валутните курсове	Други промени	
Заеми към свързани лица	363 063	-	(20 000)	648 577	-	-	991 640
Общо пасиви от финансови дейности:	363 063	-	(20 000)	648 577	-	-	991 640

Равнение между началните и крайните салда в индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31 декември 2018г. на пасивите, възникващи от финансови дейности:

Пасиви, възникващи от финансови дейности	На 1 януари	Парични потоци от финансова дейност		Промени с непаричен характер - безналични			На 31 декември
		Постъпления	Плащания	Придобити (увеличение)	Ефект от промени на валутните курсове	Други промени	
Банкови заеми	39 602	16 172	-58 220	841	1 489	116	-
Заеми към свързани лица	268 865	-	-2 105	96 303	-	-	363 063
Общо пасиви от финансови дейности:	308 467	16 172	-60 325	97 144	1 489	116	363 063

38. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие;
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска, и

- да се осигури стабилен кредитен рейтинг и капиталови показатели.

Съветът на Директорите на БЕХ ЕАД упражнява правата на едноличен собственик на капитала на Дружеството. Като такъв взема решение за увеличаване или намаляване на капитала на Дружеството, за прекратяване или преобразуване, както и взема решение за разпределяне на печалбата и нейното изплащане, размера на дивидентите и тантиемите. Като предприятие, изцяло под контрола на държавата, при разпределяне на дивидент, Дружеството спазва изискванията на ПМС за изпълнение на Държавния бюджет за съответната година. През 2019 г., както и през 2018г., няма промени в целите, политиките или процесите по отношение на управлението на капитала на Дружеството.

Дружеството следи собствения си капитал чрез реализирания финансов резултат за отчетния период, както следва:

Дружеството наблюдава капитала на базата на коефициент на задлъжнялост, представляващ съотношението на нетен дълг към общия капитал.

Нетният дълг включва сумата на заемите, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Общият капитал представлява сумата от собствения капитал и нетния дълг.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	31.12.2019 ‘000 лв.	31.12.2018 ‘000 лв.
Собствен капитал	30 746	234 498
Заеми	991 640	363 063
Пари и парични еквиваленти	(51 416)	(30 606)
Нетен дълг	940 224	332 457
Общо капитал (собствен капитал + нетен дълг)	970 970	566 955
Коефициент на задлъжнялост (нетен дълг/общо капитал)	97%	59%

Увеличението на коефициента на задлъжнялост през 2019 г. спрямо 2018 г. се дължи главно на забавените неизплатени задължения за главници и лихви по заеми към „БЕХ“ ЕАД.

39. Събития след края на отчетния период

След края на отчетния период до датата на одобрение на индивидуалния финансов отчет за издаване не са настъпили други коригиращи и некоригиращи събития, които да изискват допълнително оповестяване, освен следното:

(1) На 30.01.2020 г. Дружеството е сключило договор за търговски заем с дъщерното дружество ПФК „Берое – Стара Загора“ ЕАД с цел погасяне на дължимия от дъщерното дружество данък дарение към Община Стара Загора. Общият размер на заема е 960 хил. лв., без обезпечение със срок на действие до 30 декември 2020 г. и гратисен период на главницата до 30 юни 2020 г. Основен референтен лихвен процент от 4 31% и приложима надбавка от 0 15%, определена съгласно решение на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД по т. 1.1 от Протокол №53-2018/11 септември 2018 г. и наказателна лихва за просрочие в размер на ОЛП+10%, изчислена за всеки ден просрочие, съгласно ПМС №426/18 декември 2014 г. Договорът влиза в сила от 30 декември 2019 г.

Във връзка с решение на Съвета на директорите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и „БЕХ“ ЕАД от декември 2019 г. бе одобрено извършване на плащане на дължимата сума за данък дарение в

размер на 960 хил.лв. Сумата бе преведена по сметка на дъщерното дружество ПФК „Берое – Стара Загора“ ЕАД на 30 декември 2019 г.

(2) С Допълнително споразумение от 04.03.2020 г. е предоговорен заемът с дъщерното дружество ПФК „Берое – Стара Загора“ ЕАД, сключен на 12.12.2011 г., за дължимия остатък по главницата в размер на 300 хил. лв. Сроктът за погасяване на дължимия остатък по главницата е до 31.12.2021 г.

На 11.03.2020 г. е подписано споразумение между „Професионален Футболен Клуб Берое - Стара Загора“ ЕАД и „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за разсрочване на плащане на просрочените лихви по заема за периода от 2015 г. до 2017 г.

(3) Във връзка с писмо вх.№ 4864/07.02.2020г. от Министъра на енергетиката по повод взето Решение на 44-то НС, обн. в ДВ, бр. 11 от 07.02.2020г. относно предприемането на всички необходими мерки за нормалното функциониране на “ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД и отчитайки факта, че увеличението на капитала е една от приоритетните мерки, чието реализиране значително ще подобри финансовите показатели на дружеството, Съветът на директорите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е взел решение по т.1 от Протокол № 5/07.02.2020 г., както следва:

1.1 Възлага на Изпълнителния директор на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД да поиска от Едноличния собственик на капитала да вземе решение за увеличаване на капитала на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД по реда на чл. 193 от ТЗ чрез непарична вноска (апорт) в размер на 597,955,260.00 лева, представляваща задължения на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД към БЕХ ЕАД, произтичащи от следните договори:

- *Договор за заем № 39-2015/25.05.2015 г.-13790 – дължими суми в размер на 1,366,961.42 лева*
- *Договор за заем № 62-2016/10.06.2016 г.-14587 – дължими суми в размер на 2,977,265.97 лева*
- *Договор за заем № 74-2016/12.08.2016 г.-14674 - дължими суми в размер на 1,655,279.57 лева*
- *Договор за заем № 87-2016/24.11.2016 г.-14832 - дължими суми в размер на 2,188,817.95 лева*
- *Договор за заем № 28-2017/27.04.2017 г.-15132 - дължими суми в размер на 4,324,873.10 лева*
- *Договор за заем № 7-2018/12.02.2018 г.-15583 - дължими суми в размер на 6,305,502.64 лева*
- *Договор за заем № 51-2018/29.05.2018 г.-15827 - дължими суми в размер на 75,231,934.79 лева*
- *Договор за заем № 12-2019/10.01.2019 г.-16189 - дължими суми в размер на 492,425,546.89 лева*
- *Споразумение № 86/29.06.2009 г. - дължими суми в размер на 514,907.15 лева*
- *Договор за покупко-продажба на възлеродни емисии № 31-2018/15.04.2018 г. - 15710 - дължими суми в размер на 10,964,170.52 лева.*

Увеличаването на капитала да се извърши чрез издаване на нова емисия акции в размер на 59 795 526 (петдесет и девет милиона седемстотин деветдесет и пет хиляди петстотин двадесет и шест) броя обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност в размер на 10 (десет) лева всяка една.

1.2 Упълномощава Изпълнителния директор на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД да предложи за одобрение от страна на Съвета на директорите на „Български енергиен холдинг“ ЕАД гореописаните изменения.

С решение по т. 1 от Протокол № 6-2020/10.02.2020 г. Съвета на директорите на „Български енергиен холдинг“ ЕАД взема решение за увеличение на капитала на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД със сумата от 597,955,260.00 лева, произтичаща от гореописаните договори.

С решение по т.1 от Протокол №Е-РД-21-4/12.02.2020 г. на Министъра на енергетиката е издадено разрешение на „БЕХ“ЕАД да увеличи капитала на дъщерното дружество „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД по реда на чл.193 от ТЗ чрез издаване на нова емисия акции.

Изготвена е оценка за апортиране на вземането от вещи лица/лицензирани оценители/, назначени от Търговския регистър, съгласно която апорта е в размер на 597 955 260,00 лева (петстотин деветдесет и седем милиона деветстотин петдесет и пет хиляди двеста и шестдесет лева и 0 стотинки)

С решение по т. 1 от Протокол № - 11-2020/02.03.2020 г. СД на „БЕХ“ ЕАД взема решение за увеличение на капитала на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД със сумата от 597 955 260,00 лева (петстотин деветдесет и седем милиона деветстотин петдесет и пет хиляди двеста и шестдесет лева и 0 стотинки) чрез издаване на 59 795 526 нови обикновени поименни акции с право на глас с номинал 10 лева всяка. Във връзка с увеличението на капитала са приети и съответните изменения в устава на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

Увеличението на основния капитал на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД беше вписано в Търговския регистър на 09.03.2020 г. в размер на 597 955 260,00 лв., чрез издаване на 59 795 526 нови обикновени поименни акции с право на глас с номинал 10 лева всяка. По този начин размерът на основния капитал достигна 687 631 610,00 лева, разпределен на 68 763 161 обикновени поименни акции с право на глас с номинал 10 лева всяка.

(4) В края на 2019 г. за първи път се появиха новини от Китай за COVID-19 (Коронавирус). Тогава на Световната здравна организация бяха докладвани ограничен брой случаи на неизвестен вирус. През първите няколко месеца на 2020 г. вирусът се разпространи в световен мащаб и отрицателното му въздействие набра скорост.

На 11 март 2020 г., след като са били регистрирани случаи на заразени с новия щам на коронавируса в 114 държави, Световната здравна организация (СЗО) обяви епидемията от COVID-19 за пандемия.

На 13 март 2020 г. по искане на правителството Народното събрание обяви извънредно положение в България заради коронавируса, което ще продължи един месец. Мерките за ограничаване на разпространението на заразата включват ограничаване на мобилността, затваряне на учебни заведения и търговски обекти, въвеждане на дистанционен режим на работа и отмяна на публични събития, включително футболни мачове.

Ръководството счита това за некоригиращо събитие след датата на отчетния период което няма да създаде сериозна несигурност относно възможността Дружеството да продължи да осъществява основната си дейност.

Ръководството внимателно следи ситуацията и търси начини за намаляване на въздействието ѝ върху Дружеството. Ръководството ще продължи да следи потенциалното въздействие и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на потенциалните ефекти.

40. Оповестяване съгласно законови изисквания

Този индивидуален финансов отчет е одитиран от одиторско дружество Ейч Ел Би България ООД, на основание договор сключен между Български Енергиен Холдинг ЕАД и Ейч Ел Би България ООД. Дружеството не начислява суми за независим финансов одит. Консолидираният финансов отчет на Български Енергиен Холдинг ЕАД съдържа оповестяване за начислените суми за услуги, предоставяни от регистрирания законов одитор за независим финансов одит. През периода регистрирания законов одитор не е предоставял други услуги.

41. Одобрение на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет към 31 декември 2019 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите с решение по т.1 от Протокол № 11/19 март 2020 г.